

ЕВРОБАРОМЕТЪР 71

ОБЩЕСТВЕННОТО МНЕНИЕ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОЛЕТ 2009

НАЦИОНАЛЕН ДОКЛАД

БЪЛГАРИЯ

Това изследване е осъществено по поръчка на Генерална дирекция Комуникации на Европейската комисия и е координирано от нея.

Докладът е изготвен за Постоянното представителство на Европейската комисия в **България**

Този документ не представя гледната точка на Европейската комисия. Изводите и заключенията, които се съдържат в него, представят мнението единствено **на неговите автори**

Съдържание:

Увод	3
1. Българите и Европейския съюз	6
1.1 Образът на ЕС в България	6
1.2 Доверие в ЕС и неговите институции	8
1.3 Обществена подкрепа за членството в ЕС	12
1.4 Ползите от членството в ЕС	14
1.5 Позицията на България в ЕС. Роля на регионалните и местни власти при вземане на решения от страна на Европейския съюз.....	17
2. Социално-политически нагласи	19
2.1 Доверие в институциите	19
2.2 Настоящи проблеми пред страната	22
2.3 Оценка на състоянието на световната и европейската икономика. Очаквания за развитието в краткосрочен план	23
2.4 Мерки за преодоляване на последствията от финансовата и икономическа криза	25
2.5 Оценка за състоянието на българската икономика	26
2.6 Очаквания за краткосрочното развитие на националната икономика	27
2.7 Финансово положение на домакинството.....	29
2.8 Очаквания за краткосрочното развитие на благосъстоянието на домакинствата	30
2.9 Оценка на настоящата ситуация с трудовата заетост и очаквания за развитието в краткосрочен план	31
2.10 Състояние на системата за социални грижи.....	35
2.11 Равнопоставеност между членовете на различни етнически и религиозни групи. Нагласи към имигрантите	37
3. Визия за бъдещето	40
3.1 Животът в ЕС през 2030	41
3.2 Насоки за развитие на Европейския съюз.....	44
3.3 Приоритети на обществото за справяне с глобалните предизвикателства.....	45
3.4 Визия за равнопоставеност между половете	46
Заклучение и резюме на основните изводи	49
Приложения.....	52
Методология	52
Въпросник	56

Този национален доклад за Представителството на Европейската комисия в България е изготвен от Антон Вълковски (TNS BBSS) и Мила Григорова (TNS BBSS).

Увод

Организацията TNS Opinion & Social – консорциум създаден между Taylor Nelson Sofres и EOS Gallup International - провежда изследването ЕВРОБАРОМЕТЪР, по поръчка на Генералната дирекция „Комуникации” на Европейската комисия, отдел „Изследвания и политически анализи”.

В настоящия доклад са представени и анализирани резултатите от Евробарометър 71, стандартно издание на изследването Евробарометър, проведено в периода юни - юли 2009 г.¹

Изследването Евробарометър се провежда във всички страни-членки на Европейския съюз, в три страни кандидат-членки на Съюза (Хърватска, Турция и Бившата югославска република Македония), както и сред членовете на турската общност в Кипър. Целевата група на изследването е населението на тези държави на възраст 15 и повече години, както и гражданите на ЕС, постоянно пребиваващи в същите държави.

Изследването Евробарометър е фокусирано върху очертаване на националните особености на фона на общоевропейските тенденции и проследява промяната в обществените нагласи в дългосрочен период.

В рамките на Евробарометър 71 са интервюирани 1023 български граждани. Постигнатата ефективна извадка² е представителна за населението на България на възраст 15 и повече години по отношение на гъстотата на населението, разпределението на ниво административна област³, както и по отношение на разпределението по пол и възрастови групи⁴.

Подборът на респондентите е осъществен чрез многостепенна случайна извадка⁵. Използваната методика на интервюиране е персонално интервю в дома на респондента, чрез стандартизиран въпросник на хартиен носител.

Напомняме на читателите, че резултатите от подобни изследвания са приближения, точността на които зависи от размера на наблюдаваната извадка (или подизвадка) и на наблюдаваните дялове. При извадки от около 1000 интервюта, процентите в генералната съвкупност могат да варират в следните граници:

Наблюдавани дялове:	10% или 90%	20% или 80%	30% или 70%	40% или 60%	50%
Максимално стандартно отклонение:	± 1.9 пункта	± 2.5 пункта	± 2.7 пункта	± 3.0 пункта	± 3.1 пункта

¹ Интервютата за Евробарометър 71 бяха проведени в България в периода между 12^{та} и 22^{ра} юни 2009г.

² Ефективна извадка е извадката формирана от завършените интервюта

³ Регионално деление на ниво NUTS III - 28 административни области

⁴ Възрастови групи: 15-24 г.; 25-39г.; 40-54 г.; 55-64 г.; 65 и повече години.

⁵ Базисната извадка е съставена от гнезда, подбрани на случаен принцип, чиито брой е пропорционален на броя и гъстотата на населението в страната. Броят и разпределението на гнездата във всяка административна област са съобразени с разпределението на населението според типа на населеното място - метрополия / областен център, градска и селска зона. Във всяко от подбраните гнезда, отново на случаен принцип, е локализиран стартов адрес. Следващите адреси, посетени от анкетьорите, са определени според стандартните процедури на методиката за движение по „случаен маршрут”. Във всяко посетено домакинство е подбиран целеви респондент на случаен принцип (според правилото за „следващия рожден ден”).

В доклада са използвани съкращения за наименоването на отделните държави и територии, включени в изследването. При представяне на данни под името ЕС27, следва да се има предвид обобщеното обществено мнение на жителите на 27-те страни-членки на Европейския съюз.

В доклада са използвани също така и следните съкращения:

NMS 12 - страните-членки, присъединили се през 2004 г. и 2007 г.

NMS 10 - 10-те страни, присъединили се към ЕС през 2004 г. Тук не се включват България и Румъния, които станаха членове на ЕС през 2007 г.

ЕС 15 - страните-членки на ЕС преди разширяването на Съюза от 2004 г.

ЕС 25 – страните-членки на ЕС след присъединяването на 10-те страни през 2004 г.

Съкращенията на отделните държави и територии, използвани в графиките са както следва: ⁶

AT	Австрия	IE	Ирландия	NL	Холандия
BE	Белгия	EL	Гърция	PL	Полша
BG	България	ES	Испания	PT	Португалия
CY	Кипър	FI	Финландия	RO	Румъния
CY (tcc)	Турска кипърска общност ⁷	FR	Франция	SE	Швеция
CZ	Чехия	HU	Унгария	SI	Словения
DE-W	Западна Германия	IT	Италия	SK	Словакия
DE	Германия	LT	Литва	UK	Великобритания
DE-E	Източна Германия	LV	Латвия	MK	Бивша югославска република Македония ⁸
DK	Дания	LU	Люксембург	HR	Хърватска
EE	Естония	MT	Малта	TR	Турция

⁶ Досие „ЕС27 и страните-кандидатки – актуализирано на 3 януари 2008 г. Държави, езици и парични единици – названия, кодове и ред на цитиране”: <http://publications.europa.eu/code/bg/bg-370100.htm>

⁷ Кипър е една от 27-те държави-членки на ЕС, но европейското законодателство не се прилага в оная част от територията на страната, която не е контролирана от правителството на Република Кипър. От практически съображения само интервютата проведени на територията, контролирана от правителството на Република Кипър са представени в категорията „CY” и са включени в средните оценки за ЕС. Интервютата, проведени в останалата част от страната са представени в категорията „CY (tcc)”, където „tcc” означава турската кипърска общност.

⁸ Временен код, който се използва до определянето на окончателната номенклатура за тази страна. Тя ще бъде определена след приключване на преговорите, които се водят в рамките на ООН.

Периодът на провеждане на настоящото изследване Евробарометър в България е специфичен поради няколко причини.

На първо място, страната се намираше в предизборен период, двойно по-дълъг от обичайното. През юни и юли 2009 година в България се проведеха два национални избора – избори за представители на страната в Европейския парламент (7-ми юни 2009) и избори за български парламент (5-ти юли 2009). В този смисъл настоящото издание на изследването Евробарометър попада в средата на почти тримесечна предизборна обстановка и активни кампании от страна на политическите партии и коалиции. Това има своето отражение върху въпросите, отнасящи се до доверието в българските институции, политически партии и социално-политическата система като цяло: мненията са по-поляризирани и вероятно малко по-критични от обичайно. Анкетирването попада в контекста на изострени предизборни дебати, в които се прави равностойка за работата на вече завършилото мандата си тройно коалиционно правителство. Един от обществено признатите неуспехи на това правителство е замразеното финансиране на част от европейските фондове през 2008-ма година и пролетта на 2009-та година, поради констатирани нередности в управлението на проектите и средствата, а също и съпътстващите критични доклади и коментари от страна на институциите в ЕС.

Част от критичните настроения към бившите управляващи по темата „отношения с ЕС“ вероятно се пренасят и върху самите европейски институции, особено от симпатизантите на партиите от управлявалата тройна коалиция. Като цяло, управлявалата коалиция се радва на доверието на малка част от българските граждани, в обществото активно се дискутира необходимостта от политическа алтернатива и смяна на парламентарното мнозинство и въобще на политическите субекти в изпълнителната власт.

На второ място, България все по-силно усеща негативните последици от световната финансова и икономическа криза. Значими сектори на икономиката, като строителство и туризъм, присъстват в медийното пространство основно със съобщения за застой и загуби. Безработицата в страната се покачва леко, но общото впечатление е за значителен спад в откриването на нови работни места, както и за предстоящи съкращения на съществуващи работни места, принудително намаляване на работното време или временно спиране на дейността.

С оглед на коректната интерпретация на данните от изследването следва да се има предвид цялостния икономически и социално-политически контекст в страната, както и факта, че оценките за доверието в българските институции, управлението на държавата, политическите партии и т.н. отразяват нагласите на българските граждани в периода преди парламентарните избори, следователно не отразяват отношението към новото правителство.

1. Българите и Европейския съюз

Отношението на българите към Европейския съюз традиционно е силно положително, въпреки отделни краткосрочни периоди на засилени негативни оценки и въпреки наличието на специфични социални групи, сред които доминират по-скоро скептични настроения по отношение на Обединена Европа. В значителната си част те са породени най-вече от липса на информираност какво точно представляват европейските институции, както и от известни свръхочаквания за бързи позитивни промени в ежедневието на българите, породени от членството на България в ЕС.

Като цяло обаче, принципната представа на българите за Европейския съюз остава твърдо обвързана с визията за Обединена Европа като зона на икономически просперитет, на ефективно и прозрачно работещи институции.

ЕС обикновено е възприеман като пример за висок стандарт, който трябва да е целта на българските управници с оглед постигане на стабилност и просперитет в социално-политическата и икономическата сфера.

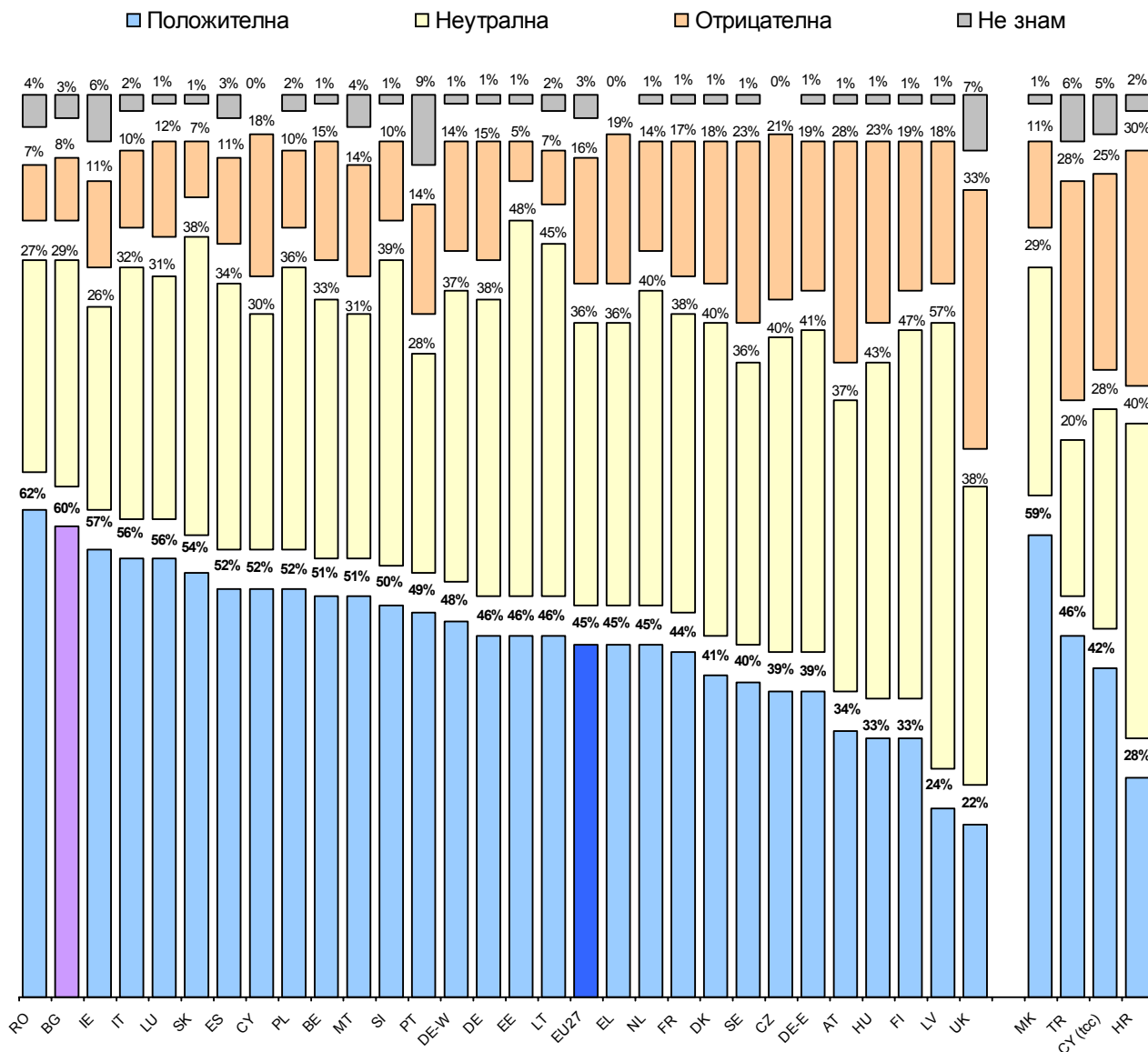
Оценките на българите за ЕС като цяло, за отделните му институции, за състоянието на европейската икономика и перспективите пред обществото в Обединена Европа са традиционно много по-позитивни, отколкото оценките за състоянието и работата на българската икономика, институции и социална среда.

1.1 Образът на ЕС в България

През пролетта на 2009 година в България доминират позитивните оценки по въпроса за общата нагласа към Европейския съюз. Хората с позитивни оценки са два пъти повече от тези, които се отнасят отрицателно към Съюза. България, заедно с Румъния, продължава да заема водеща позиция в рамките на Европейския съюз според нивото на общо положително отношение.

Данните от настоящия Евробарометър не показват значими размествания в подредбата на страните във връзка с общата нагласа към ЕС. Най-високите позитивни резултати отново са регистрирани в Румъния, България, Македония и Ирландия. Най-силни отрицателни настроения пак са отчетени в Обединеното кралство, Австрия, Турция и Хърватска.

Въпрос: Като цяло каква е Вашата представа за Европейския съюз -
напълно положителна, по-скоро положителна, неутрална, по-скоро
отрицателна, или напълно отрицателна?

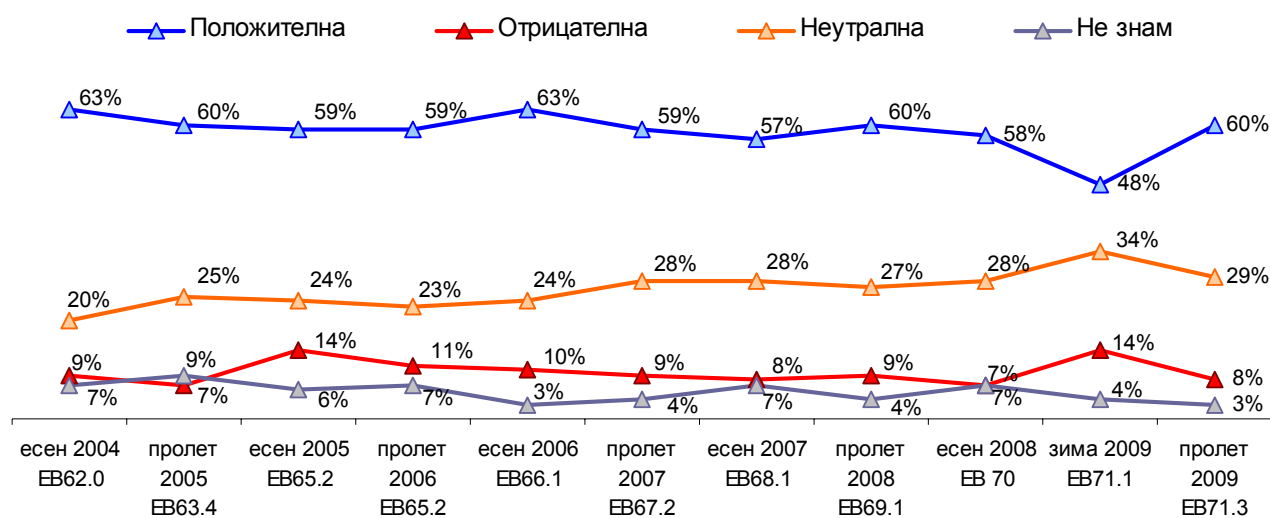

Общата нагласа на българите към Европейския съюз е относително стабилна, силно положителна величина, с едно изключение - зимата на 2009⁹, когато е регистриран спад на положителните настроения сред българите и най-ниската стойност от 2004 г. досега. Периодът на газовата криза е моментът, когато българите за пръв път усещат по-осезаемо отрицателното влияние на световната финансова и икономическа криза. Това е и период на относителен спад в обществената увереност, че страната ни като член на ЕС е в по-голяма степен защитена от неблагоприятни геополитически и икономически събития.

⁹ Данните от зимата на 2009 г. са от Евробарометър 71.1, който е *специално*, а не стандартно издание на изследването. Това специално издание е базирано на част от въпросите, включвани в стандартните издания. Евробарометър 71.1 е проведен в периода януари-февруари 2009г. (в България конкретно между 16-ти и 31-ви януари), а доклад за резултатите от него (The Europeans in 2009 – достъпен само на английски език) може да бъде открит тук: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb_special_en.htm.

Пролетта и началото на лятото на 2009 г. внасят позитивен елемент в нагласите на българите и представата за образа на Европейския съюз отново придобива преимуществено положителен облик. Около 60% от българите декларираат положителна представа за ЕС, което е възстановяване на стойностите от есента на 2008 г. Регистрираме също и спад в нивата на отрицателните нагласи към съюза – от 14% през зимата на 2009 г до 8% през пролетта и лятото на 2009 г.

Като цяло, каква е Вашата представа за Европейския съюз - напълно положителна, по-скоро положителна, неутрална, по-скоро отрицателна, напълно отрицателна? (данни за България)

Най-ярко изразена положителна представа за ЕС сред българите имат хората с по-висок социален статус и стандарт на живот, младежите между 15 и 24 години, по-високо образованите хора, живеещите в градовете, работещите на мениджърски позиции. Това са и хората, които изразяват оптимистични виждания по отношение както на собственото си развитие, така и по отношение на Европа и света.

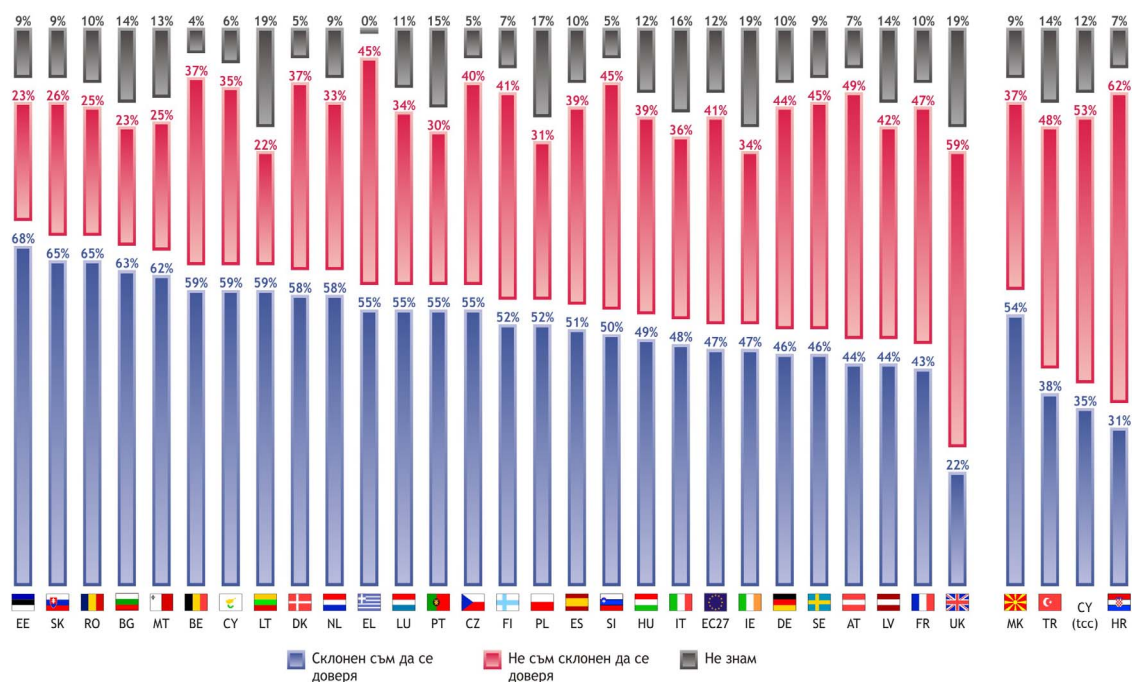
Отрицателните нагласи са по-силно изразени сред населението с по-нисък социален статус и стандарт на живот, по-възрастните хора (над 55 г.), пенсионерите и безработните, по-ниско образованите, тези с леви политически убеждения, неудовлетворените и песимистично настроени хора.

1.2 Доверие в ЕС и неговите институции

Близо две трети от българите декларираат доверие към Европейския съюз срещу една четвърт, заявили недоверие. По този показател България се нарежда на едно от челните места, заедно с Естония, Словакия, Румъния и Малта. На обратния полюс е Обединеното кралство, където декларираното доверие е по-ниско от една четвърт, а недоверието достига почти 60%. По този показател българските резултати са с 16 пункта над средноевропейското ниво.

Въпрос: QА9.5. Бих искал/а да ви попитам доколко имате доверие в институциите. За всяка от следните институции, моля кажете, дали сте склонни или не сте склонни да ѝ се доверите?

Избор: Европейския съюз

Декларираното общо ниво на доверие към Европейския съюз варира в рамките на различните социално-демографски групи.

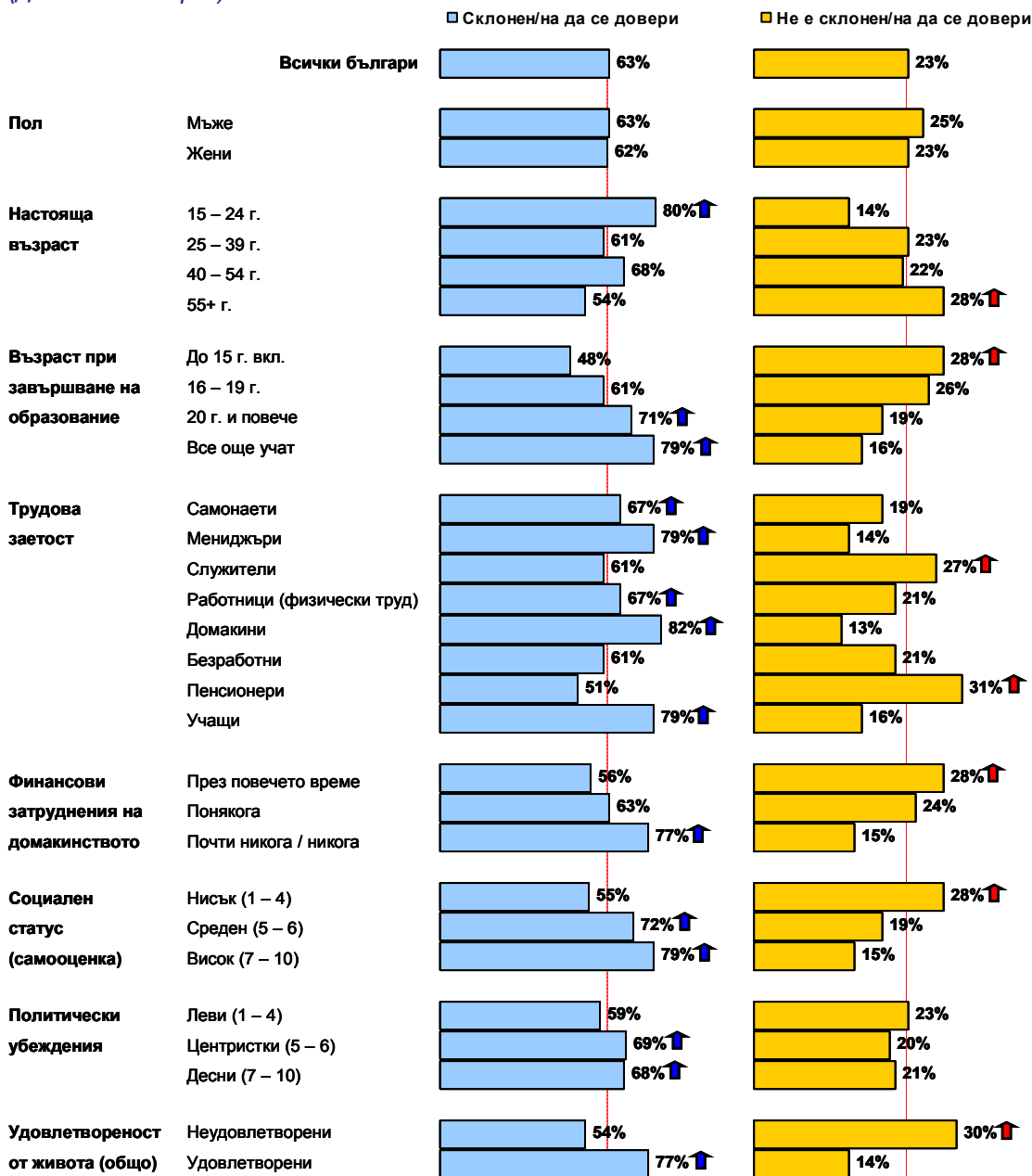
По-високи стойности на доверие в Съюза регистрираме сред най-младите българи (на възраст между 15 и 24 г.), сред българите с по-високо образование и учащите, сред хората, които самоопределят високо социалния си статус и чиито домакинства нямат финансови затруднения, както и сред хората, които като цяло са удовлетворени от живота, който водят (около 80% декларирано доверие). С подобни нагласи (декларирано ниво на доверие около 70%) са още българите с десни и центристски политически убеждения, българите заемащи мениджърски позиции, както и хората, които приемат социалния си статус за близък до средния за страната.

По-високи от средните нива на декларирано недоверие към Европейския съюз отбелязваме сред пенсионерите, сред по-възрастните българи (над 55 г.), сред по-ниско образованите и заемащи по-ниски служебни позиции, сред хората, самоопределящи социалния си статус като нисък, сред тези, чиито домакинства редовно са изправени пред финансови затруднения, както и сред хората, които изпитват обща неудовлетвореност от живота, който водят.

Дали сте склонен/на да се доверите или не сте склонен/на да се доверите на ... ?

Европейския съюз

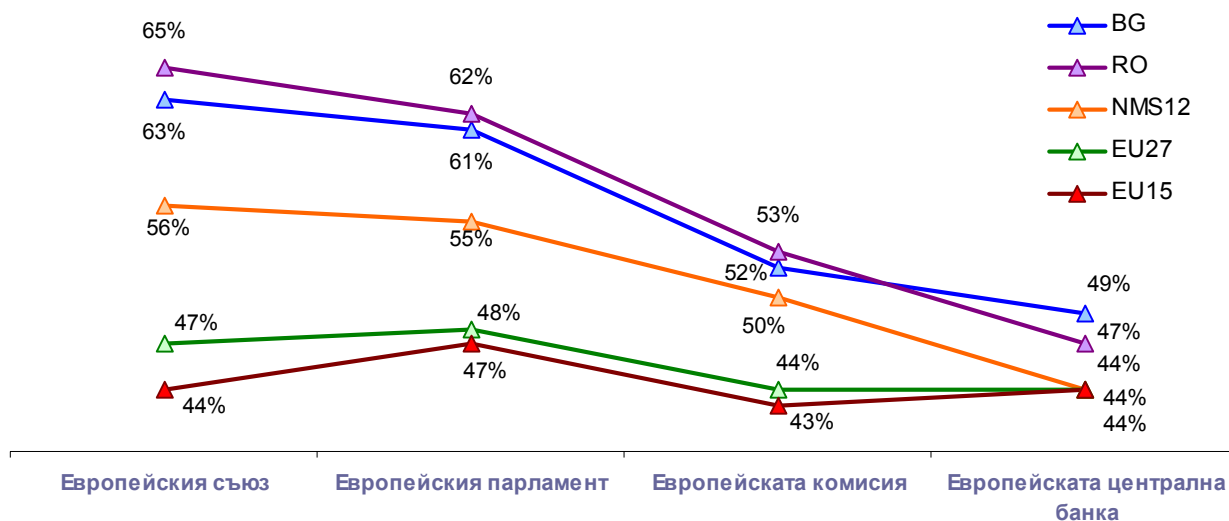
(Данни за България)

От друга гледна точка, доверието в Европейския съюз е по-високо сред по-„младите”, по-новите членове на общността – сред новоприетите¹⁰ 12 държави е регистриран резултат с 12 пункта по-висок от отчетения на база ЕС15. Тази разлика е валидна в пълна степен не само по отношение на декларираното доверие в Европейския съюз като цяло, но и по отношение на доверието във водещите институции на съюза – Европейския парламент, Европейската комисия, Европейската централна банка.

¹⁰ Присъединени през 2004 г. и 2007 г.

Моля кажете за всяка от следните европейски институции, дали сте склонен/на или не сте склонен/на да ѝ се доверите? (% имащи доверие)

Европейският парламент печели най-високи нива на доверие сред наблюдаваните институции, както сред всички европейци, така и сред българите в частност, но, като цяло, българските и румънските граждани декларираат по-високи нива на доверие в евроинституциите в сравнение с усреднените стойности за ЕС.

Резултатите за България са почти идентични с тези за Румъния. Най-новите членки на ЕС - България и Румъния - декларираат най-високо доверие към Съюза и неговите институции. Както новоприсъединените 12 изглеждат по-позитивно настроени в сравнение със „старите“ 15, така и „най-новите“ 2 изглеждат по-позитивни в сравнение с 10-те, присъединени през 2004-та година.

Доверието на българите в Европейския съюз и неговите институции е възстановено до високите стойности от пролетта на 2008 г., след преодоляване на „кризата на доверие“, започнала през есента на 2008 г. и задълбочила се през зимата на 2009 г.

Относителният спад на доверието и на обществената подкрепа за членството на страната в ЕС като цяло, започна през зимата на 2008/2009, която беше белязана от разочарование, свързано със санкциите, наложени от ЕС на България, с първите значими негативи в резултат от световната финансова и икономическа криза, както и със спирането на доставките на газ от Украйна. България бе една от най-тежко засегнатите страни от газовата криза, предизвикана от конфликта между Украйна и Русия. Началото на 2009 г. е периодът, в който регистрираме най-ниски стойности на подкрепа за членството на страната в Европейския съюз от 2004 г. насам¹¹, главно заради очакванията за ефективен европейски арбитраж между спорещите страни, който да доведе до бързо разрешаване на кризата на газовите доставки.

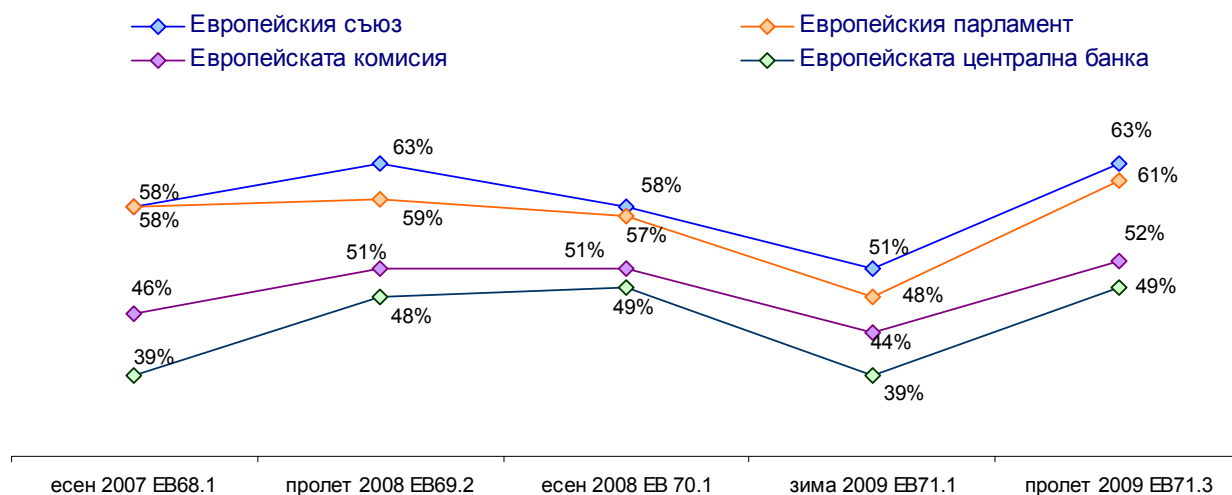
Впоследствие, през пролетта и лятото на 2009 г., нивата на доверие към ЕС и съответно към българското членство в Съюза се възстановяват до нивото от пролетта на 2008 г. Може да се приеме, че сред българите се засилва усещането за принадлежност към една по-голяма общност - Обединена Европа, която е способна да защити интересите на отделните европейски държави и граждани и която не отстъпва от високите си цели.

¹¹ Евробарометър, данни от издание 71.1. Виж и графиките на стр. 14 и стр. 16 тук. За първи път отрицателните отговори на въпроса дали в крайна сметка България е спечелила от членството си в ЕС надделяват над положителните.

Може би един от факторите за тази тенденция е успешното преодоляване на “газовата криза” от началото на 2009 г., постигнато с активната намеса на европейските институции. От друга страна, съдейки по високите нива на доверие към Европейската комисия (52% от българите), българското обществено мнение подкрепя твърдата позиция на Комисията по отношение на управлението на европейските фондове в България, позиция, която не допуска компромис с високите критерии, отстоявани от европейските институции. Вероятно и активната информационна кампания за изборите за Европейски парламент, проведена във всички страни от Съюза, включително и в България, спомогна за регистрирания значителен ръст в доверието на българите към Европейския съюз като цяло и към неговите институции.

През юни 2009 г. доверието на сънародниците ни в Европейския парламент достига най-високите си стойности от присъединяването на страната ни към Обединена Европа.

Доверие в Европейския съюз и неговите институции
(% имащи доверие сред българите)

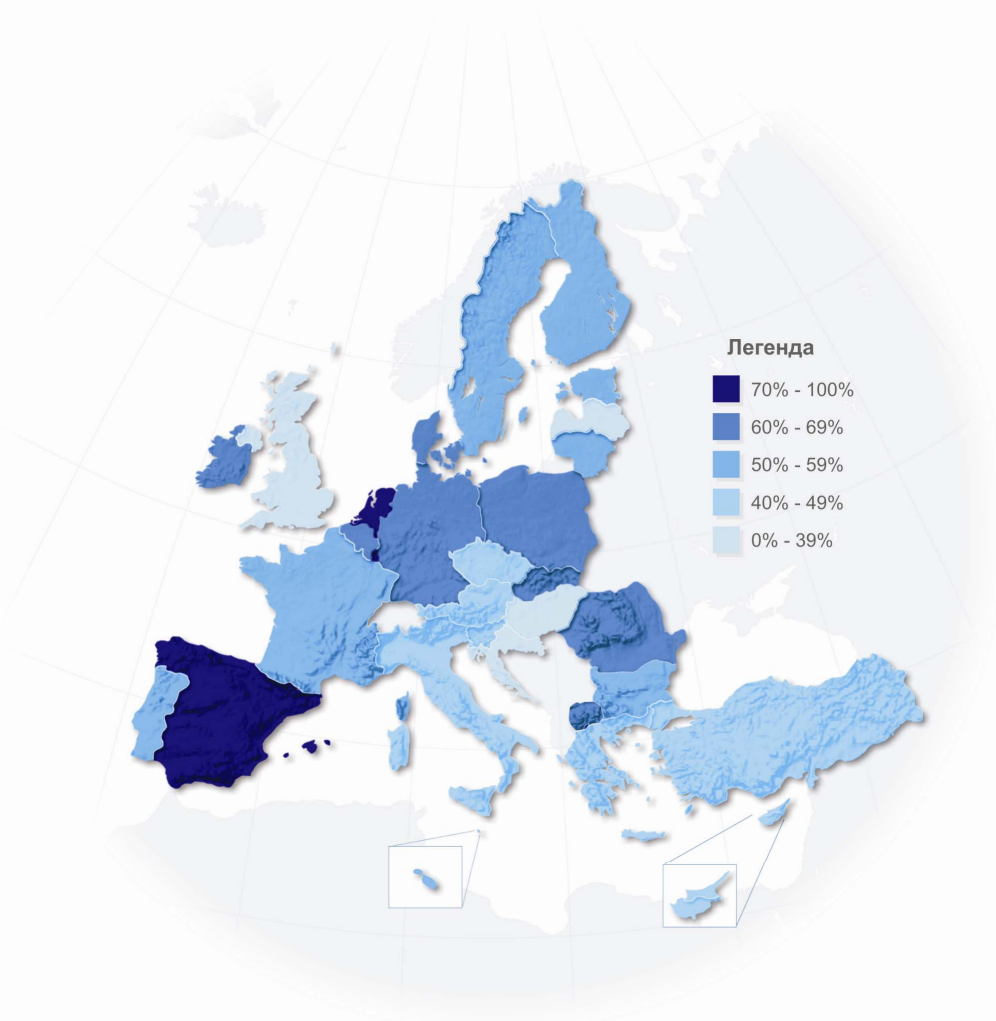
1.3 Обществена подкрепа за членството в ЕС

Мнозинството българи (51%) възприемат членството на страната ни в ЕС като нещо **добро**. С тази си позиция, страната ни е близо до средното ниво за 27-те страни от Европейския съюз. Средното ниво на подкрепа на база 27-те страни-членки на ЕС е 53%, а най-силна подкрепа за членството в ЕС има сред жителите на Люксембург, Малта и Испания – над 70%. В Румъния, спътница на България в процеса на евроинтеграцията, са регистрирани доста по-високи стойности (66%) на одобрение на членството в общността. От друга страна, отрицателните мнения по отношение на членството в ЕС са със сравнително нисък дял в България - 7% спрямо 15% на средноевропейско ниво.

Въпрос: QА6. Общо взето, мислите ли, че членството на (НАШАТА СТРАНА) в Европейския съюз е ...?

Отговори: Нещо добро

	LU	79%
	NL	72%
	ES	71%
	IE	69%
	BE	66%
	SK	66%
	RO	66%
	DK	65%
	DE	61%
	PL	60%
	EE	59%
	LT	57%
	MT	57%
	SE	54%
	EC27	53%
	FI	52%
	BG	51%
	FR	50%
	PT	50%
	IT	48%
	SI	48%
	CY*	47%
	EL	45%
	CZ	42%
	AT	41%
	HU	32%
	UK	28%
	LV	25%
* CY(tcc) = 45%		
	MK	64%
	TR	48%
	HR	24%

Съпоставено с високите нива на доверие и цялостно положително отношение, изразени от българите по отношение на ЕС, нивото на одобрение на членството на България в Съюза изглежда донякъде по-ниско от очакваното.

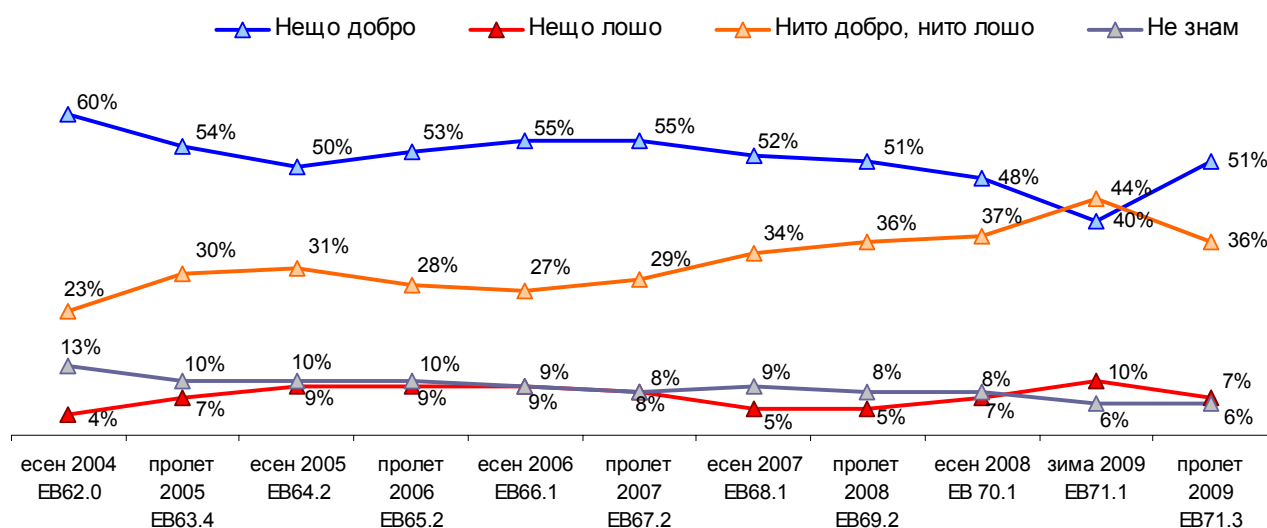
Обяснението може да бъде потърсено донякъде в нивото на обща информираност на българите по отношение на Европейския съюз.

На декларативно ниво, около 60% от българите заявяват, че не разбират как действа Европейският съюз¹². Съюзът е несъмнено положителна величина в представите на българите, но изглежда все още е по-скоро далечно и абстрактно понятие. Независимо, че данните сочат положителна промяна в тази тенденция - спад в дела на „незапознатите“ с 10 пункта¹³ - **по-голямата част от българите не са съвсем наясно как функционира Европейският съюз.**

Както бе споменато по-горе, обществената подкрепа за членството на страната в ЕС има относително стабилни позиции между 2005 и 2008 г. с известен спад в положителните нагласи през зимата на 2008/2009 г. През пролетта и лятото на 2009 г. одобрението на членството на България в ЕС се връща до нивата от пролетта на 2008 г.

Общо взето, мислите ли, че членството на България в ЕС е ... ?

(данни за България)

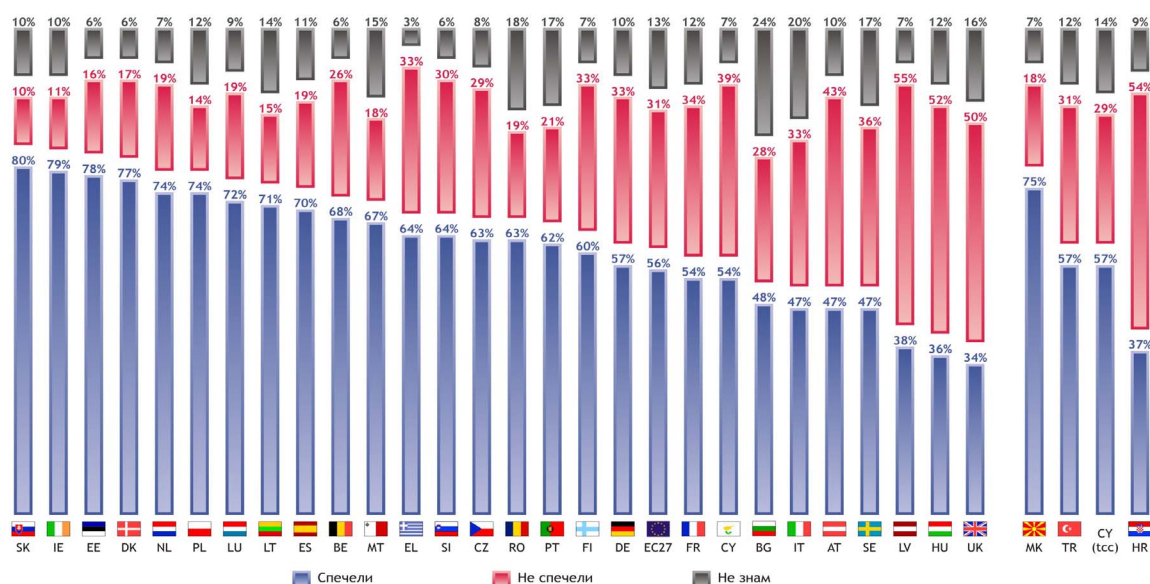
1.4 Ползите от членството в ЕС

Равносметката от членството на България в ЕС има измерения сходни с тези, регистрирани по отношение на общото ниво на подкрепа за присъединяването към Съюза – **близо половината българи смятат, че България, в крайна сметка, спечели от членството си в Европейския съюз.**

¹² Въпрос QA12a (пролет 2009) - „Бихте ли ми казали, моля, с кое от следните твърдения сте склонни да се съгласите и с кое не?“, подточка 5 - „Разбирам как действа Европейския съюз“: 43% - не съм склонен/на да се съглася + 16% - не знам / без отговор.

¹³ Дял от около 70% при предишното стандартно издание на изследването Евробарометър от есента на 2008-ма година.

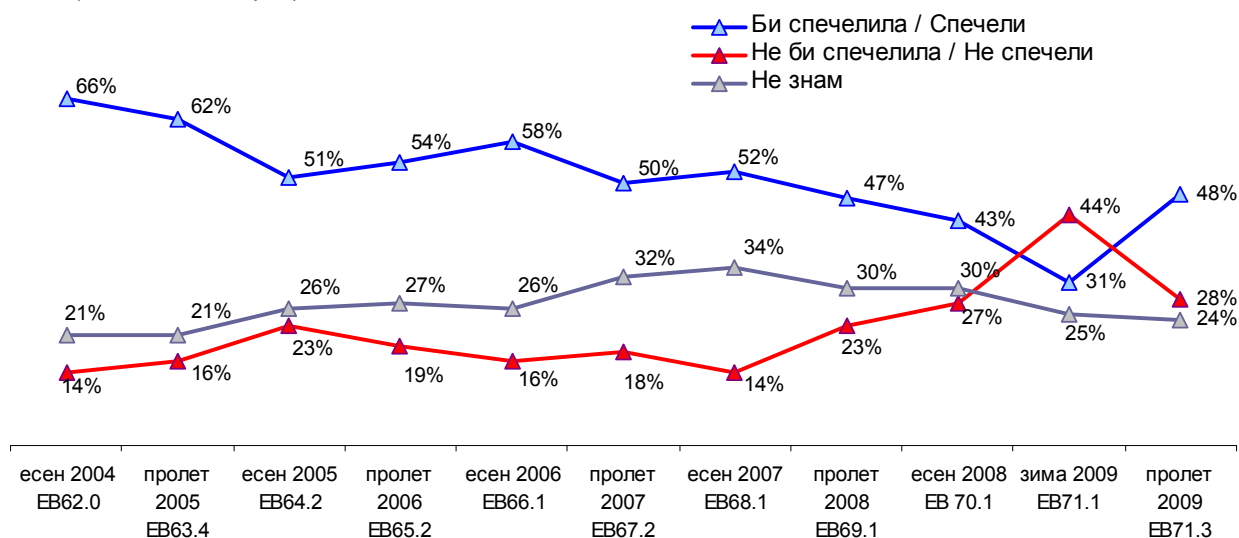
Въпрос: QA7. Като се вземат предвид всички обстоятелства, бихте ли казали, че като цяло България спечели или не спечели от членството в Европейския съюз?

Този дял е по-нисък в сравнение с обобщените стойности на ниво ЕС, където отчитаме ниво от 56% граждани на Съюза, които са на мнение, че тяхната страна е спечелила от принадлежността си към Обединена Европа. Най-силно негативни оценки (50% и повече отговори „не спечели“ / „няма да спечели“) регистрираме в Обединеното кралство, Унгария и Латвия, както и в една от страните-кандидатки - Хърватска, а най-силно положителни (75% и повече отговори „спечели“ / „ще спечели“) - в Словакия, Ирландия, Естония и Дания, плюс Бившата югославска република Македония.

Дългосрочната динамика в нагласите за равностойността от българското членство в ЕС сочи по-скоро тенденция към постепенен спад в положителните нагласи, регистрирана особено отчетливо през есента на 2008 г. и началото на 2009 г. Загубата на средства по някои еврофондове неминуемо допринася за подобни нагласи. Но възстановените нива на положителни оценки и преднината пред негативните (20 пункта) през пролетта и лятото на 2009 ни позволяват да направим извод за **възвръщане на позициите на оптимизма и възраждане на надеждите.**

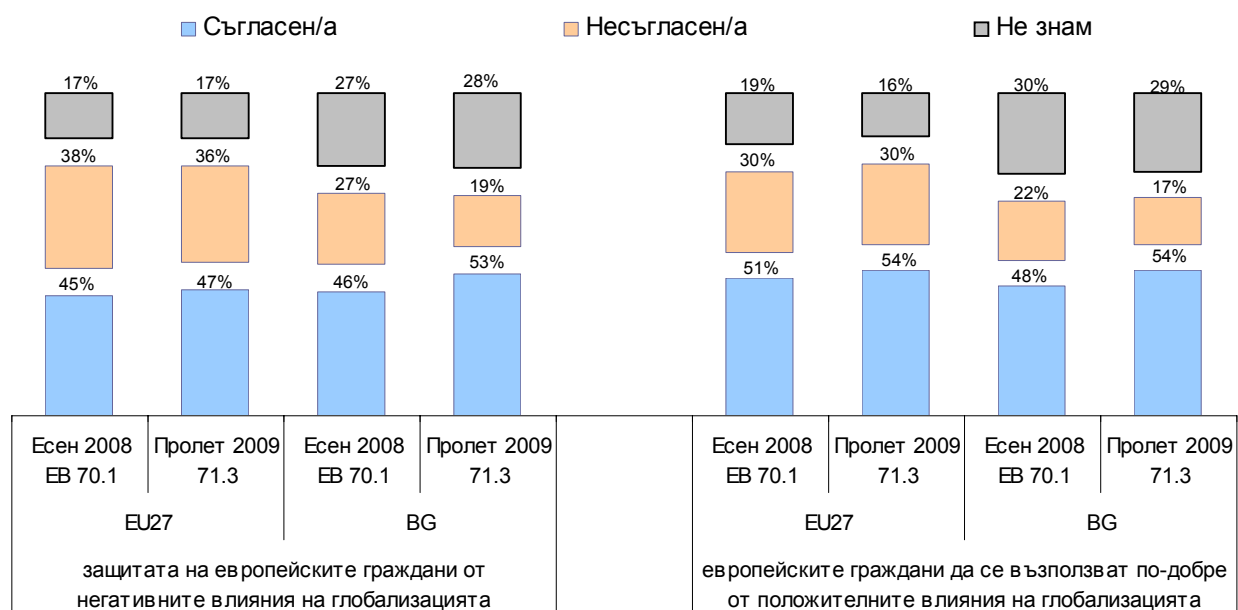
Като се вземат предвид всички обстоятелства, бихте ли казали, че като цяло България би спечелила/спечели или не би спечелила/спечели от членството си в ЕС? (данни за България)

Положителната оценка за ползите на страната ни от членството в ЕС се потвърждава и от мненията на българите за ролята на Съюза по отношение на ефектите от глобализацията.

Доколко сте съгласен/на със следното твърдение?

Европейският съюз спомага за ...

Все повече българи са на мнение, че **Европейският съюз действа нормализиращо спрямо последствията от глобализацията** – защитава от негативните влияния и увеличава възможностите за възползване от положителните ефекти от глобализацията. Положителните нагласи на българите по тези теми достигат нива, сравними (и дори по-

високи) с регистрираните на общоевропейска база. Същевременно, отрицателните нагласи сред българските граждани (дяловете на „несъгласните“ с това твърдение) са доста по-ниски от отчетените на ниво ЕС. **Гражданите на България се чувстват по-защитени пребивавайки в общото европейско семейство** и в известен смисъл са настроени по-позитивно от гражданите на Съюза като цяло.

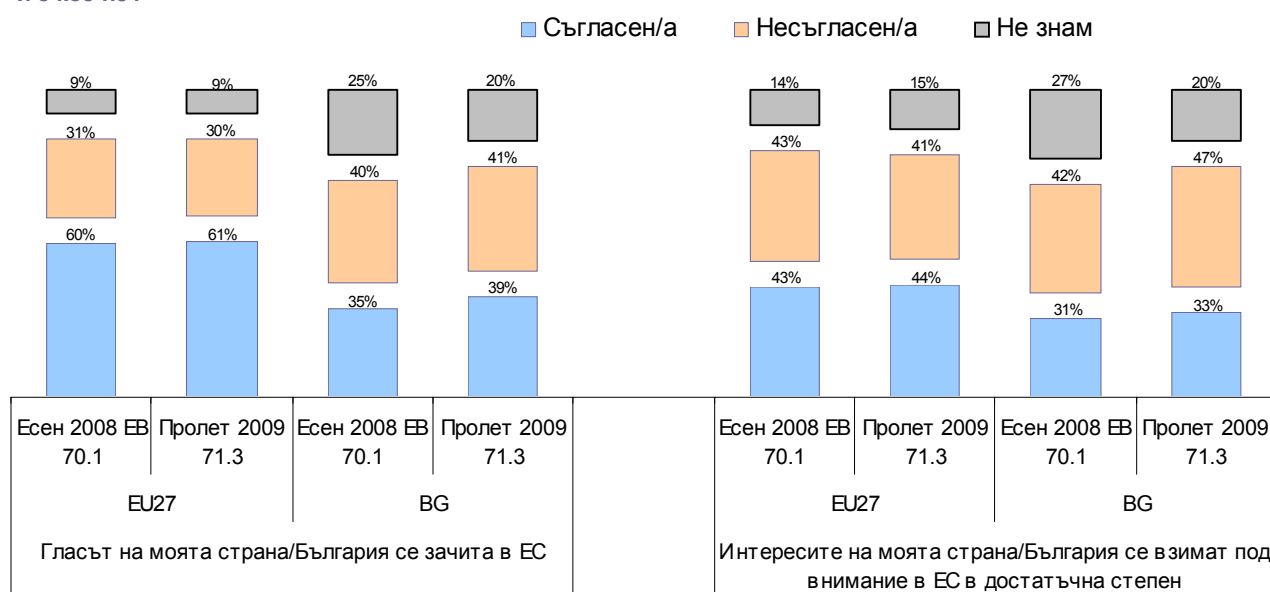
1.5 Позицията на България в ЕС. Роля на регионалните и местни власти при вземане на решения от страна на Европейския съюз

Общественото мнение остава разделено по въпроса за позицията на България в Европейския съюз - около 40% от българите считат, че гласът на България се чува в ЕС, приблизително толкова са и онези, които са на противното мнение. **По този показател българите изглеждат доста по-песимистично настроени от останалите граждани на Съюза** - почти две трети от европейците вярват, че гласът на тяхната страна се чува в ЕС.

Разликата между мненията в България, и средноевропейските такива, е по-малка по въпроса доколко интересите на отделните страни са защитени в рамките на Обединена Европа. **Една трета от българските граждани приемат, че интересите на страната ни са защитени в достатъчна степен.** Същият дял на база ЕС27 е с 11 пункта по-висок, но, освен това, **по този показател в България преобладава несъгласието** (почти 50%).

Като цяло, българите изглеждат по-неуверени в позицията на страната в рамките на ЕС, в сравнение с останалите европейски граждани. Позициите на България тук също изглеждат много близки до тези, отчетени в Румъния¹⁴ и доста различни от регистрираните в ЕС15. Новоприетите страни-членки демонстрират по-слабо самочувствие от „по-старите“ членове на ЕС - 38%-39% от гражданите в NMS10 / NMS 12 са съгласни, че интересите на техните страни са достатъчно защитени в рамките на ЕС, докато този дял на база ЕС15 е 46%.

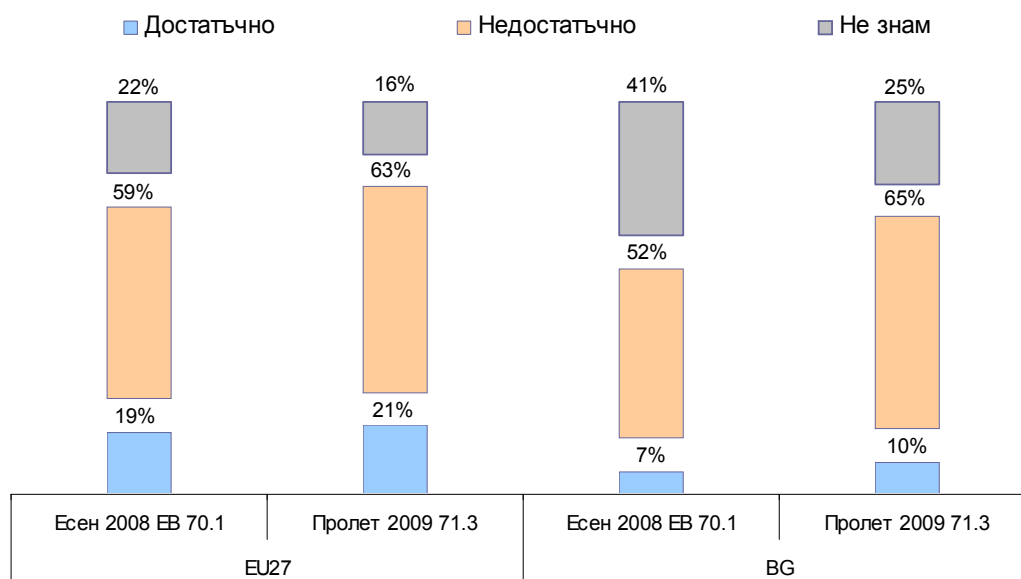
Бихте ли ми казали, моля, с кое от следните твърдения сте склонни да се съгласите и с кое не?

¹⁴ Данни за Румъния: Гласът на моята страна се зачита в ЕС - 41% съгласие; Интересите на моята страна се взимат под внимание в достатъчна степен - 36% съгласие.

По още един показател българското обществено мнение изглежда донякъде несигурно за позициите на страната в ЕС. **Мнозинството от българските граждани** (около две трети) **смятат, че регионалните и местните власти не получават нужното внимание в процеса на вземането на решения за общата политика на ЕС. На това мнение са и мнозинството** (също близо две трети) **от европейските граждани.** Тези дялове се увеличават в сравнение с есента на миналата година, както в ЕС като цяло, така и в България. Негативната тенденция е по-силна в България (13 пункта ръст), отколкото на средноевропейска база - 4 пункта ръст.

Според Вас, когато се взимат решения за политиката на Европейския съюз, в каква степен се взимат под внимание регионалните и местните власти - достатъчно или недостатъчно?

2. Социално-политически нагласи

2.1 Доверие в институциите

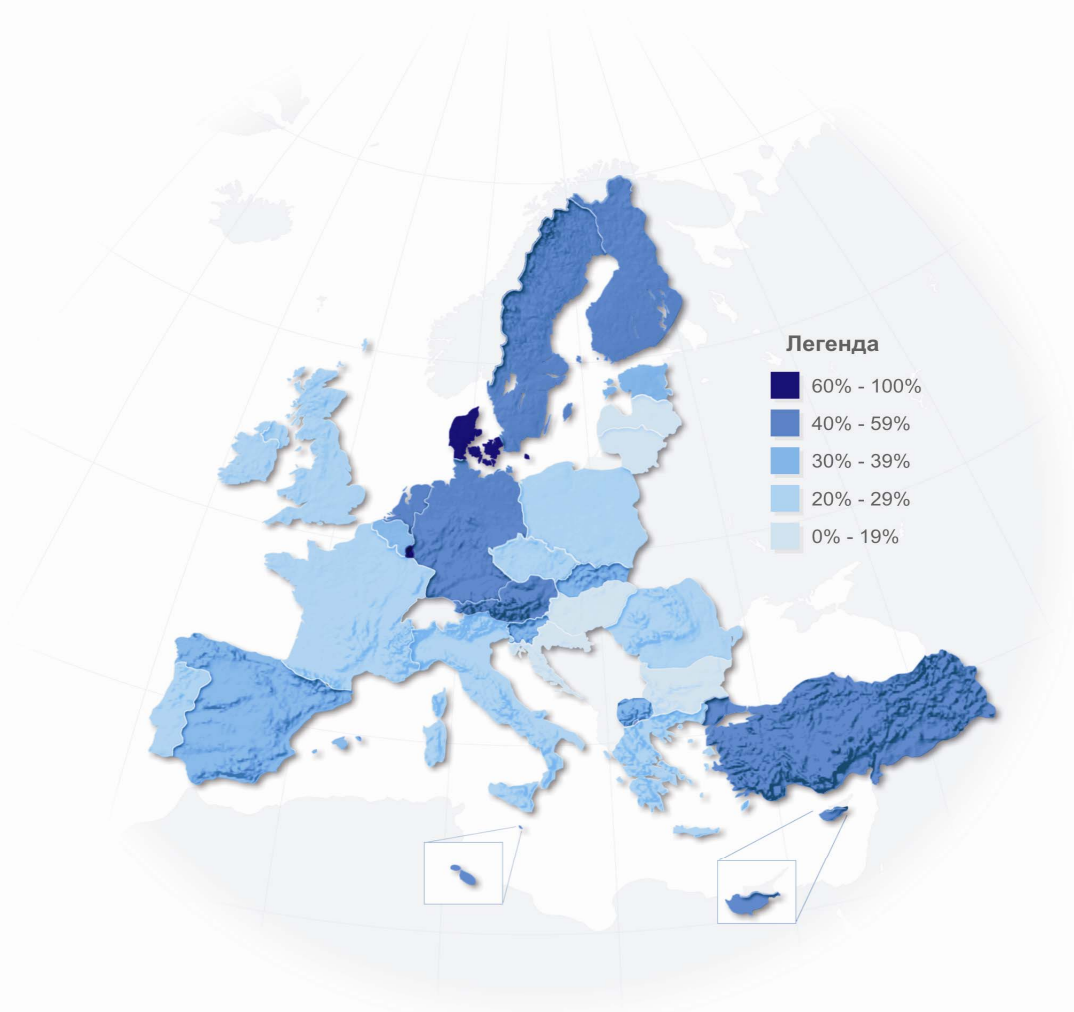
България е на едно от последните места сред наблюдаваните страни по отношение на декларираната степен на доверие в собственото национално правителство – едва 17% от българите¹⁵ имат доверие в него.

Въпрос: QA9.3. Бих искал/а да ви попитам доколко имате доверие в институциите. За всяка от следните институции, моля кажете, дали сте склонни или не сте склонни да ѝ се доверите?

Избор: (НАЦИОНАЛНО) правителство

Отговори: Склонен съм да се доверя

	LU	77%
	DK	61%
	AT	58%
	SE	57%
	NL	56%
	CY	56%
	FI	54%
	DE	45%
	MT	41%
	EE	38%
	SK	38%
	BE	35%
	ES	34%
	EC27	32%
	SI	31%
	FR	29%
	PT	28%
	CZ	28%
	EL	25%
	IT	25%
	RO	22%
	UK	21%
	PL	21%
	IE	20%
	LT	19%
	BG	17%
	HU	14%
	LV	10%
	TR	57%
	MK	36%
	HR	13%

¹⁵ Трябва да се има предвид, че данните от настоящото настоящо изследване са събирани в края на мандата на предишното правителство (управлявало 2005 – 2009 г.) с премиер Сергей Станишев и не отразяват нагласите и очакванията към новото правителство на страната.

Най-високо мнение за собственото си правителство имат жителите на Люксембург, Дания и Австрия, а заедно с България на последните места са Унгария и Латвия. Средното ниво на доверие в националните правителства сред гражданите на ЕС27 е почти двойно по-високо от доверието на българите в българското правителство.

Доверието на българите към националните институции по традиция е по-ниско от доверието в европейските и международните институции. Показателна е разликата в доверието, изразено от българите към един и същи тип институция – Европейския и националния парламент – 51 пункта в полза на Европейския парламент. Доверието, към която и да е от наблюдаваните национални български институции не надвишава 20%, докато доверието към институциите на ЕС е около и над 50%. Същевременно, доверието на българите към националните институции е значително по-ниско от средноевропейските нива. Най-голямата разлика откриваме по отношение на правосъдието - 34 пункта по-ниско ниво на доверие, регистрирано в България, в сравнение с доверието, изразено от гражданите на ЕС като цяло, към националните им правни системи.

Моля кажете за всяка от следните институции, дали сте склонен/нна или не сте склонен/нна да ѝ се доверите? (% склонни да се доверят)

Както беше отбелязано по-горе, навечерието на европейските и национални избори в България, пролетта / лятото на 2009 г., е период със специфичен социално-политически контекст, свързан с трудностите от есента и зимата на 2008/2009 г. (газовата криза, първи негативни отражения на световната финансова и икономическа криза, загуба на евросредства и замразено финансиране по част от европейските програми), но и период на възроден оптимизъм и надежда за промяна.

В този контекст започва подготовката за двата вида избори и свързаните с тях информационни кампании. Предизборната активност в страната се отразява силно положително на нагласите към Европейския съюз като цяло и към отделните европейски институции и затвърждават негативните оценки спрямо националните български институции.

Доверие в европейските и българските институции

(% имащи доверие сред българите)

Изначално позитивното отношение на българите към Европейския съюз в комбинация с желанието за промяна и вярата във възможността за такава промяна се трансформират в **най-високите нива на декларирано доверие към европейските институции, откакто България е член на Европейския съюз**. Обединена Европа несъмнено е видяна от българските граждани като един от позитивните фактори за очакваната промяна в социално-политическия живот на страната.

Обратно е отношението към българските национални институции. Спадът в доверието в този случай е отражение на негативната оценка на обществото за тяхната работа. Единственият национален субект, който получава по-високо доверие през пролетта на 2009 г. са политическите партии, вероятно защото те са и силите които трябва да реализират очакваната промяна.

2.2 Настоящи проблеми пред страната

Икономическата ситуация е посочена като най-сериозният проблем пред България днес. Безработицата е вторият най-сериозен проблем пред страната според мнението на българите, което е напълно обяснимо и логично в контекста на световната финансова и икономическа криза. Покачването на цените и престъпността са другите два тревожни за българите проблема.

Подобни са притесненията и на останалите европейци, макар че те отдават по-голямо значение на **увеличаващата се безработица, която се оформя като най-важният проблем пред Европейския съюз**. В сравнение с българите, европейците изпитват по-сериозни опасения и по отношение на сфери като данъците, образователната система, имиграцията и жилищната политика – проблеми, които в България са изместени на по-заден план от икономическата тематика. Българите, от своя страна, са доста по-загрижени за престъпността и инфлацията, сфери, които в ЕС27 са споменавани по-рядко сред важните проблеми.

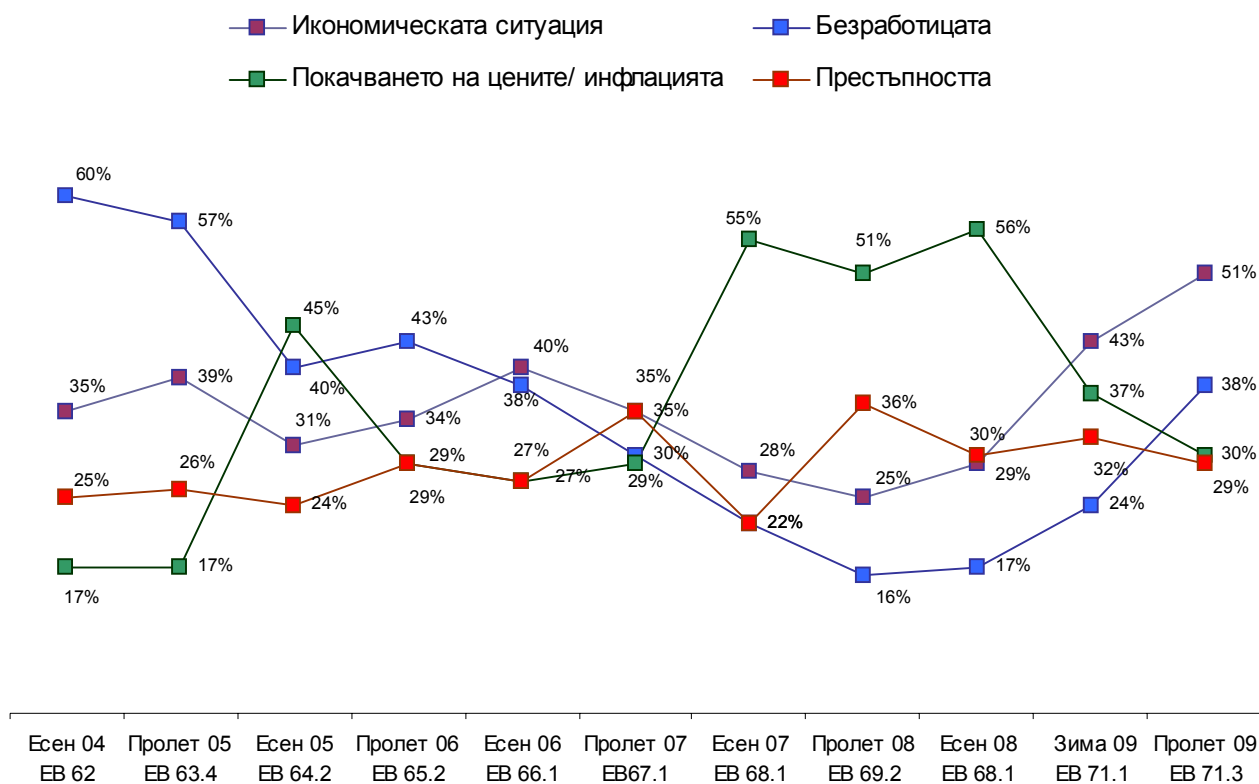
Според Вас кои са двата най-важни проблема, пред които е изправена България / страната ни в момента?

Влиянието на световната икономическа и финансова криза в областта на общественото мнение в България се изразява в пренареждане на приоритетите, в преосмисляне на проблемите, пред които е изправена страната.

Процесът на преосмисляне на ситуацията в страната започва през зимата на 2008 / 2009 г., когато цялостната икономическа ситуация и конкретно безработицата все по-често са осмисляни като най-важните проблеми пред България. Процесът продължава и през пролетта и лятото на 2009 г. – споменаването на икономическата ситуация като основен проблем достига най-високите си нива от 2004 г., а притеснението за безработицата се връща на нивата от есента на 2006 г. С около 20 пункта е нараснала тежестта и на двата проблема спрямо есента на 2008 г. Тази промяна е в контраст с отношението към проблема инфлация, който пораждаше най-силни притеснения сред българите след присъединяването към ЕС, но за който през пролетта/лятото на 2009 г. отчитаме спад от 26 пункта спрямо есента на 2008 г.

Според Вас кои са двата най-важни проблема, пред които е изправена България в момента? (4-те най-често посочвани)

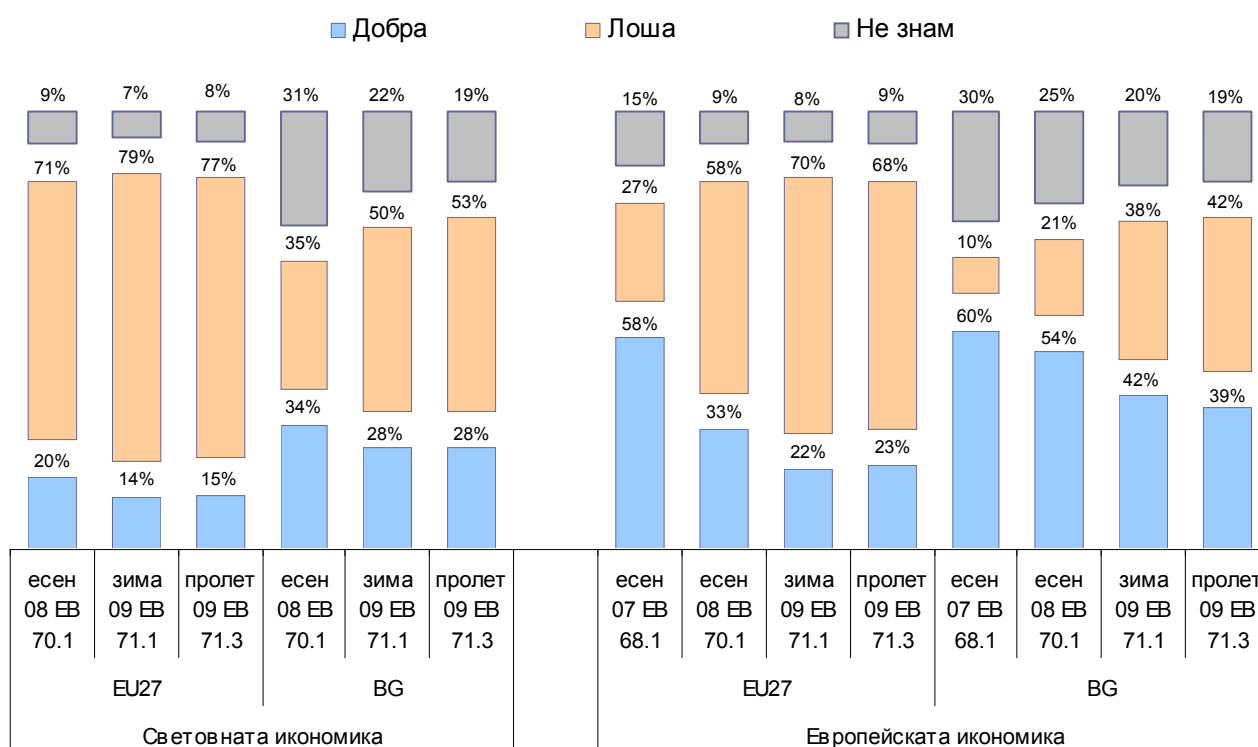

2.3 Оценка на състоянието на световната и европейската икономика. Очаквания за развитието в краткосрочен план

В условията на криза разбираемо преобладават негативните оценки за състоянието както на европейската, така и на световната икономика. Близко 70% от гражданите на Европейския съюз оценяват състоянието на европейската икономика в момента като лошо. Още по-песимистични са оценките за състоянието на световната икономика, като негативните мнения достигат почти 80%. Есента на 2008 г. е критичният момент, когато оценката на гражданите на ЕС за европейската икономика рязко се променя и от преобладаващо позитивна се превръща в преобладаващо негативна.

Като цяло, българските граждани споделят същите песимистични виждания за състоянието на европейската и на световната икономика, но са по-оптимистично настроени от останалите европейски граждани. В България положителните мнения са повече, а отрицателните са по-малко в сравнение с резултатите в ЕС27. През зимата на 2008 г., българите все още оценяват състоянието на европейската икономика преимуществено положително (вероятно поради по-късния сблъсък на българската икономика с последствията от кризата) и дори през пролетта на 2009 г. положителните и отрицателните мнения за европейската икономика са по-скоро с равностойни дялове.

Как бихте оценили днешната ситуация във всяка от следните области:
европейската/ световната икономика

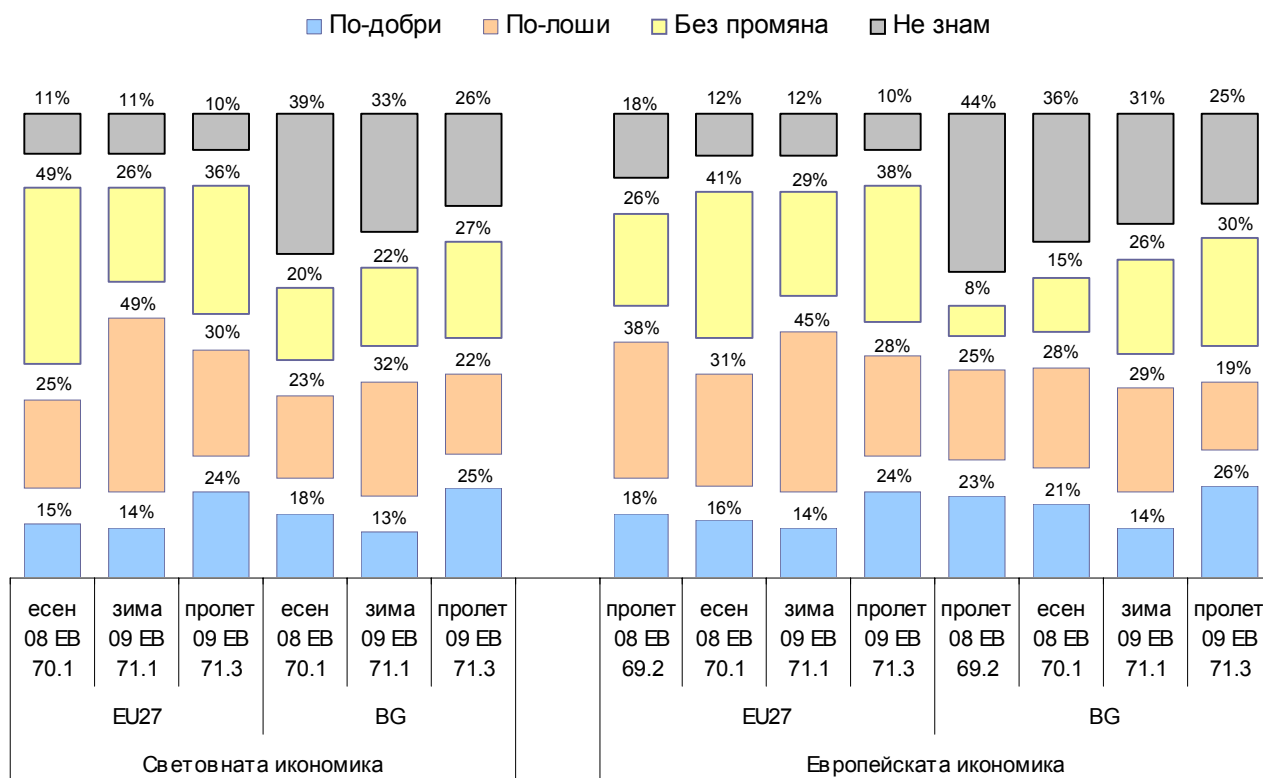
Данните от настоящото издание на изследването Евробарометър са показателни в друго отношение – след поредица от все по-негативни оценки, влошаващи се от есента на 2008 г. досега, през пролетта на 2009 г., за пръв път от дълго време, не отчитаме значима промяна в обществените нагласи на европейците по тези въпроси.

Тази статичност вероятно означава, че европейците и в частност българите вече гледат по-трезво на състоянието на европейската и световната икономика, че в известен смисъл са свикнали с мисълта за кризата и че постепенно започва възстановяване на доверието към световната и европейската икономически системи. Това предположение би могло да се докаже само при дългосрочна промяна в тенденцията и значим растеж на положителните оценки, но, все пак, в негова подкрепа са данните, свързани с очакванията за краткосрочното развитие на икономиката.

Оптимистичните очаквания нарастват с 10-12 пункта спрямо зимата на 2008/2009 г., както по отношение на световната, така и по отношение на европейската икономика. Реципрочен и дори по-значим е и спадът в дяловете на песимистичните мнения. Нивата на оптимистичните очаквания са най-високите за целия период от есента на 2008 г. до пролетта/лято на 2009 г.

Регистрираме значителен спад на песимистичните прогнози сред българското обществено мнение по тази тема, до нива по-ниски от оптимистичните мнения, което все още не се наблюдава на база Европейски съюз. Сред българските граждани изглежда вече се оформя и по-ясна визия за бъдещето на световната и европейската икономика – дяловете на отговорите „не знам” значително са намалели в сравнение с есента на 2008 г.

Какви са очакванията Ви относно предстоящите дванайсет месеца: ще бъдат ли те по-добри, по-лоши или без промяна по отношение на:
европейската/ световната икономика

2.4 Мерки за преодоляване на последствията от финансовата и икономическа криза

Влошеното състояние на световната и европейската икономика в резултат на финансовата и икономическа криза поражда необходимост от провеждане на специални антикризисни политики, както от страна на отделните държави, така и на общеевропейско ниво от Европейския съюз.

Подкрепата за малкия и средния бизнес, преди всичко, и подкрепата за безработните, на второ място, са определени от европейските граждани като основни приоритети на Европейския съюз по отношение на усилията за преодоляване на последствията от кризата. На това мнение единодушно са и българите, и гражданите на 27-те държави-членки на Съюза.

На кои две от следните мерки Европейският съюз трябва да даде приоритет, за да помогне на хората да преодолеят последствията от финансовата и икономическа криза?

Българите, от своя страна, са по-склонни да смятат, че и големите компании имат нужда от помощ от страна на Европейския съюз, както и че антикризисните мерки трябва да включват инвестиции в областта на енергетиката и околната среда. Също така, те в по-малка степен (от европейците като цяло) вярват, че инвестициите в образование, преквалификация и изследователска дейност, както и подпомагането на най-бедните ще дадат очаквания ефект за преодоляването на последствията от кризата.

Най-голяма динамика в нагласите на българите по този въпрос, в сравнение със зимата на 2009 г., регистрираме по отношение на инвестициите в енергетиката и околната среда. Тази мярка е имала с 9 пункта по-висок резултат през януари, в разгара на „газовата криза“.

2.5 Оценка за състоянието на българската икономика

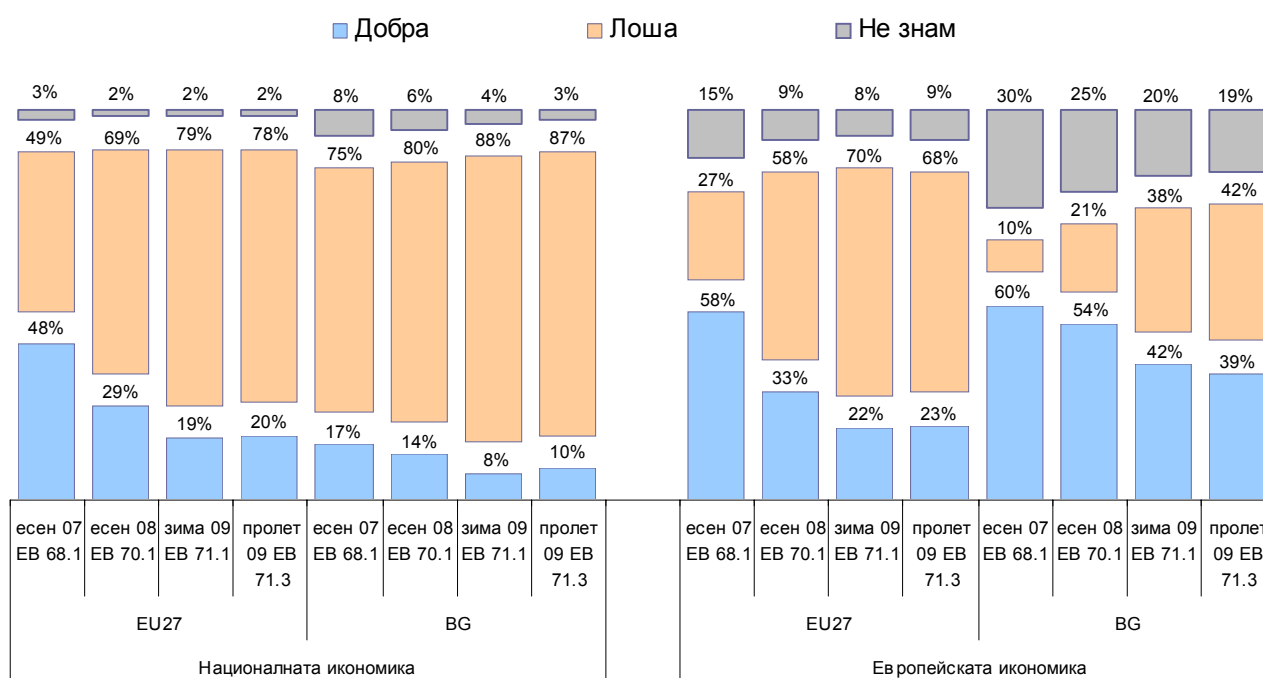
Както беше отбелязано по-горе, българите дават оценки за състоянието на европейската икономика, които са по-оптимистични от средноевропейските резултати. Точно обратна е тенденцията по отношение на оценките за състоянието на националната икономика.

Традиционно българските граждани оценяват състоянието на икономиката на България по-негативно отколкото оценяват европейската икономика. През пролетта на 2009 г. съотношението между положителните оценки на българите за националната и европейската икономика е близо до 1:4 – едва 10% от българските граждани оценяват

състоянието на родната икономика като добро, при 39% положителни оценки за европейската икономика. **Почти 90% от българите оценяват положението на икономиката на страната като лошо.**

Оценките на гражданите на ЕС за националните им икономики и за европейската икономика като цяло са в много по-балансирано съотношение – 20% от европейците оценяват състоянието на родните си икономики като добро, при 23% положителни оценки за европейската икономика. Най-високо оценяват родните си икономики гражданите на Люксембург и Дания – там нивото на положителните оценки е около 70%. Но България не е нацията с най-ниски оценки за националната си икономика – само 5% от унгарците и едва 2% от латвийците оценяват положително икономическата ситуация в страните си.

Как бихте оценили днешната ситуация във всяка от следните области:
европейската/ националната икономика

Оценките на българите за състоянието на националната икономика постоянно се влошават и достигат най-ниските си стойности през зимата на 2009 г. – 8% положителни оценки срещу 88% отрицателни. През пролетта на 2009 г. няма значимо подобрение, но не се наблюдава и задълбочаване на негативните нагласи. Тенденцията е в синхрон с цялостния негативизъм на българските граждани, видим в нагласите към основните социално-политически и икономически реалности в страната и характерен за началото на 2009 г.

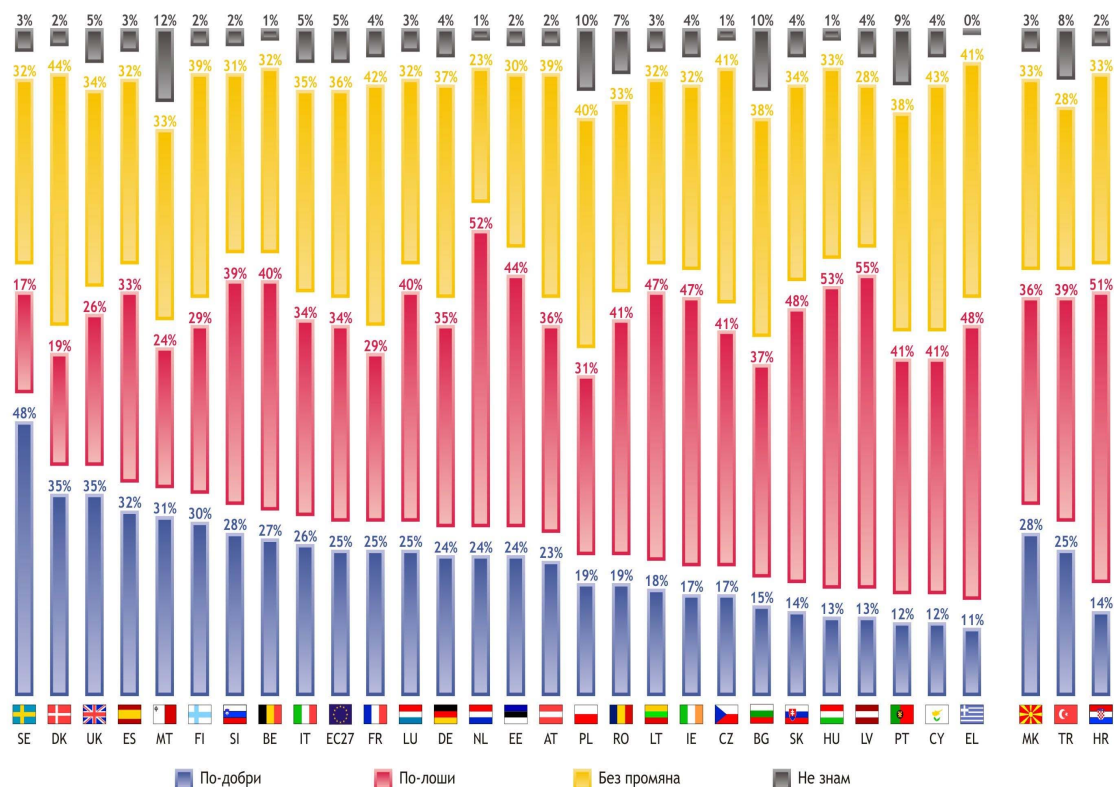
2.6 Очаквания за краткосрочното развитие на националната икономика

През пролетта и лятото на 2009 г. **оптимизмът на българите по отношение на краткосрочното развитие на националната икономика бележи ръст** спрямо кризисния месец януари. Нивото на оптимистичните очаквания се е увеличило с 6 пункта оттогава, а песимистичните прогнози са намалели с 14 пункта. **Въпреки това очакванията на българите са значително по-негативни в сравнение с по-ранни периоди, а и остават**

преобладаващо песимистични – 37% песимисти срещу 15% оптимисти. Процентът оптимисти в България е приблизително два пъти по-малък от резултатите на база ЕС27.

Въпрос: QА3а.2. Какви са очакванията Ви за следващите дванайсет месеца: ще бъдат ли следващите дванайсет месеца по-добри, по-лоши или без промяна по отношение на:

Избор: Икономическата ситуация в България

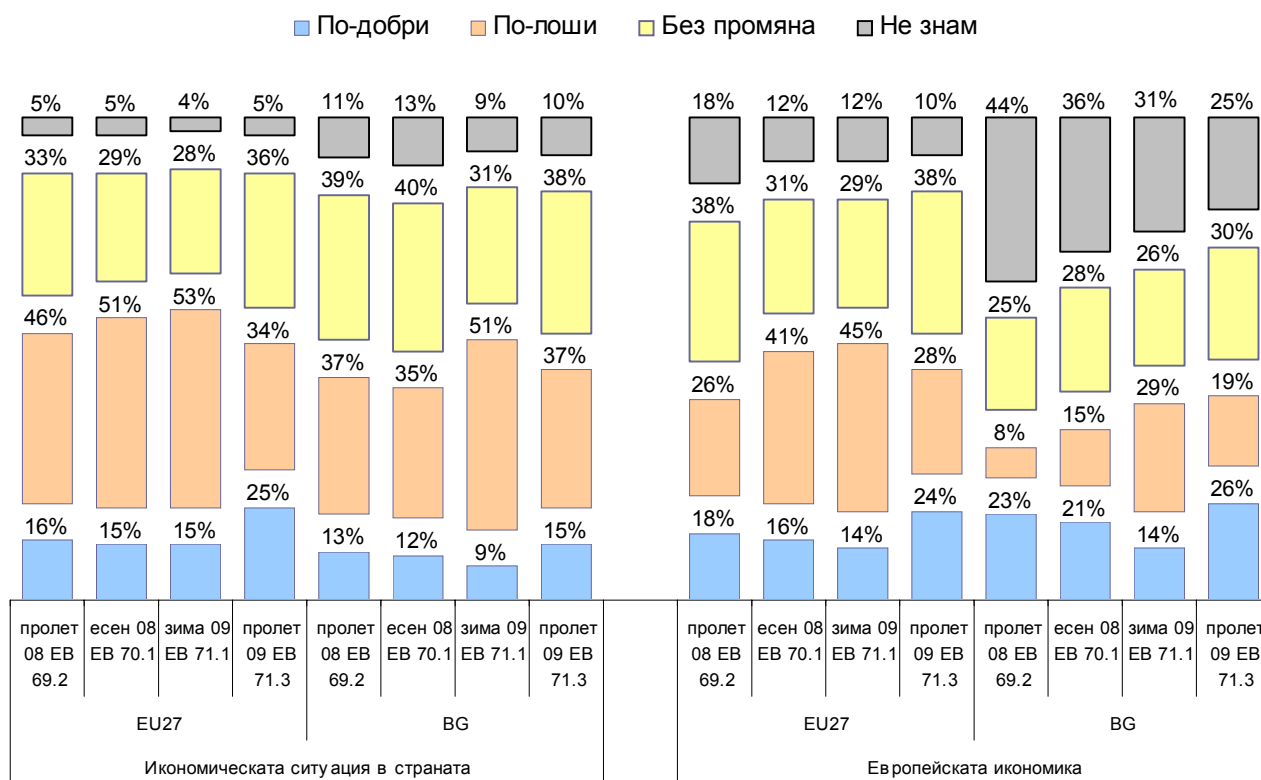

Очакванията на европейските граждани за състоянието на националните икономики са подобни на нагласите, регистрирани в България – спад в нивата на оптимистичните прогнози, продължил през есента и зимата на 2008 г., когато отчитаме най-силните песимистични настроения. През пролетта на 2009 г. наблюдаваме тенденция към стабилизация и дори увеличаване на оптимистичните нагласи.

Най-оптимистично настроени за развитието на родната си икономика са шведите - почти половината от тях очакват възходящо икономическо развитие в рамките на следващите 12 месеца, а песимистичните прогнози са споделени само от 17% тях. Най-нисък дял на положителните прогнози за бъдещето на националната икономика са регистрирани в Гърция – 11%, а най-високи нива на негативните настроения, над 50% песимистични прогнози, са отчетени в Латвия, Холандия и Унгария от страните-членки на Европейския съюз и в Хърватска от кандидат-членките.

Нагласите на българските граждани изглеждат малко по-оптимистични в сравнение с нагласите на средноевропейска база, когато става въпрос за краткосрочното развитие на европейската икономика и остават по-песимистични, когато се отнасят до състоянието на националната икономика през следващите 12 месеца.

Какви са очакванията Ви относно предстоящите дванайсет месеца: ще бъдат ли те по-добри, по-лоши или без промяна по отношение на...
европейската икономика / икономическата ситуация в страната

Най-оптимистично настроени за краткосрочното развитие на българската икономика са хората с по-високо образование и по-висок социален статус и стандарт на живот. Същата група е оптимистично настроена по отношение на състоянието на европейската икономика и оценява предимно положително настоящото състояние на икономиката. Голям процент песимисти има сред хората, които оценяват отрицателно настоящото състояние на националната икономика, сред тези, които са с негативни очаквания и по отношение на европейската икономика като цяло, хората с по-ниско образование и социален статус, живеещи предимно в селата.

2.7 Финансово положение на домакинството

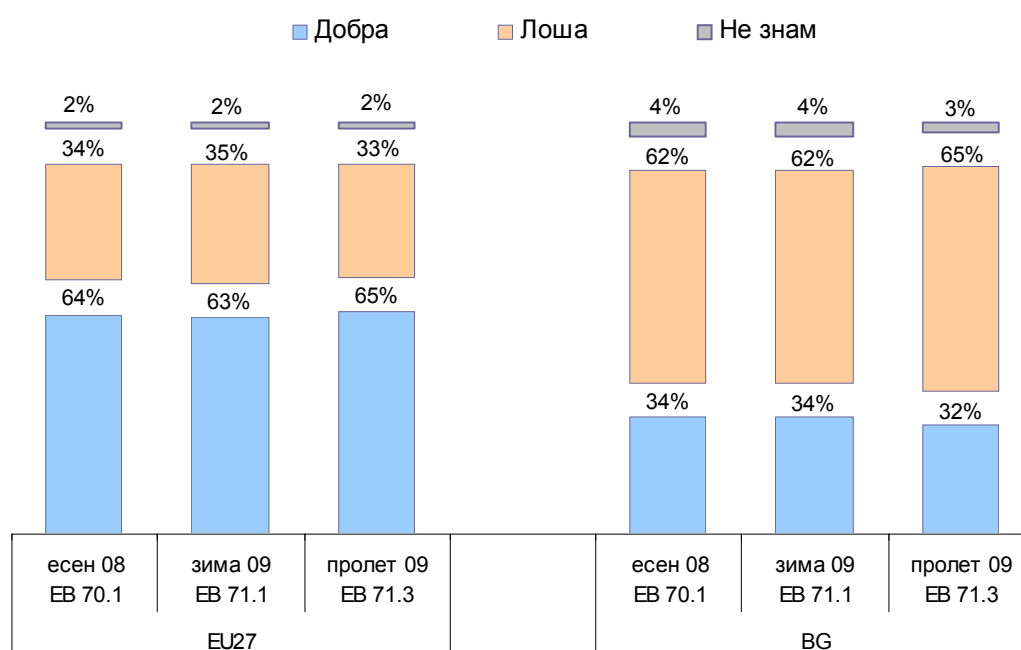
За разлика от повечето наблюдавани индикатори, не отчитаме значителни промени в оценките на българи и европейци, отнасящи се до финансовата ситуация на техните лични домакинства.

Независимо от регистрираното повишаване на песимистичните и негативни нагласи по отношение на европейската и националните икономики, **нито европейците като цяло, нито конкретно българските граждани декларират осезаемо влошаване на финансовата ситуация на домакинствата им.**

Като цяло гражданите на Европейския съюз оценяват много по-високо материалното положение на семействата си, отколкото българите. Най-високи оценки за финансовото положение на домакинствата са отчетени в северните страни-членки на ЕС – Дания, Финландия, Холандия, Швеция. Близко 90% от гражданите на тези страни оценяват положително материалното положение на семейството си. На обратния полюс, с най-ниски оценки за възможностите на домакинските си бюджети, се намират унгарците - едва 26 % от унгарците дават положителни оценки за финансовия статус на домакинствата си, при 73% негативни оценки. Сред българите тези, които оценяват негативно финансовата ситуация на домакинството си, са 65%.

Как бихте оценили днешната ситуация във всяка от следните области:

Финансовата ситуация на Вашето домакинство

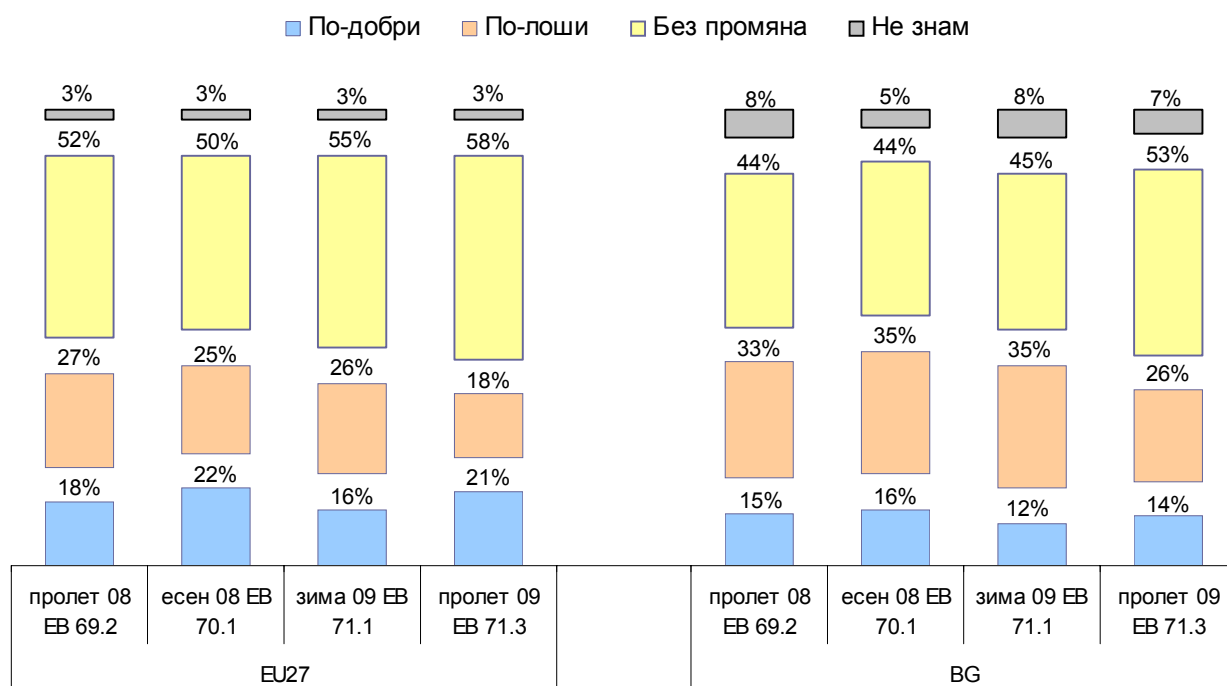
2.8 Очаквания за краткосрочното развитие на благосъстоянието на домакинствата

Както отбелязахме, влошената макроикономическа обстановка не се е отразила значимо върху оценката за статуса на европейските домакинства. Кризата има малко по-осезаемо отражение по отношение на прогнозите на европейците за финансовата ситуация на техните домакинства, но сравнението между зимата и пролетта на 2009г. показва, че **гражданите на Европейския съюз започват да възвръщат увереността в собствените си сили.**

Началото на 2009 г. е период на известен спад в положителните настроения, но данните от настоящото издание на изследването Евробарометър, от пролетта и лятото на 2009 г., свидетелстват за възраждане на оптимизма - възстановени са нивата на оптимистичните прогнози за финансовия статус на домакинствата в краткосрочен период, а дяловете на песимистите са най-ниските отчетени в рамките на последните четири наблюдавани периода. В рамките на ЕС оптимистите отново надделяват над песимистите. В България липсва подобна тенденция, но българските граждани традиционно изказват по-песимистични

виждания за финансовите възможности на домакинствата си. Като цяло, **доминиращото очакване сред европейците и сред българите конкретно е за стабилно състояние - без резки промени.**

Какви са очакванията Ви относно предстоящите дванайсет месеца: ще бъдат ли те по-добри, по-лоши или без промяна по отношение на...
Финансовото положение на Вашето домакинство

Наблюдаваме взаимозависимост между оценката, дадена от българските граждани за настоящото положение на домакинствата им и прогнозата за състоянието на домакинския бюджет в краткосрочен период. Колкото по-положително хората оценяват финансовото състояние на домакинствата си днес, толкова по-големи оптимисти са те за финансовото бъдеще на семействата си. Най-силни оптимистични настроения регистрираме сред хората с по-висок материален и социален статус, по-младите, учащите и самонаетите.

2.9 Оценка на настоящата ситуация с трудовата заетост и очаквания за развитието в краткосрочен план

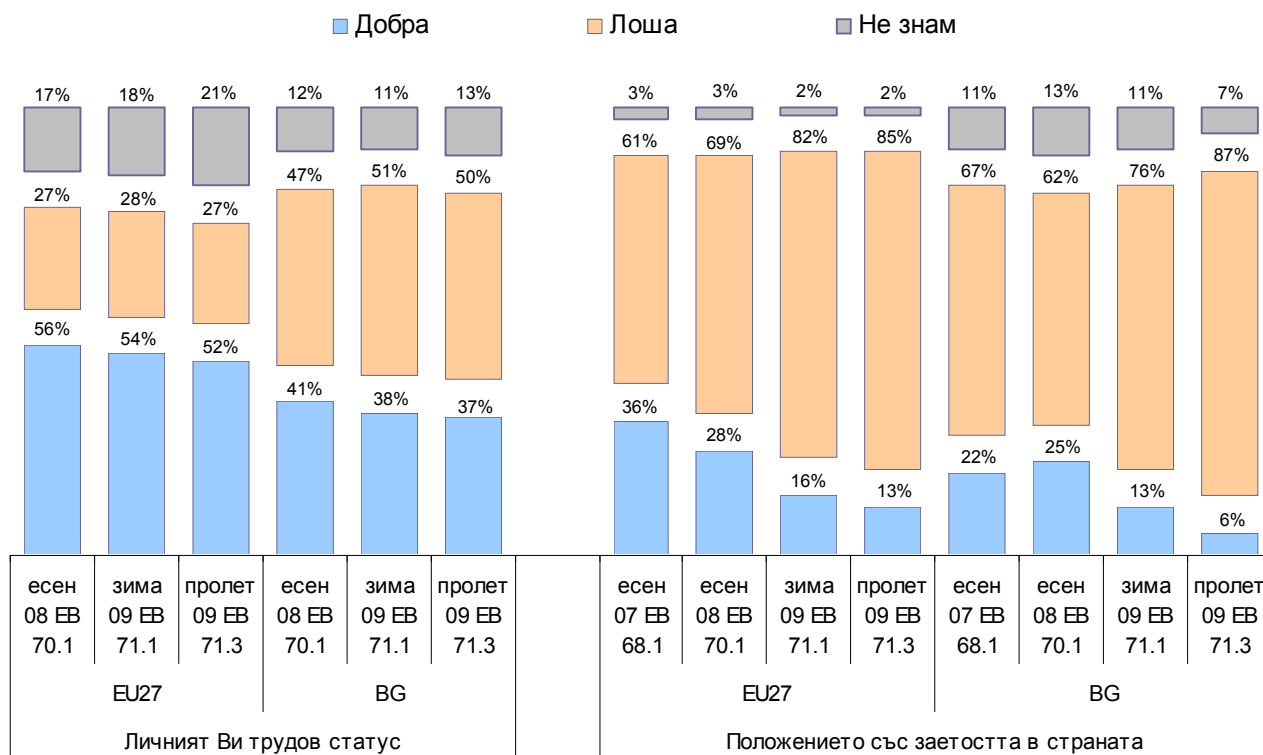
Трудовият пазар е една от сферите, в които най-силно се усетиха и се усещат негативните влияния на световната финансова и икономическа криза. Нагласите на европейците по отношение на трудовата заетост отразяват влошената ситуация в европейски мащаб. В ЕС27 тенденцията към засилване на негативните нагласи е в сила от есента на 2008 г., а от зимата на 2008/2009 г. тя е валидна и в България. **Огромното мнозинство от европейците и в частност от българите оценяват ситуацията на националните трудови пазари като лоша** - данните от настоящото изследване маркират най-негативните оценки за последните наблюдавани периоди, както в общоевропейски мащаб, така и конкретно в България (85% лоши оценки сред ЕС27 и 87% сред българите).

От друга страна, европейците остават преобладаващо положително настроени по отношение на личния си трудов статус. Несигурността на пазара на работна сила, която европейските граждани виждат в ситуацията със заетостта в страните си като цяло, не се отразява значимо на самооценката на собствения им статус до този момент, въпреки низходящата тенденция.

Българите, в повечето случаи, **оценяват отрицателно личния си трудов статус** - едва малко над една трета от тях приемат трудовия си статус за добър. Все пак, можем да отбележим тенденция, подобна на европейската и в България – оценките на ситуацията с трудовата заетост се влошават от есента на 2008 г. насам, докато оценките за личния трудов статус не се изменят значително.

Как бихте оценили днешната ситуация във всяка от следните области:

Положението със заетостта в нашата страна / Личния Ви трудов статус

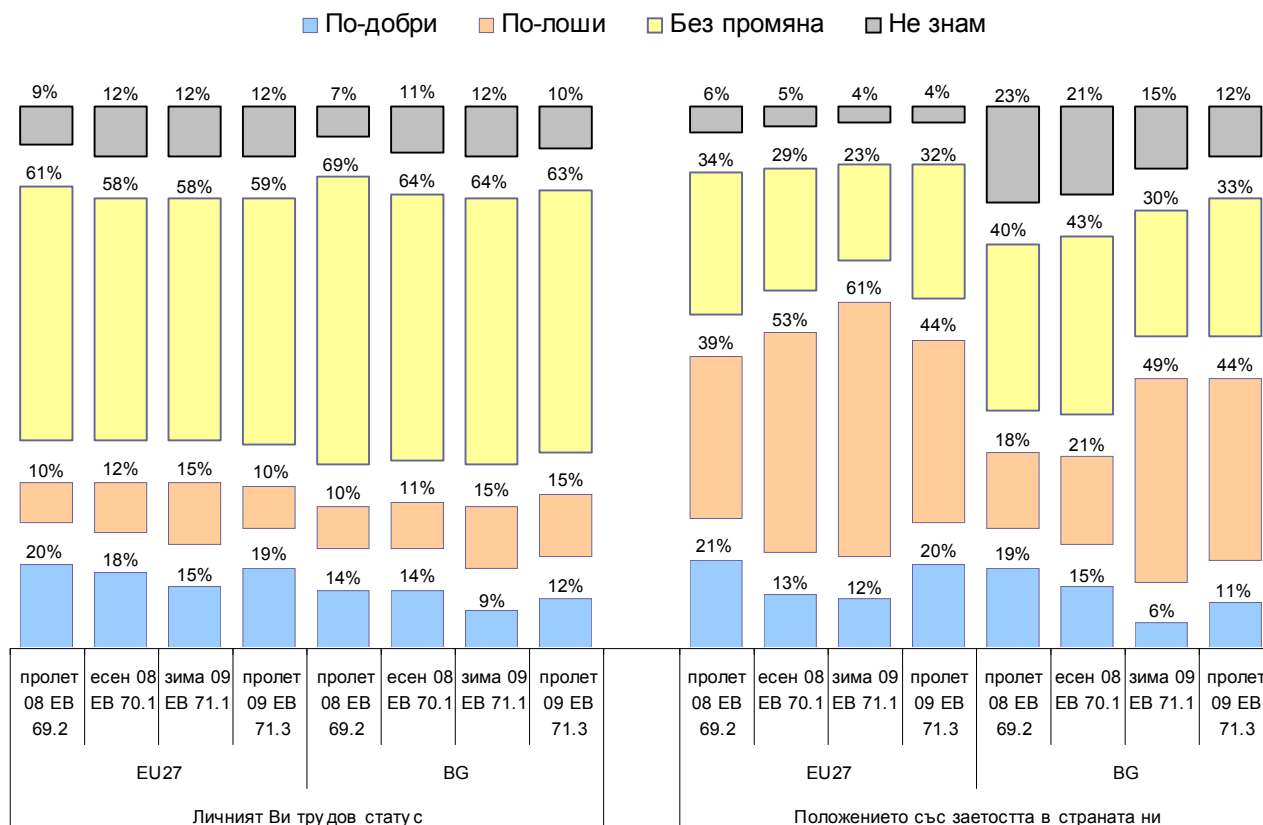
Прогнозите за краткосрочното развитие в сферата на заетостта и трудовия пазар като цяло са негативни, но можем да отбележим първи индикации за възстановяване на оптимизма или най-малкото за преустановяване на възхода на негативните нагласи.

Оптимистичните очаквания за развитие на трудовия пазар, и сред българите, и сред европейците като цяло, се покачват, макар и все още със слаби темпове. Регистрираме и известен спад в песимистичните прогнози, по-силен в ЕС27, отколкото в България. Показателна е промяната по отношение на песимистичните прогнози за краткосрочното развитие на ситуацията със заетостта - в периода между пролетта на 2008 г. и зимата на 2009 г. групата на песимистите сред европейците получава значително по-голяма тежест (увеличение с 22 пункта), докато през пролетта и лятото на 2009 г. отбелязваме спад със 17 пункта. Подобна изглежда динамиката и по отношение на оценките за собствения трудов статус на европейците, макар и проявяваща се със значително по-малка сила.

Динамиката на отговорите на българските граждани принципно не се различава от европейската като обща тенденция, но изглежда по-несигурна, по-колеблива, индикациите за положителна промяна в нагласите са доста по-слаби. **Изглежда, че несигурността и песимизмът все още доминират сред мненията на българите по тези въпроси.**

Какви са очакванията Ви относно предстоящите дванайсет месеца: ще бъдат ли те по-добри, по-лоши или без промяна по отношение на...

Положението със заетостта в нашата страна / Личния Ви трудов статус

Очакванията за икономическото положение и ситуацията със заетостта и безработицата са логически свързани. Колкото по-песимистични са настроените и очакванията за икономическото положение в страната и в ЕС като цяло, толкова по-силен е и песимизмът по отношение на трудовата среда и безработицата.

Най-лоши оценки за трудовия пазар и личния трудов статус, както и най-негативни очаквания за развитието им регистрираме сред безработните българи (92% лоши оценки на ситуацията със заетостта в страната и 23% с негативни очаквания за личния си трудов статус през следващите 12 месеца). Към групата на негативно настроените и песимистите принадлежат и българите от по-малките градове, където безработицата традиционно е по-висока (87% лоши оценки за ситуацията със заетостта). Близко четвърт (24%) от хората с по-ниско от средно образование очакват влошаване на личния си трудов статус в следващата година и оценяват ниско собствения си материален и социален статус.

По-спокойни по отношение на ситуацията с трудовата заетост са хората с по-високо образование. Над половината от тях (51%) оценяват положително настоящия си трудов статус (при 37% положителни оценки сред всички българи), а положителните оценки за трудовата ситуация в страната са почти двойно повече спрямо декларираните от българите като цяло (11% спрямо 6%). Хората, които оценяват социалния си статус като висок са

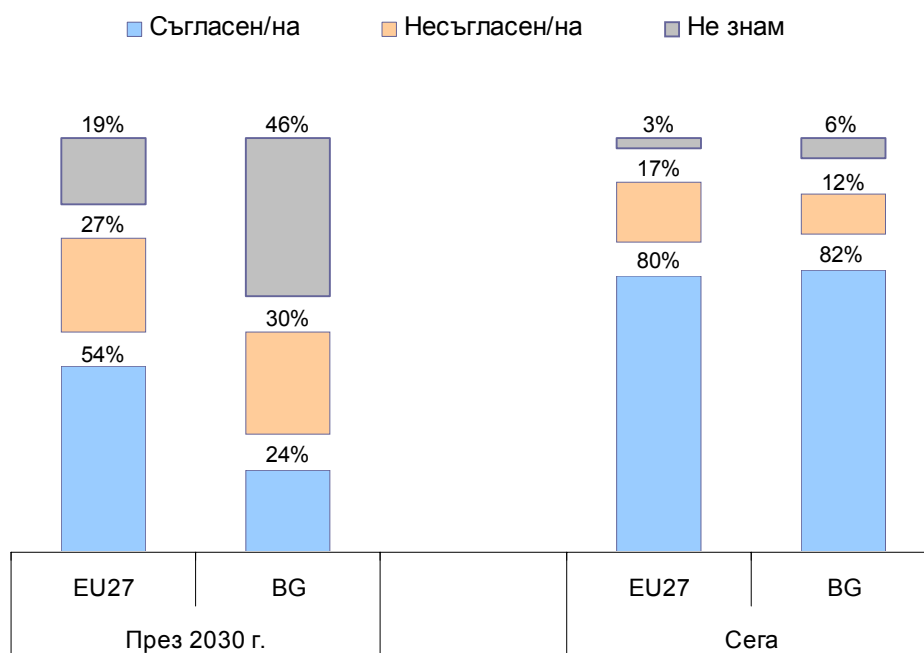
значително по-оптимистично настроени за развитието на трудовата ситуация в България в рамките на една година (21% положителни прогнози спрямо 11% на база всички българи).

Работещите на мениджърски позиции пък са по-спокойни по отношение на личния си трудов статус – 21% от тях очакват личната им трудова ситуация да се подобри в краткосрочно бъдеще (спрямо 12% на национално равнище).

Трудностите на пазара на труда се отразяват и на разбиранията за възможностите за реализация. Огромната част (около 80%) от европейците като цяло и 82% от българите са на мнение, че стагнацията на трудовия пазар прави трудно намирането на подходяща работа дори и за хората с висока квалификация.

Дългосрочните прогнози на европейците в това отношение са значително по-оптимистични от оценката за настоящата ситуация, но, независимо от това, **негативните прогнози доминират**. Българските граждани имат значително по-неясна визия за развитието на националния трудов пазар след 20 години - почти половината от тях не могат да формулират конкретен отговор на поставения въпрос.

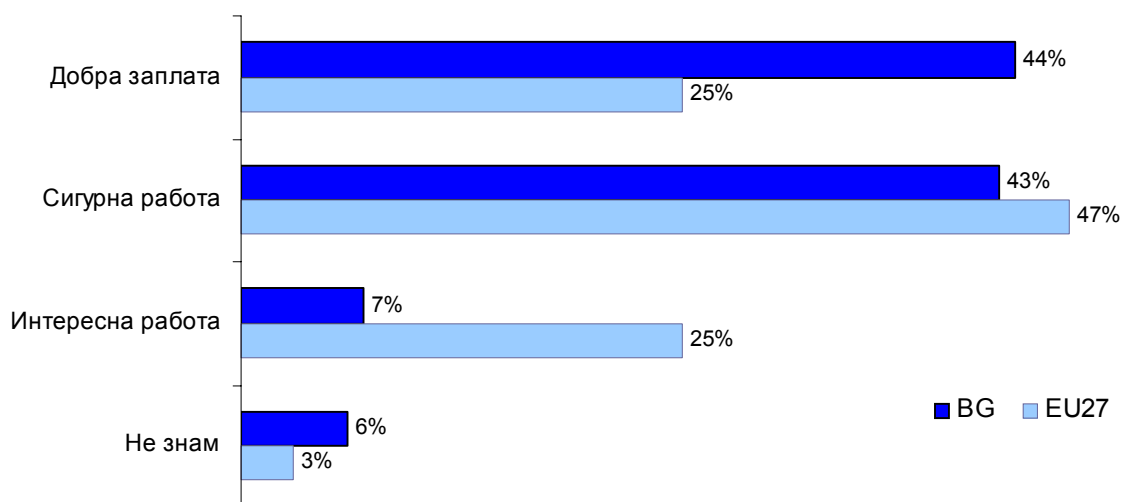
Съгласен/на ли сте с твърдението: Трудно е (ще бъде) да намериш добра работа в страната, дори и ако имаш висока квалификация

В условията на икономическа криза, **мнозинството от европейците поставят сигурността на работното място като основен приоритет по отношение на изискванията към работата си**. Доброто заплащане и интересът към извършваните дейности са определени като приоритетни от значително по-малко граждани на Европейския съюз.

Сигурността на работното място е много важна и за **българските граждани**, но те **поставят значително по-силен акцент върху доброто заплащане**, тема, която има специфични измерения в България като една от страните с най-нисък стандарт на живот в Европейския съюз. Също така, интересната работа не е приоритет в ситуация, в която българите все още се чувстват неудовлетворени от заплащането, което получават срещу труда си - едва 7% от българите отдават важност на интересната работа, докато в ЕС27 тази характеристика е приоритет за всеки четвърти европейец.

Независимо дали в момента търсите работа, кое от изброените Вие лично бихте определили/а като свой основен приоритет?

Акцент върху по-високото заплащане отчитаме най-вече сред мъжете (51% спрямо 44% от всички българи), по-младите хора - на възраст до 40 г. (над 50%), служителите работещи на по-ниски позиции (50%) и заетите с ръчен физически труд (59%), живеещите в най-големите градове (49%), както и сред хората, които определят социалния си статус като среден (51%).

Сигурността на работата, от друга страна, е водещ приоритет преди всичко за жените (48% спрямо 43% на национално равнище), хората на възраст над 40 г. (около 50%), хората, които позиционират себе си на нисшите нива на социалната стълбица (51%), с леви политически убеждения (36%) и най-вече хората, които се чувстват по-силно застрашени от негативните тенденции в сферата на трудовата заетост – хората с по-ниско образование (55% акцентират върху сигурността на работното място), безработните (53%), живеещите в селата и малките градове (около 50%).

2.10 Състояние на системата за социални грижи

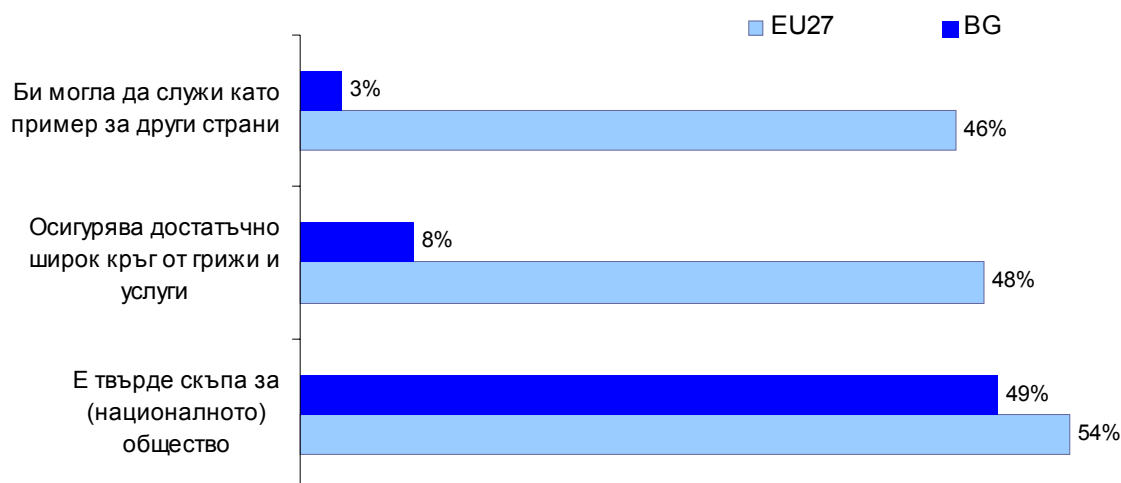
Българската система за социални грижи има преимуществено негативен образ в представите на българските граждани.

Социалната система не само изисква много ресурси от страна на гражданите, бизнеса и държавата, но се възприема и като силно неефективна и неотговаряща на обществените очаквания и нужди. Близко половината българи приемат, че системата за социални грижи е твърде скъпа за обществото и едва 8% смятат, че тя осигурява достатъчно широк кръг от грижи и услуги. Пренебрежително малцинство (3%) от българите е на мнение, че нашата социална система може да бъде пример за други страни.

Мненията на европейците като цяло са доста по-различни. Единственият показател с близки до българските резултати е по отношение на „цената“ на системата за социални грижи - малко над половината граждани на Европейския съюз са на мнение, че националните социални системи в настоящия си вид са прекалено скъпи за техните общества.

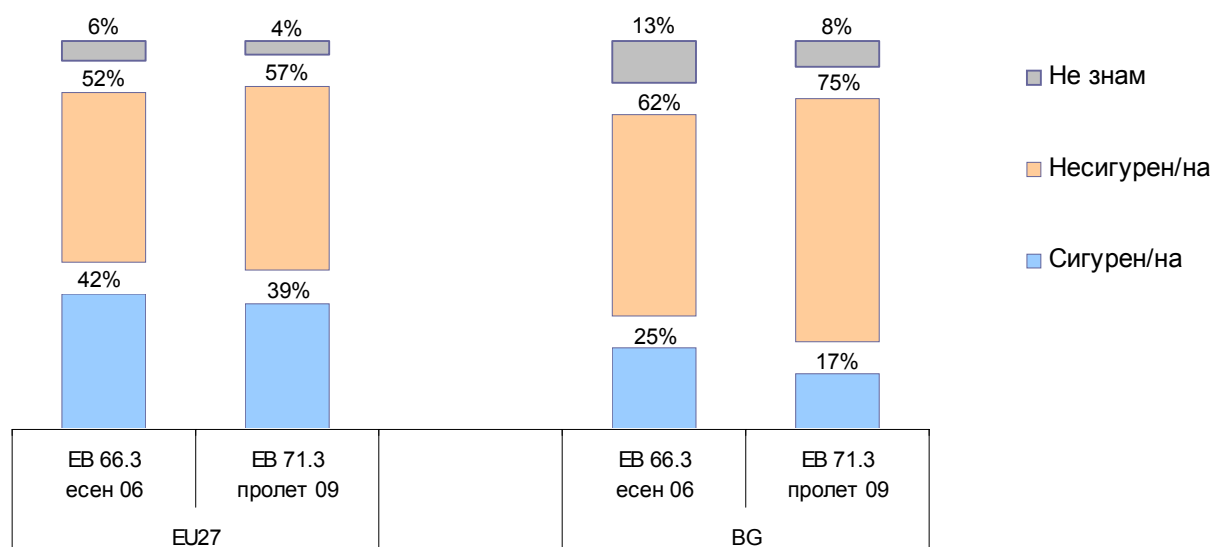
От друга страна, близо половината граждани на Съюза оценяват положително обхвата на осигурените социални грижи и услуги и вярват, че националната им социална система може да послужи като пример на другите страни.

За всяко от следните, кажете ми, моля, дали мислите, че е валидно за (националната) система за социални грижи?
Нашата система за социални грижи...

Негативизмът на българите спрямо националната система за социални грижи е свързан и с растящото усещане за несигурност във връзка с осигуряването на живота след приключване на активна работна дейност. **Трима от всеки четири българи изпитват несигурност, когато става въпрос за пенсиите им.** Този дял е с почти 20 пункта по-висок от отчетените резултати на средноевропейска база, но трябва да отбележим, че **несигурността доминира и в представите на гражданите на Европейския съюз като цяло**¹⁶.

В момента, като мислите за бъдещето и за Вашата пенсия, бихте ли казал/а че се чувствате ...?

¹⁶ Налице са и някои изключения - например повече от 70% от датчаните заявяват, че се чувстват сигурни по отношение на пенсиите си.

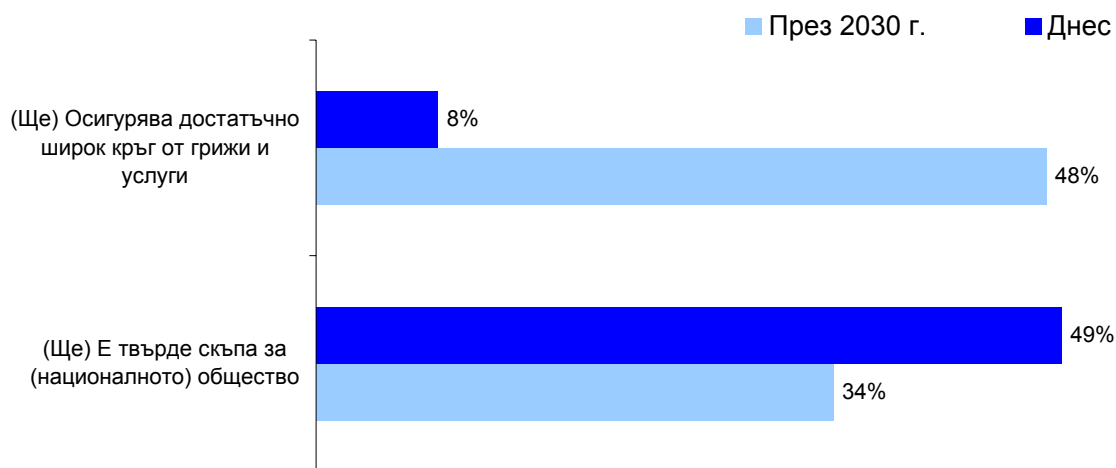
Историческата динамика в отговорите на този въпрос сочи засилване на безпокойството и намаляване на нивото на хората, които се чувстват сигурни. Тази тенденция изглежда по-силна в България, но е налице и в Европейския съюз като цяло.

Най-несигурни за бъдещето, що се отнася до пенсиите са българите, за които преминаването в пенсионна възраст предстои в рамките на 10-15 години – несигурността нараства до 85% от отговорите в групата на 40-54 годишните. По-притеснени за ситуацията си при навлизане в неактивна възраст са безработните в момента, както и песимистите за бъдещето на националната икономика.

Въпреки негативните оценки за настоящото състояние на националната система за социални грижи, българите са настроени много оптимистично по отношение на дългосрочното ѝ развитие.

Близо половината българи очакват през 2030 г. социалната система в България да осигурява достатъчно широк асортимент от грижи и услуги за населението (растеж на показателя с около 40 пункта! - виж следващата графика), а едва една трета от българските граждани очакват тя да продължава да е твърде скъпа за нашето общество (спад от около 15 пункта в сравнение с оценката на настоящото състояние). В този смисъл прогнозите на българите за бъдещето на социалната система са по-оптимистични от прогнозите на европейските граждани като цяло.

За всяко от следните, кажете ми, моля, дали мислите, че е валидно за (националната) система за социални грижи? Нашата система за социални грижи...
(Отговори в България)

2.11 Равнопоставеност между членовете на различни етнически и религиозни групи. Нагласи към имигрантите

Отношението на европейците към членовете на етническите и религиозни групи, различни от доминиращите групи в съответните държави и към имигрантите остава противоречиво. В много европейските страни дори се наблюдава засилване на негативизма по отношение на членовете на малцинствените групи и имигрантите.

Около половината от гражданите на 27-те страни-членки на Европейския съюз са на мнение, че членовете на етническите групи, различни от доминиращия етнос, обогатяват културния живот на страната, както и че страните им се нуждаят от имигранти, които да осигурят търсената работна ръка в определени сектори на икономиката. Тези нагласи не са се променили в сравнение с есента на 2006 г.

От друга страна, пак около половината от гражданите на ЕС се съгласяват с твърдението, че присъствието на хора от етнически групи, различни от доминиращата, води до нарастване на безработицата и е причина за несигурност. Тези нагласи имат слабо повишение (3 пункта) в сравнение с есента на 2006 г.

	Процент отговори „Склонен/на съм да се съглася”		Разлика спрямо ЕВ 66.3 есен 2006	
	EU27	BG	EU27	BG
Хората от други етнически групи обогатяват културния живот в страната	54%	41%	0	+11
Наличието на хора от други етнически групи увеличава безработицата в страната	49%	43%	+3	+7
Нуждаем се от имигранти, които да работят в определени икономически сектори	48%	10%	0	+5
Наличието на хора от други етнически групи е причина за несигурност	45%	35%	+3	-2
Пристигането на имигранти в Европа може да бъде ефикасно решение на проблема със застаряващото ѝ население	35%	15%	+3	+3

Общественото мнение в България също изглежда донякъде поляризирано, особено по отношение на членовете на етнически групи, различни от доминиращия етнос. Мирното съжителство на различни етнически и религиозни общности, без значими прояви на нетолерантност или етнически конфликти има дълги традиции в страната. Това личи и в по-слабото разпространение (в сравнение със средноевропейските резултати) на мнението, че присъствието на членовете на „другите” етнически групи е причина за несигурност. Същевременно, изглежда, че българите, вероятно повлияни от трудностите, свързани с икономическата криза, се чувстват по-заstraшени от представителите на малцинствени етническите групи, що се отнася до съперничеството за работни места (нарастване със 7 пункта на отговорите рефериращи към съгласие с такава позиция).

Част от промените в нагласите на българите изглеждат в синхрон с европейските представи, въпреки че остават различни в доста други отношения. С 11 пункта се е увеличил дялът на българите, които възприемат представителите на етническите малцинства като културни медиатори, като фактор за обогатяването на българския културен живот. Тук българските резултати са добили измерения по-близки до средноевропейските. Със 7 пункта е нараснало нивото на хората, които възприемат членовете на малцинствените етнически групи като съперници в условията на криза, като негативен фактор за състоянието на пазара на труда. По този показател българските данни са много близки до средноевропейските.

Като цяло, българското общественото мнение все още е в процес на формиране относно голяма част от темите, свързани с имиграцията. До преди няколко години България беше отправната точка, родината, на сериозна емигрантска вълна и новата позиция на държава,

към която се насочва приток на хора от други страни, все още не е осъзната изцяло. Това обяснява и големите разлики със средноевропейските резултати по голяма част от показателите, свързани с имиграцията. Все пак има и теми, по които българското обществено мнение има осъзнато различна позиция от Обединена Европа. Например, въпреки че се е удвоила групата на хората, които виждат нужда от имигранти за осигуряване на работна сила за определени икономически сектори, резултатът тук остава много по-различен от този в ЕС27 (10% в България срещу 48% в ЕС27).

Обяснението е от една страна, в недостатъчно развития пазар на труда, в липсата на квалифицирани кадри в определени сектори и свръхнасищането в други, както и в ограничената мобилност на работната сила. От друга страна, фактор е и високото ниво на безработица сред ромите, което допринася за нагласата, че членовете на малцинствени етнически групи са негативен фактор по отношение на безработицата в страната като цяло.

За всяко от следните твърдения, моля кажете ми дали сте по-скоро съгласен/а или по-скоро несъгласен/а? (% отговорили "По-скоро съгласен/а")

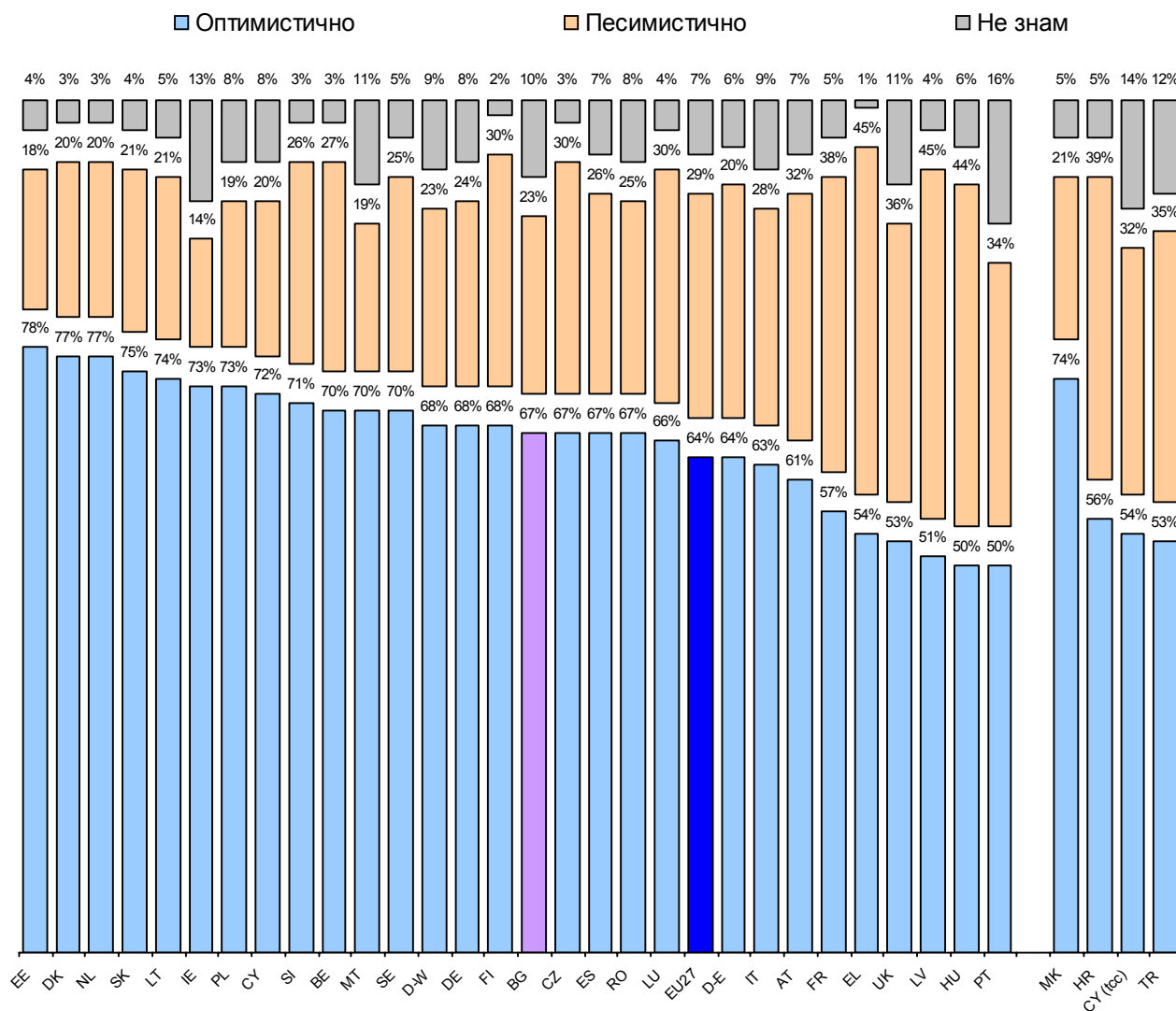

3. Визия за бъдещето

Оптимистичните нагласи доминират визията на европейските граждани за бъдещето на Европейския съюз.

Близко две трети от европейците споделят оптимистични прогнози за бъдещето на Обединена Европа. Прогнозите на българите са близки до отчетеното на средноевропейско ниво. **Българите са сред умерените оптимисти** и отново споделят мнения, близки до тези на румънците.

Бихте ли казал/а, че сте настроен/а много оптимистично, по-скоро оптимистично, по-скоро песимистично или много песимистично по отношение на бъдещето на Европейския съюз?

Най-големи оптимисти за бъдещето на ЕС сред българите са най-младите – групата на 15-24 годишните, хората с по-високо образование и учащите, хората, заемащи управленски позиции, с по-висок материален и социален статус и самооценка.

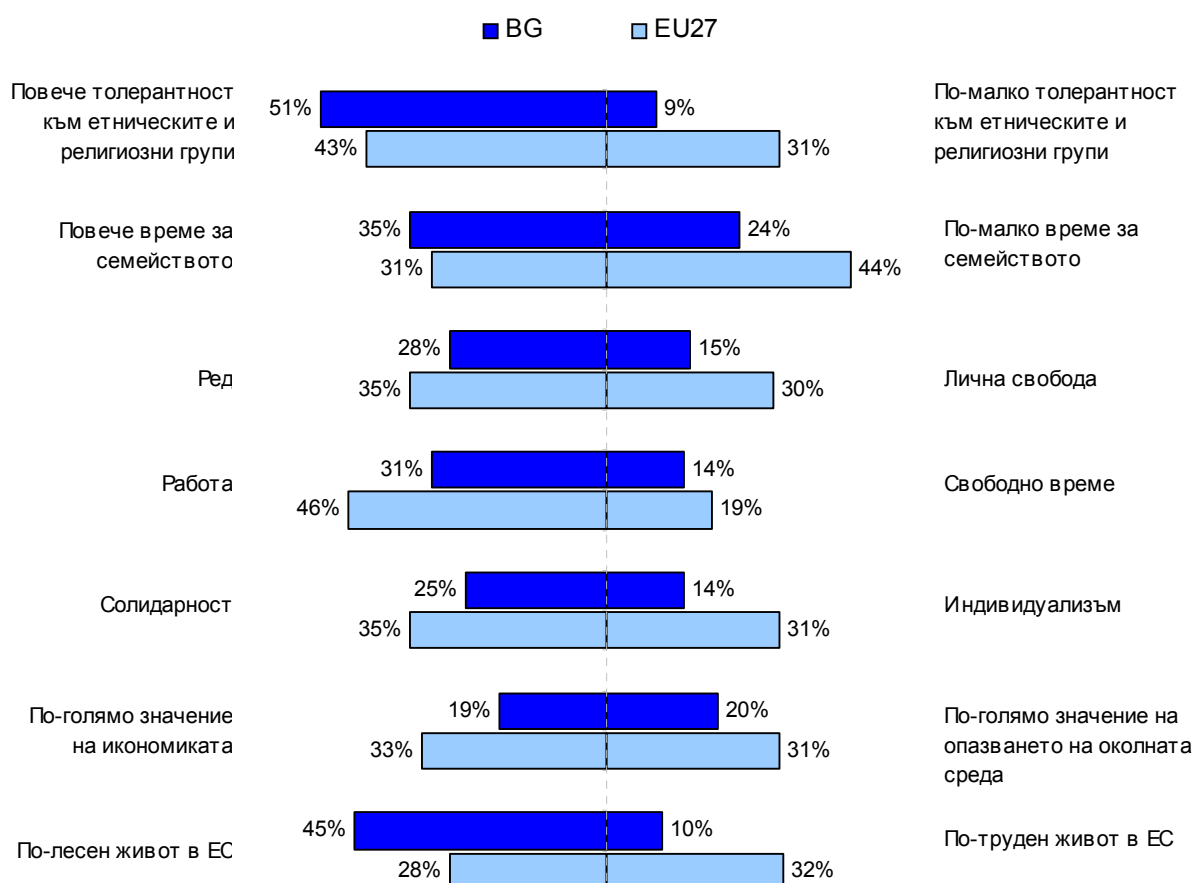
3.1 Животът в ЕС през 2030

Визията за бъдещето на Европейския съюз сред българите конкретно и сред гражданите на Съюза като цяло, не се различава драстично. Споделени са представите за **общество с по-голяма толерантност към различните етнически и религиозни групи, превес на работата над свободното време, на реда над личната свобода и на солидарността над индивидуализма**. Развитието на икономиката и опазването на околната среда ще бъдат по-скоро равнопоставени приоритети.

В периода на финансова и икономическа криза, европейците като цяло и в частност българите, си представят общество, в което солидарността, реда и колективните усилия ще са фактори за просперитета на социума.

Българското обществено мнение и тук демонстрира малко по-силен оптимизъм в сравнение със средноевропейските представи: повече българи вярват, че животът на хората в общността ще е по-лесен в бъдеще, българите също са по-склонни да смятат, че европейецът на бъдещето ще има възможност да прекарва повече време със семейството си.

Прогнози за живота в ЕС през 2030: На кое ще се отдава по-голямо значение / Какъв ще е животът?

Защитата на околната среда ще бъде основният проблем пред страните-членки на Европейския съюз след 20 години.

Това е най-разпространеното мнение, както сред гражданите на Съюза като цяло, така и конкретно сред българите, които са доста по-категорични тук. **Вторият основен проблем според европейци и българи ще бъде икономическата ситуация.**

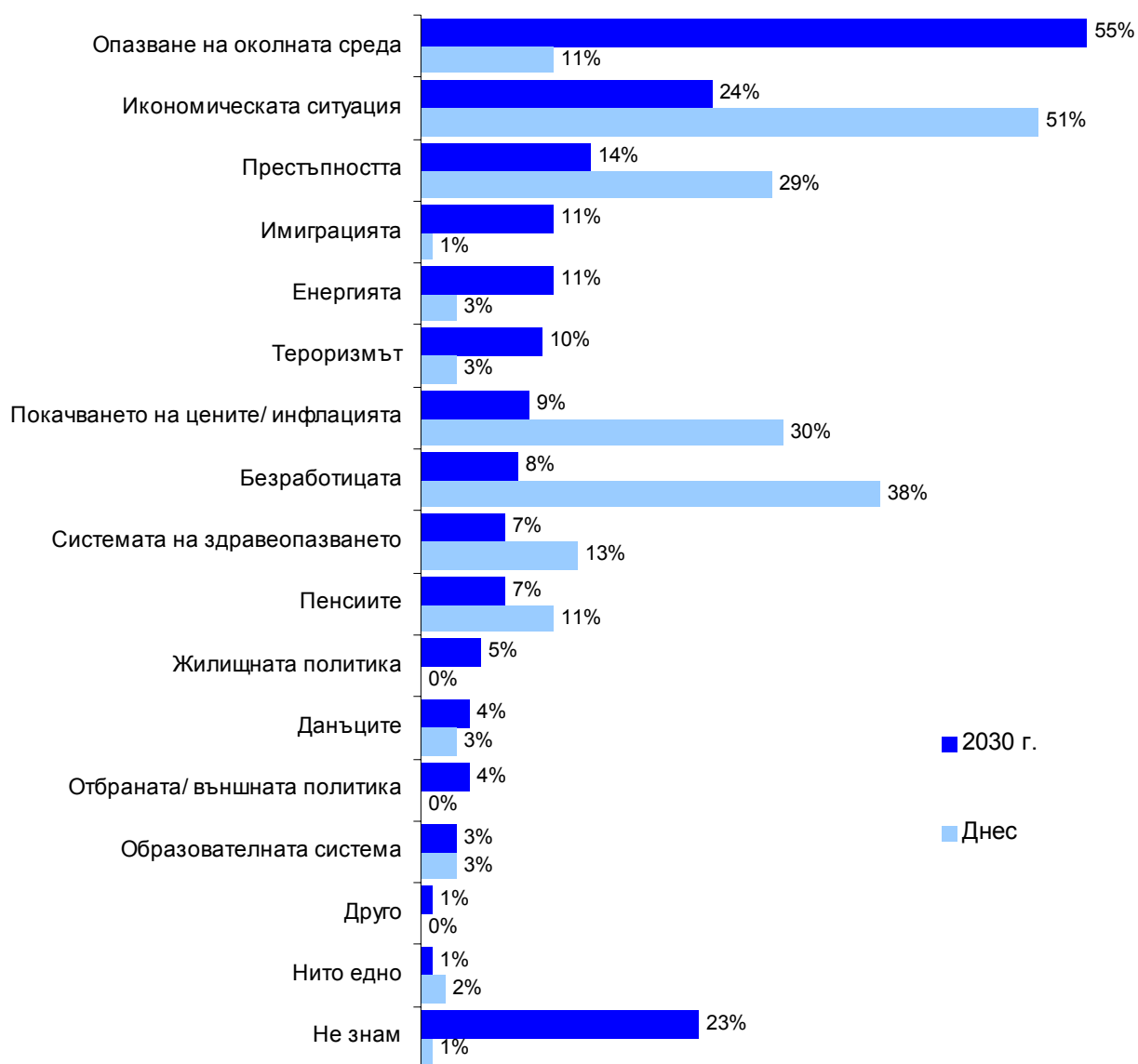
Като цяло представите на всички европейски граждани от една страна, и на българите от друга, за бъдещите предизвикателства пред техните държави, не се различават много. Все пак, европейците доста по-често споделят опасения във връзка с безработицата, пенсиите и системата на здравеопазването. Българското общество също се притеснява от развитието на тези проблеми, но явно визията за бъдещето, която споделят повечето български граждани, е доминирана от страховете за състоянието на околната среда.

Все още представяйки си каква ще бъде 2030 година, по Ваше мнение, какви ще бъдат двата основни проблема, пред които ще бъде изправена страната през 2030 г.?

Българите изглеждат уверени, че настоящите социално-икономически проблеми, като общо състояние на икономиката, инфлация, безработица, здравеопазване и пенсии, борбата с престъпността, ще отстъпят първенството на екологичните предизвикателства. В допълнение, българските граждани предвиждат изостряне на проблеми, които към момента не са възприемани като водещи и които, от друга страна, са типични за голяма част от останалите европейски общества. Такива са имиграцията, тероризмът и жилищната политика.

Според Вас, кои са двата най-важни проблема, пред които е / ще бъде изправена България днес / през 2030 г.? (Отговори сред българите)

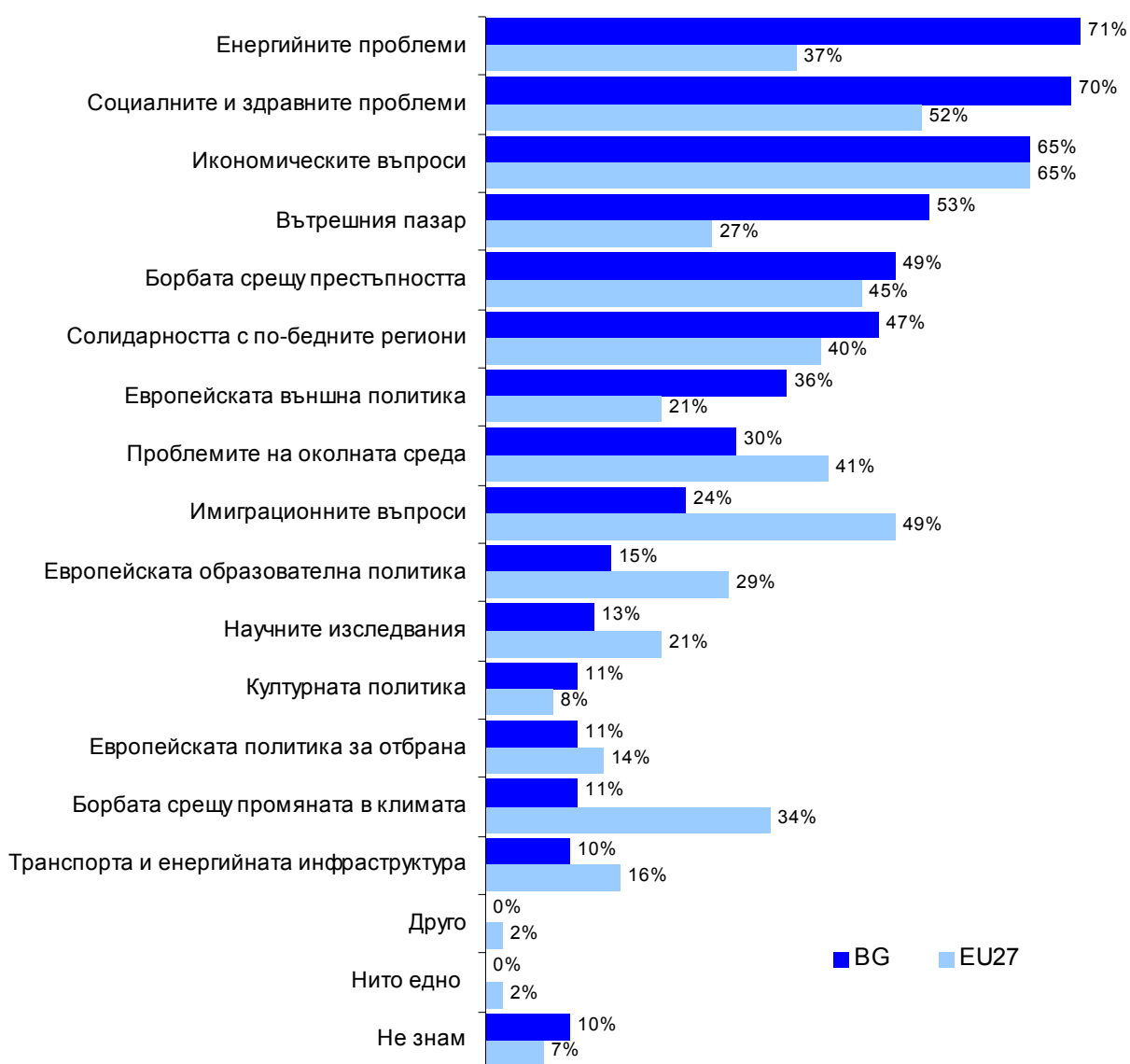
3.2 Насоки за развитие на Европейския съюз

Българите от една страна, и гражданите на Европейския съюз, от друга, имат различни представи за основните приоритети в бъдещите дейности на институциите в Съюза, които ще го направят по-силен.

Българското обществено мнение си представя водещите акценти в областите на енергийните, социалните и здравните проблеми. Освен това, българските граждани отдават по-голямо значение на сфери като вътрешния пазар и европейската външна политика.

Общоевропейската нагласа е за приоритет на икономическите въпроси. Гражданите на ЕС като цяло също така се интересуват (в по-голяма степен от българите) от теми като имиграция, образователната политика и промените в климата.

Според Вас, върху кое от изброените трябва да се съсредоточат Европейските институции в следващите години, за да направят Европейския съюз по-силен в бъдеще?

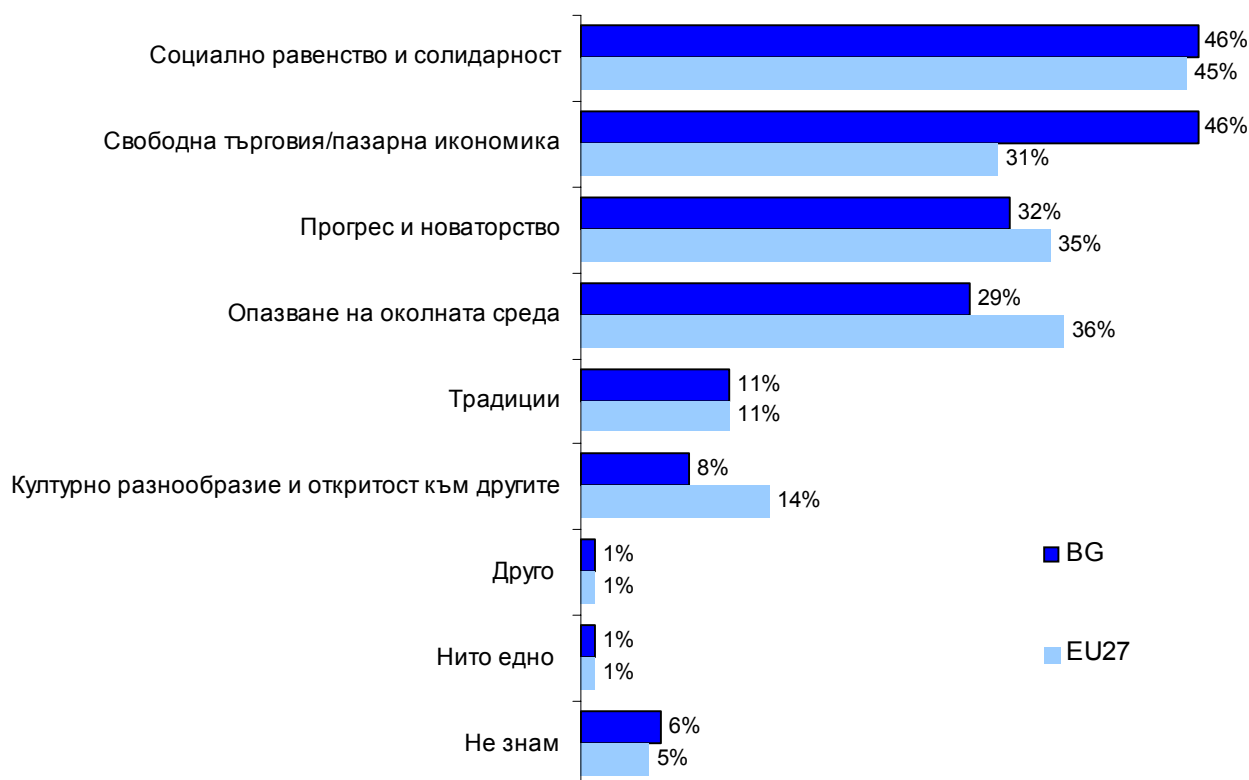
Следвайки резултатите от нагласите на българите по отношение на основните предизвикателства след 20 години, можем да направим извода, че очертаните приоритети в дейността на европейските институции се осмислят от гражданите на България преди всичко като непосредствени, актуални задачи. Това е обяснението на високите нива на споменаване на енергийните проблеми - споменът за студените дни от януари 2009 г., в периода на газовата криза, не е избледнял. Затова и екологичните проблеми, видяни като основна грижа за по-далечното бъдеще, тук са споменавани значително по-рядко. Актуалните, настоящите приоритети са в социално-икономическата сфера.

3.3 Приоритети на обществото за справяне с глобалните предизвикателства

В подкрепа на предишната теза са и нагласите на българите по отношение на приоритетите в борбата с основните настоящи предизвикателства в световен мащаб. В ситуация на затруднено функциониране на социално-икономическата система, **българските граждани отдават най-голямо значение на социалното равенство, солидарността, пазарната икономика и свободната търговия.**

Социалното равенство и солидарност са основните приоритети и според европейците като цяло, но в ЕС се отдава по-голямо значение на иновациите и околната среда, доколкото функционирането на пазарната икономика изглежда по-малко застрашено, вероятно поради значително по-дългите традиции на западноевропейските общества в това отношение.

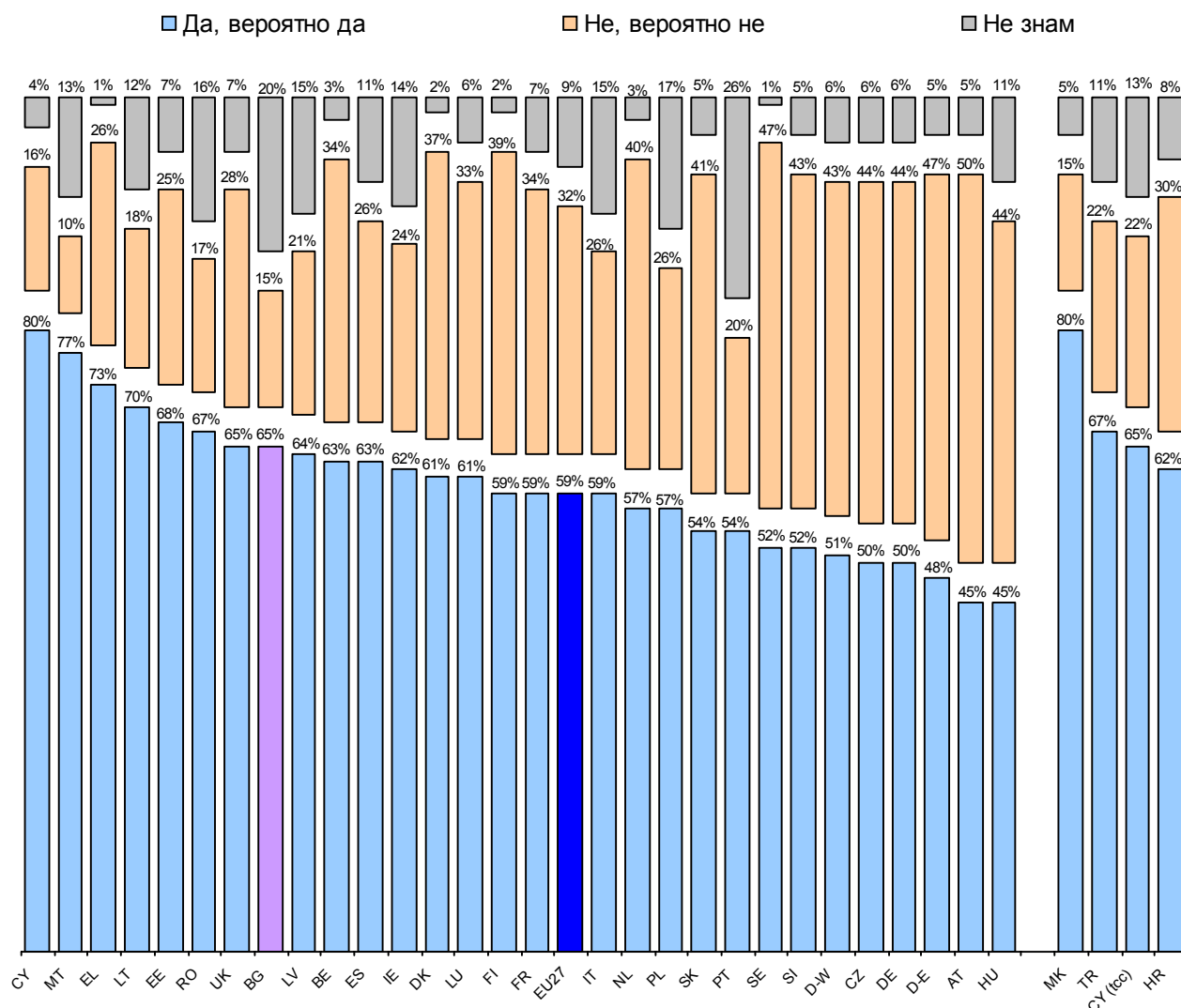
От изброените позиции, на кои две трябва да наблегне нашето общество, за да се справи с основните световни предизвикателства?

3.4 Визия за равнопоставеност между половете

Данните от Евробарометър 71 сочат интересна тенденция по отношение на очакванията на българите и на европейците за ролята и степента на влияние на двата пола за бъдещото развитие на Общността. Разполагаме с данни за постигната относително висока степен на равнопоставеност между половете в България¹⁷. В такъв контекст се разполагат очакванията и предпочитанията на българите по отношение на равнопоставеността на мъжете и жените, които са по-високи от регистрираните нагласи на средноевропейска база. **Мнозинството от европейците, в това число и българите, предвиждат постигане на равностойно заплащане на труда на мъжете и жените в Съюза до 2030 г.**¹⁸

Смятате ли, че през 2030 година в Европейския съюз средно, заплатите на жените ще бъдат равни с тези на мъжете при едно и също ниво на умения и опит?

¹⁷ По данни на Евростат разликата в заплащането на жените и мъжете в България е по-малка от средноевропейското ниво – през 2007 г. мъжете в ЕС получават средно със 17,4% повече за труда си, отколкото жените. В България разликата е 12,7%. Традиционно учащите в българските университети са в по-голямата си част жени. Много големи предприятия са ръководени от жени. В периода 1994-1995 България има жена министър-председател. Също така, 41% от българските членове на новия Европейски парламент са жени, при среден дял от 35% на жените в Европарламента. (Виж 'Gender Pay Gap in unadjusted form', Eurostat 2009; http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/product_details/dataset?p_product_code=TSDSC340)

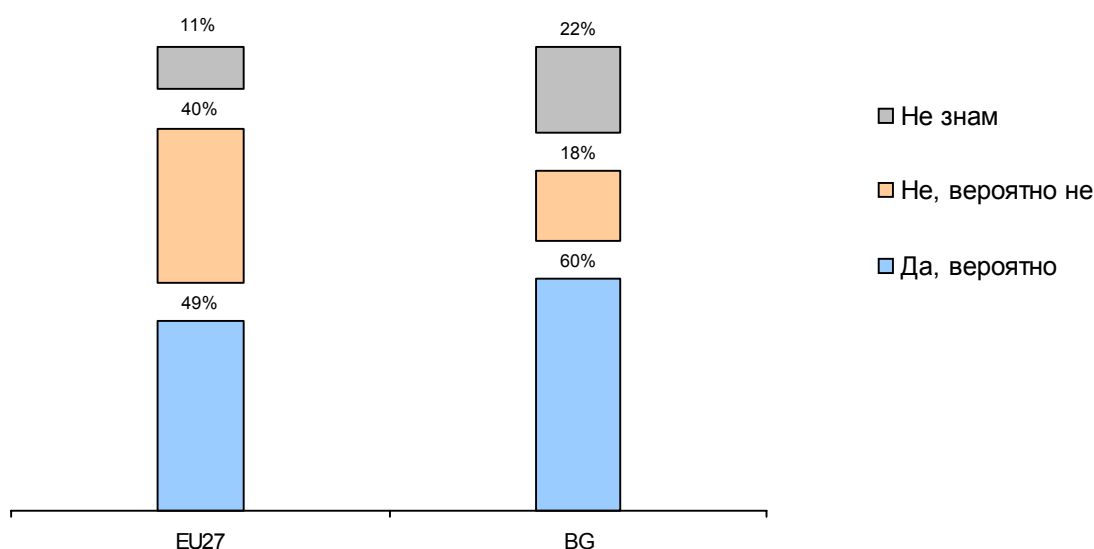
¹⁸ 59% от отговорите на база ЕС; 65% в България

Привържениците на тази прогноза са най-много сред двете малки островни държави - Кипър и Малта, а най-слаба подкрепа е отчетена в Германия, Чехия и особено в Унгария и Австрия¹⁹.

Социално-демографският анализ на нагласите по тази тема показва съпоставими нива на оптимизъм сред българските мъже и жени. Прогнозата за постигане на равно заплащане на труда на мъжете и жените през 2030 г. в ЕС намира най-силна подкрепа сред хората с по-висок социален и материален статус, с по-високо образование и учащите.

Очакванията на българите за участието на нежната половина на човечеството в политическия живот също са по-оптимистични, отколкото са средните стойности за Европейския съюз. България е сред страните с най-високи очаквания за равно присъствие на мъже и жени в политическите институции през 2030 година (60%). На база ЕС такава прогноза подкрепят по-малко от половината интервюирани.

Дали по Ваше мнение, през 2030 г. в Европейския съюз ще има еднакъв дял на мъже и жени във всички политически институции?

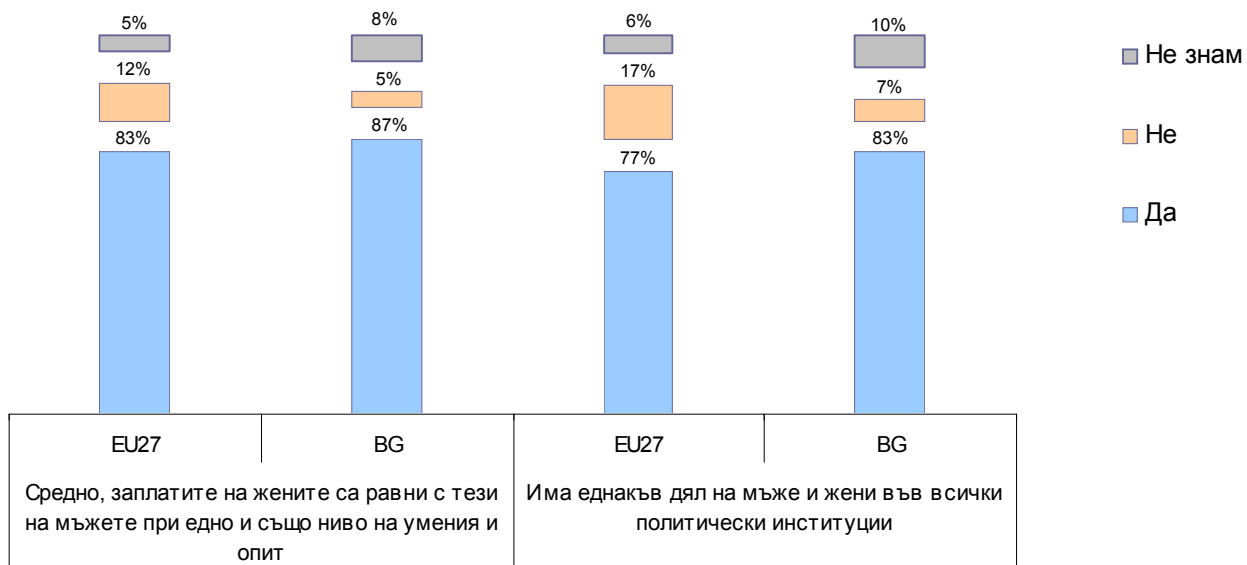

Независимо от разностранните очаквания, декларираните предпочитания показват, че **европейците категорично застават зад идеята за равнопоставеност между половете** - повече от три четвърти от гражданите на Европейския съюз заявяват, че предпочитат да живеят в общество, където трудът на мъжете и жените се заплаща равностойно, и където двата пола имат еднакво представителство в обществените и политическите институции.

¹⁹ Австрия е единствената страна, в която преобладава мнението, че равностойното заплащане няма да бъде постигнато до 2030 г. (50% от отговорите, срещу 45% подкрепа на прогнозата).

Българското обществено мнение не се различава по този въпрос и дори може да се каже, че предпочитанията на българите са още по-категорични - наблюдаваните характеристики на междуполовата равнопоставеност от една страна са подкрепени от повече българи, а от друга страна са отхвърлени от по-малка част от интервюираните български граждани.

А през 2030 г. в Европейския съюз, бихте ли предпочели общество, в което...?

Заклучение и резюме на основните изводи

Данните от Евробарометър 71, стандартно издание на изследването Евробарометър, проведено през юни 2009 г. в България, представят първи индикации за възвръщане на позициите на оптимизма в нагласите на българските граждани по отношение на някои от основните политически, икономически и социални сфери на обществения живот.

Възходът на положителните настроения е най-отчетлив при сравнение с данните от началото на 2009 г. Трудностите, които България преживя в първите месеци на настоящата година имат многостранно отражение върху общественото мнение – както върху общите социално-политически нагласи и очаквания, така и върху доверието към българските и към общоевропейските институции.

Регистрираме отслабване на песимистичните настроения, които отстъпват място на по-скоро умерени, а в някои отношения дори оптимистични позиции. Тази бавна и все още недостатъчно сигурна промяна се случва на фона на наближаващите парламентарни избори - както общоевропейски, така и български - и засилване на надеждите за намиране на успешна политическа алтернатива за управлението и развитието на страната. Засилва се и усещането на българина за принадлежност към общоевропейското семейство. Тази тенденция е подкрепена от поредица фактори като: успешните общоевропейски усилия в преодоляването на „газовата криза“ от началото на 2009 г.; вярата на българите, че Европейският съюз може да защити своите граждани от негативните влияния на глобализацията и да им помогне да спечелят от променящия се свят; убеждението, че Обединена Европа е установила и защитава високи обществени стандарти и критерии, включително и за управлението на европейските фондове. Допълнителен фактор в същата насока е и предизборната кампания за Европейски парламент. По всичко изглежда, че гражданите на България се чувстват по-сигурни и защитени, пребивавайки в общото европейско семейство. В резултат отчасти е възстановена общата положителна тенденция в обществените настроения, а в някои сфери отчитаме най-високите нива на оптимистичните нагласи за дълъг период.

Най-силен е възходът на оптимизма по отношение на:

- ❖ Отношението на българите към Европейския съюз като цяло - през юни 2009 г. положителните представи за ЕС отново са споделени от преобладаващото мнозинство българи (ръст от 14% спрямо началото на 2009 г.). Страната е на второ място сред 27-те държави-членки според нивото на положително мнение за ЕС.
- ❖ Подобна е и тенденцията по отношение на декларираното доверие в институциите на Европейския съюз. Регистрираме не само преодоляване на спада в доверието, но и постигане на най-високите стойности на обществено доверие от приемането на страната ни в Европейската общност. Засилване на положителните нагласи забелязваме в най-силна степен по отношение на доверието в Европейския парламент;
- ❖ Обществената подкрепа за членството на страната в Европейския съюз - през пролетта на 2009 г. измерваме ръст на положителните оценки (дял на хората, които смятат, че страната ни е спечелила от членството си в ЕС), който прекъсва негативната тенденция започнала от пролетта на 2008 г.;
- ❖ Наблюдаваме ръст и в оптимистичните очаквания за краткосрочното развитие на световната и европейската икономики. Тази тенденция е валидна както на ниво ЕС27, така и сред българските граждани. Преодоляни са силно песимистичните нагласи от зимата на 2009 г.;

Освен стабилизирани позиции на оптимизма за настоящето и близкото бъдеще, българите са позитивно настроени и по отношение на дългосрочното развитие на Европейския съюз. Като цяло, представата на българите за бъдещето на Европейския съюз през 2030 г. е по-позитивна от представите на средния европеец.

Преобладаващата част от българите са на мнение, че през 2030 г. животът в Европейския съюз ще е по-лесен от сега и хората ще имат повече време за семействата си, отколкото в днешни дни.

Прогнозата за 2030 г. е, че обществените приоритети ще са различни от днешните. Очакванията на българите са за преподреждане на приоритетите на Еврообщността като цяло и конкретно на България. Българските граждани предвиждат отстъпление на социално-икономическата проблематика и доминация на грижите за околната среда сред задачите пред бъдеща Европа.

Мнозинството от респондентите в България очакват, че до 2030 г. в Европейския съюз ще бъде постигнат значим напредък по отношение на равнопоставеността между половете. Повечето българи вярват, че след 20 години мъжете и жените в Общността ще получават равностойно заплащане за труда си (при равностойна квалификация) и ще имат равностойно политическо представителство.

Темите, в рамките на които регистрираме положителни оценки, нагласи и очаквания са темите, отнасящи се до Европейския съюз като цяло, институциите на Евросъюза и международната социално-икономическа обстановка. В този смисъл, българското обществено мнение е по-скоро позитивно настроено относно международната социално-политическа и дори икономическа ситуация.

Същевременно, негативните нагласи доминират отношението относно основните сфери на обществено-политическата и социално-икономическа ситуация в България. Притесненията на българите са повлияни както от негативните последици на световната финансова и икономическа криза, така и от вътрешнополитическата несигурност и липсата на доверие в националните институции.

Доверието на българите във всички национални институции не само е значително по-ниско от средноевропейското ниво, но и е в низходяща тенденция през пролетта на 2009 г. Оценките и очакванията на българите по всички социално-икономически индикатори, свързани със ситуацията на национално равнище са по-негативни от средноевропейското равнище. Песимистичната линия в българските обществени нагласи може да бъде открита в:

- ❖ Покачване на притесненията на българите, свързани с проблемите в икономическата ситуация като цяло и с нарастване на безработицата. Според обществените нагласи, регистрирани в поредица издания на изследването Евробарометър, тежестта на тези два проблема постепенно нараства.
- ❖ Огромното мнозинство от оценките за състоянието на българската икономика са негативни. Страната е на едно от последните места в Европа по този показател.
- ❖ Оценките за положението с трудовата заетост в България достигат най-ниските си стойности от 2007 г. насам. Същото се отнася и за оценките на личния трудов статус на българите.

- ❖ Съгласно общественото мнение, високата квалификация и умения не са достатъчни, за да компенсират усложнената ситуация на трудовите пазари в Европа и България в частност. И европейците като цяло, и българите са на мнение, че в настоящия момент намирането на работа е трудно дори за висококвалифицираните кадри.
- ❖ Негативните оценки и очаквания в България се влошават допълнително от преобладаващата нагласа за липсата на адекватна и ефективна социална система. Българите характеризират националната система от социални грижи като твърде скъпа за обществото, но същевременно неспособна да осигури достатъчно широк кръг от услуги. Огромното мнозинство от българските граждани чувстват несигурност що се отнася до пенсиите им.

Нарастване на доверието, макар и слабо, отчитаме само по отношение на един национален субект - политическите партии, които получават по-голяма обществена подкрепа в резултат на предизборните кампании за европейски и национален парламент.

Все пак, въпреки доминацията на негативните нагласи относно ситуацията в България като цяло, данните от Евробарометър 71 сочат, че може да се говори за стабилизация на обществените нагласи и дори известен спад в нивата на негативните и песимистични оценки. Например:

- ❖ Очакванията за краткосрочното развитие на националната икономика сред българите са традиционно песимистични и остават преобладаващо песимистични и според това издание на изследването Евробарометър. Независимо от това, изглежда че поне тенденцията за задълбочаване на песимизма в очакванията е преодоляна. В сравнение с резултатите от началото на годината, данните регистрирани през пролетта на 2009 г. дават индикации за стабилизация в оценките и известно нарастване на оптимистичните очаквания за краткосрочното развитие на българската икономика.
- ❖ Подобна тенденция на повишаване на оптимизма и спад в песимизма наблюдаваме и по отношение на очакванията за краткосрочното развитие на благосъстоянието на българските домакинства.

Приложения

Методология

EUROBAROMETER 71.3 TECHNICAL SPECIFICATIONS

Between the 12th of June and the 6th of July 2009, TNS Opinion & Social, a consortium created between TNS plc and TNS opinion, carried out wave 71.3 of the EUROBAROMETER, on request of the EUROPEAN COMMISSION, Directorate-General for Communication, "Research and Political Analysis".

The EUROBAROMETER 71.3 covers the population of the respective nationalities of the European Union Member States, resident in each of the Member States and aged 18 years and over (16 years and over in Austria). The basic sample design applied in all states is a multi-stage, random (probability) one. In each country, a number of sampling points was drawn with probability proportional to population size (for a total coverage of the country) and to population density.

In order to do so, the sampling points were drawn systematically from each of the "administrative regional units", after stratification by individual unit and type of area. They thus represent the whole territory of the countries surveyed according to the EUROSTAT NUTS II (or equivalent) and according to the distribution of the resident population of the respective nationalities in terms of metropolitan, urban and rural areas. In each of the selected sampling points, a starting address was drawn, at random. Further addresses (every Nth address) were selected by standard "random route" procedures, from the initial address. In each household, the respondent was drawn, at random (following the "closest birthday rule"). All interviews were conducted face-to-face in people's homes and in the appropriate national language. As far as the data capture is concerned, CAPI (*Computer Assisted Personal Interview*) was used in those countries where this technique was available.

ABBREVIATIONS	COUNTRIES	INSTITUTES	N° INTERVIEWS	FIELDWORK DATES		POPULATION 15+
BE	Belgium	TNS Dimarso	983	15/06/2009	07/07/2009	8.786.805
BG	Bulgaria	TNS BBSS	1.023	12/06/2009	22/06/2009	6.647.375
CZ	Czech Rep.	TNS Alsa	1.094	13/06/2009	26/06/2009	8.571.710
DK	Denmark	TNS Gallup DK	1.012	12/06/2009	02/07/2009	4.432.931
DE	Germany	TNS Infratest	1.521	17/06/2009	03/07/2009	64.546.096
EE	Estonia	Emor	1.006	12/06/2009	02/07/2009	887.094
IE	Ireland	TNS MRBI	1.006	17/06/2009	02/07/2009	3.375.399
EL	Greece	TNS ICAP	1.000	12/06/2009	02/07/2009	8.691.304
ES	Spain	TNS Demoscopia	1.002	16/06/2009	03/07/2009	38.536.844
FR	France	TNS Sofres	1.038	12/06/2009	30/06/2009	46.425.653
IT	Italy	TNS Infratest	1.036	13/06/2009	01/07/2009	48.892.559
CY	Rep. of Cyprus	Synovate	505	12/06/2009	30/06/2009	638.900
CY (tcc)	Turkish Cypriot Comm.	KADEM	500	16/06/2009	06/07/2009	143.226
LV	Latvia	TNS Latvia	1.008	12/06/2009	30/06/2009	1.444.884
LT	Lithuania	TNS Gallup Lithuania	1.016	12/06/2009	25/06/2009	2.846.756
LU	Luxembourg	TNS ILReS	530	17/06/2009	06/07/2009	388.914
HU	Hungary	TNS Hungary	1.004	13/06/2009	01/07/2009	8.320.614
MT	Malta	MISCO	500	12/06/2009	29/06/2009	335.476
NL	Netherlands	TNS NIPO	1.000	12/06/2009	03/07/2009	13.017.690
AT	Austria	Österreichisches Gallup-Institut	1.015	12/06/2009	03/07/2009	7.004.205
PL	Poland	TNS OBOP	1.000	18/06/2009	02/07/2009	32.155.805
PT	Portugal	TNS EUROTESTE	1.010	16/06/2009	03/07/2009	8.080.915
RO	Romania	TNS CSOP	1.012	12/06/2009	23/06/2009	18.246.731
SI	Slovenia	RM PLUS	1.012	12/06/2009	28/06/2009	1.729.298
SK	Slovakia	TNS AISA SK	1.065	13/06/2009	30/06/2009	4.316.438
FI	Finland	TNS Gallup Oy	1.012	16/06/2009	06/07/2009	4.353.495
SE	Sweden	TNS GALLUP	1.068	14/06/2009	03/07/2009	7.562.263
UK	United Kingdom	TNS UK	1.352	12/06/2009	28/06/2009	50.519.877
HR	Croatia	Puls	1.000	15/06/2009	30/06/2009	3.734.300
TR	Turkey	TNS PIAR	1.005	12/06/2009	26/06/2009	47.583.830
MK	Former Yugoslav Rep. of Macedonia	TNS Brima	1.008	12/06/2009	21/06/2009	1.648.012
TOTAL			30.343	12/06/2009	06/07/2009	453.722.173

For each country a comparison between the sample and the universe was carried out. The Universe description was derived from Eurostat population data or from national statistics offices. For all countries surveyed, a national weighting procedure, using marginal and intercellular weighting, was carried out based on this Universe description. In all countries, gender, age, region and size of locality were introduced in the iteration procedure. For international weighting (i.e. EU averages), TNS Opinion & Social applies the official population figures as provided by EUROSTAT or national statistic offices. The total population figures for input in this post-weighting procedure are listed above.

Readers are reminded that survey results are estimations, the accuracy of which, everything being equal, rests upon the sample size and upon the observed percentage. With samples of about 1,000 interviews, the real percentages vary within the following confidence limits:

Observed percentages	10% or 90%	20% or 80%	30% or 70%	40% or 60%	50%
Confidence limits	± 1.9 points	± 2.5 points	± 2.7 points	± 3.0 points	± 3.1 points

Въпросник

Q1 Каква е Вашата националност? Моля, посочете съответната(ите) страна(и).

(ВЪЗМОЖНИ СА ПОВЕЧЕ ОТ ЕДИН ОТГОВОР)

Белгия	1,
Дания	2,
Германия	3,
Гърция	4,
Испания	5,
Франция	6,
Ирландия	7,
Италия	8,
Люксембург	9,
Холандия	10,
Португалия	11,
Обединено Кралство (Великобритания, Северна Ирландия)	12,
Австрия	13,
Швеция	14,
Финландия	15,
Кипър (южен)	16,
Чехия	17,
Естония	18,
Унгария	19,
Латвия	20,
Литва	21,
Малта	22,
Полша	23,
Словакия	24,
Словения	25,
България	26,
Румъния	27,
	28,
	29,
	30,
	31,
Друга държава - край на допитването	32,
Не знам - край на допитването	33,

EB69.2 Q1

АКО Е ДРУГО или НЕ ЗНАМ, ТОГАВА ПРЕКРАТЕТЕ ИНТЕРВЮТО

ОСНОВНИ ВЪПРОСИ

1) СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ ИНДИКАТОРИ

QA1 Като цяло вие сте много доволен, сравнително доволен, не много доволен или изцяло недоволен от живота, който водите?

(ПРОЧЕТЕТЕ)

(191)

Много доволен	1
Сравнително доволен	2
Не много доволен	3
Изцяло недоволен	4
Не знам	5

EB70.1 QA3

НЕ ЗАДАВАЙТЕ QA2a В СЕВЕРЕН КИПЪР – СЕВЕРЕН КИПЪР ПРЕМИНАВА НА QA2b

QA2a Как бихте оценили настоящата ситуация във всяка от следните области?

(ПОКАЖЕТЕ КАРТАТА СЪС СКАЛАТА - ЕДИН ОТГОВОР НА РЕД)

	(ПРОЧЕТЕТЕ)	Много добра	По-скоро добра	По-скоро лоша	Много лоша	Не знам
1	Положението на българската икономика	1	2	3	4	5
2	Положението на европейската икономика	1	2	3	4	5
3	Положението на световната икономика	1	2	3	4	5
4	Вашия личен трудов статус	1	2	3	4	5
5	Финансовото положение на Вашето домакинство	1	2	3	4	5
6	Положението със заетостта в България	1	2	3	4	5
7	Положението с околната среда в България	1	2	3	4	5

EB71.1 QA3a (ITEMS 1 TO 6) + EB70.1 QA4a (ITEM 7)

QA3a	Какви са очакванията Ви за следващите дванайсет месеца: ще бъдат ли следващите дванайсет месеца по-добри, по-лоши или без промяна по отношение на:
------	--

(ЕДИН ОТГОВОР НА РЕД)

	(ПРОЧЕТЕТЕ)	По-добри	По-лоши	Без промяна	Не знам
1	Живота ви като цяло	1	2	3	4
2	Икономическата ситуация в България	1	2	3	4
3	Финансовото положение на вашето домакинство	1	2	3	4
4	Състоянието на заетостта в България	1	2	3	4
5	Вашия личен трудов статус	1	2	3	4
6	Икономическата ситуация в ЕС	1	2	3	4
7	Икономическата ситуация в света	1	2	3	4

EB71.1 QA4a

QA4a	Според Вас кои са двата най-важни проблема, пред които е изправена България в момента?
------	--

ПОКАЖЕТЕ КАРТА - ПРОЧЕТЕТЕ - ВЪЗМОЖНИ СА НАЙ-МНОГО ДВА ОТГОВОРА

Престъпността	1,
Икономическата ситуация	2,
Покачването на цените/ инфлацията	3,
Данъците	4,
Безработицата	5,
Тероризмът	6,
Отбраната/ външната политика	7,
Жилищната политика	8,
Имиграцията	9,
Системата на здравеопазването	10,
Образователната система	11,
Пенсиите	12,
(САМО НА АНКЕТНА ГРУПА А) Опазването на околната среда	13,
(САМО НА АНКЕТНА ГРУПА Б) Околната среда	14,
Енергийните въпроси	15,
Нито едно от изброените (СПОНТАННО)	16,
Друго (СПОНТАННО)	17,
Не знам	18,

EB71.1 QA5a TREND MODIFIED

QA5a	А лично за Вас, кои са двата най-важни проблема, пред които сте изправен/а Вие в момента?
------	---

ПОКАЖЕТЕ КАРТА - ПРОЧЕТЕТЕ - ВЪЗМОЖНИ СА НАЙ-МНОГО ДВА ОТГОВОРА

Престъпността	1,
Икономическата ситуация	2,
Покачването на цените/ инфлацията	3,
Данъците	4,
Безработицата	5,
Тероризмът	6,
Отбраната/ външната политика	7,
Жилищната политика	8,
Имиграцията	9,
Системата на здравеопазването	10,
Образователната система	11,
Пенсиите	12,
(САМО НА АНКЕТНА ГРУПА А) Опазването на околната среда	13,
(САМО НА АНКЕТНА ГРУПА Б) Околната среда	14,
Енергийните въпроси	15,
Нито едно от изброените (СПОНТАННО)	16,
Друго (спонтанно)	17,
Не знам	18,

EB71.1 QA5b TREND MODIFIED

2) ВЪЗПРИЯТИЕ ЗА ЕС

QA6a	Общо взето, мислите ли, че членството на България в Европейския съюз е ...?
------	---

(ПРОЧЕТЕТЕ)

Нещо добро	1
Нещо лошо	2
Нито добро, нито лошо	3
Не знам	4

EB71.1 QA6a

QA7a	Като се вземат предвид всички обстоятелства, бихте ли казали, че като цяло България спечели или не спечели от членството в Европейския съюз?
------	--

Спечели	1
Не спечели	2
Не знам	3

EB71.1 QA7a

QA8a	Като цяло, бихте ли казали, че в днешно време нещата вървят в правилна или в грешна посока в... ?
------	---

(ЕДИН ОТГОВОР НА РЕД)

	(ПРОЧЕТЕТЕ)	Нещата се развиват в правилната посока	Нещата се развиват в грешната посока	Нито в едната, нито в другата (СПОНТАННО)	Не знам
--	-------------	--	--------------------------------------	---	---------

1	България	1	2	3	4
2	Европейския съюз	1	2	3	4

EB71.1 QA8a TREND MODIFIED

QA9	Бих искал/а да ви попитам доколко имате доверие в институциите. За всяка от следните институции, моля кажете, дали сте склонни или не сте склонни да й се доверите?
-----	---

(ЕДИН ОТГОВОР НА РЕД)

	(ПРОЧЕТЕТЕ)	Склонен съм да се доверя	Не съм склонен да се доверя	Не знам
--	-------------	--------------------------	-----------------------------	---------

1	Правосъдието/ българската правна система	1	2	3
2	Политическите партии	1	2	3
3	Българското правителство	1	2	3
4	Българския парламент	1	2	3
5	Европейския съюз	1	2	3
6	Организацията на обединените нации (ООН)	1	2	3

EB71.1 QA9 (items 3-5) + EB70.1 QA12 (items 1-2,6)

ПИТАЙТЕ ВСИЧКИ

QA10	Като цяло, каква е вашата представа за Европейския съюз - напълно положителна, по-скоро положителна, неутрална, по-скоро отрицателна, напълно отрицателна?
------	--

(САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Напълно положителна	1
По-скоро положителна	2
Неутрална	3
По-скоро отрицателна	4
Напълно отрицателна	5
Не знам	6

EB71.1 QA10

QA11 Какво означава Европейският съюз лично за вас?

ПОКАЖЕТЕ КАРТАТА. ПРОЧЕТЕТЕ. ВЪЗМОЖНИ СА ПОВЕЧЕ ОТ ЕДИН ОТГОВОР.

Мир	1,
Икономическо благоденствие	2,
Демокрация	3,
Социална защита	4,
Свобода да пътувате, да учите и да работите навсякъде в Европейския съюз	5,
Разнообразие на култури	6,
Да се чува по-силно думата ни пред света	7,
Евро	8,
Безработица	9,
Бюрокрация	10,
Пилеене на пари	11,
Загуба на нашата културна идентичност	12,
По-голяма престъпност	13,
Недостатъчен контрол по външните граници	14,
Друго (спонтанно)	15,
Не знам	16,

EB70.1 QA14

ЗАДАЙТЕ ТОЧКА 1 САМО В СТРАНИТЕ ОТ ЕВРОПА НА 27-ТЕ, КОИТО НЕ СА В ЕВРОЗОНАТА - ЗАДАЙТЕ ТОЧКА 2 САМО В ЕВРОЗОНАТА

QA12a Бихте ли ми казали, моля, с кое от следните твърдения сте склонни да се съгласите и с кое не?

	(ПРОЧЕТЕТЕ)	Склонен съм да се съглася	Склонен съм да не се съглася	Не знам
--	-------------	---------------------------	------------------------------	---------

1	Смятам, че сме по-стабилни икономически, защото България е член на ЕС	1	2	3
2		1	2	3
3	Моят глас се зачита в Европейския съюз	1	2	3
4	Моят глас се зачита в България	1	2	3
5	Разбирам как действа Европейския съюз	1	2	3
6	Гласът на България се зачита в ЕС	1	2	3
7	Интересите на България се взимат под внимание в ЕС в достатъчна степен	1	2	3

EB70.1 QA15a TREND MODIFIED

ПИТАЙТЕ ВСИЧКИ

QA13 Чували ли сте за...?

	(ПРОЧЕТЕТЕ)	Да	Не	Не знам
1	Европейския парламент	1	2	3
2	Европейската комисия	1	2	3
3	Европейската Централна Банка	1	2	3

EB70.1 QA16 TREND MODIFIED

QA14 Моля кажете за всяка от следните европейски институции, дали сте склонен/нна или не сте склонен/нна да ѝ се доверите?

(ЕДИН ОТГОВОР НА РЕД)

	(ПРОЧЕТЕТЕ)	Склонен съм да се доверя	Не съм склонен да се доверя	Не знам
1	Европейския парламент	1	2	3
2	Европейската комисия	1	2	3
3	Европейската централна банка	1	2	3

EB71.1 QA11

QA15 Какво е вашето мнение за всяко от следните съждения? За всяко от тях, моля кажете, дали сте "за" или "против" него.

	(ПРОЧЕТЕТЕ - СМЕНЯЙТЕ	За	Против	Не знам
1	Европейски паричен съюз с една единствена валута - еврото	1	2	3
2	По-нататъшно разширяване на Европейския съюз с приемането на други държави в бъдеще	1	2	3
3	Скорост на изграждане на Европа по-голяма в една група страни, отколкото в другите страни	1	2	3

EB70.1 QA27 TREND MODIFIED

QA16	Моля, кажете ми за всяка от следните области, дали смятате, че трябва да бъдат вземани повече решения на Европейско ниво или обратното, че по-малко решения трябва да бъдат вземани на Европейско ниво?
------	---

(ПОКАЖЕТЕ КАРТАТА СЪС СКАЛАТА - ЕДИН ОТГОВОР НА РЕД)

	(ПРОЧЕТЕТЕ)	Повече решения да се взимат на европейско ниво	По-малко решения да се взимат на европейско ниво	Няма нужда от промяна (СПОНТАН НО)	Не знам
--	-------------	---	---	--	---------

1	Борбата с безработицата	1	2	3	4
2	Защита на социалните права	1	2	3	4
3	Осигуряването на икономически растеж	1	2	3	4
4	Борбата с организираната престъпност	1	2	3	4
5	Борбата с тероризма	1	2	3	4
6	Осигуряване на безопасност на храните	1	2	3	4
7	Опазването на околната среда	1	2	3	4
8	Справянето с основни здравни проблеми	1	2	3	4
9	Равното третиране на мъжете и жените	1	2	3	4
10	Подпомагането на земеделието	1	2	3	4
11	Популяризирането на демокрацията и мира по света	1	2	3	4
12	Сътрудничеството в областта на изследванията и иновациите	1	2	3	4
13	Осигуряване на енергийни доставки	1	2	3	4

EB65.1 QA8 TREND MODIFIED

QA17	Използвайки скала от 1 до 10, как бихте оценили работата на Европейския съюз във всяка от следните области? 1 означава, че работата на Европейския съюз в определената област е "изцяло незадоволителна" и 10 означава, че работата е "много задоволителна".
------	--

(ПОКАЖЕТЕ КАРТАТА СЪС СКАЛАТА - ЕДИН ОТГОВОР НА РЕД)

	(ПРОЧЕТЕТЕ)	1 Изцяло незадово- лите- лна	2	3	4	5	6	7	8	9	10 Много задово- лите- лна	Не знам
--	-------------	--	---	---	---	---	---	---	---	---	--	------------

1	Борбата с безработицата	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2	Защита на социалните права	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
3	Осигуряване на икономически растеж	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
4	Борба с организираната	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
5	Борбата срещу тероризма	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
6	Осигуряване на безопасност на храните	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
7	Опазването на околната среда	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
8	Справяне с основни здравни проблеми	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
9	Равно третиране на мъже и жени	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
10	Подпомагане на земеделието	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
11	Популяризирането на демокрацията и мира по света	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12	Сътрудничество в областта на изследванията и иновациите	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
13	Осигуряване на енергийни доставки	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

EB65.1 QA13 TREND MODIFIED

ЗАДАЙТЕ QA18a НА АНКЕТНА ГРУПА А - ОСТАНАЛИТЕ ПРЕМИНАВАТ НА QA18b

QA18a Европейската интеграция се развиваше в различни насоки през последните години. Според Вас, на кои аспекти трябва да се обърне специално внимание от страна на европейските институции, за да бъде по-силен Европейският съюз в бъдеще?

(ПОКАЖЕТЕ КАРТАТА - ПРОЧЕТЕТЕ - СМЕНЯЙТЕ ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТТА - НЕ ПОВЕЧЕ ОТ ТРИ ОТГОВОРА)

Вътрешния пазар	1,
Културната политика	2,
Европейската външна политика	3,
Европейската политика за отбрана	4,
Имиграционните въпроси	5,
Европейската образователна политика	6,
Проблемите на околната среда	7,
Енергийните проблеми	8,
Солидарността с по-бедните региони	9,
Научните изследвания	10,
Социалните и здравните проблеми	11,
Борбата срещу престъпността	12,
Борбата срещу промяната в климата	13,
Икономическите въпроси	14,
Транспорта и енергийната инфраструктура	15,
Други (СПОНТАННО)	16,
Нито едно от посочените (СПОНТАННО)	17,
Не знам	18,

EB71.1 QA16

ЗАДАЙТЕ QA18b НА АНКЕТНА ГРУПА Б - ОСТАНАЛИТЕ ПРЕМИНАВАТ НА QA19

QA18b Според Вас, върху кое от изброените трябва да се съсредоточат Европейските институции в следващите години, за да направят Европейския съюз по-силен в бъдеще?

(ПОКАЖЕТЕ КАРТАТА - ПРОЧЕТЕТЕ - СМЕНЯЙТЕ ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТТА - НЕ ПОВЕЧЕ ОТ ТРИ ОТГОВОРА)

Европейския вътрешен пазар	1,
Културната политика	2,
Външната политика	3,
Политиката за отбраната	4,
Имиграционните въпроси	5,
Образователната политика	6,
Проблемите на околната среда	7,
Енергийните проблеми	8,
Подпомагане на по-бедните райони	9,
Научните изследвания и иновации	10,
Социалните и здравни въпроси	11,
Борбата срещу престъпността	12,
Борба срещу промените в климата	13,
Икономическите въпроси	14,
Транспорт и енергийна инфраструктура	15,
Други (СПОНТАННО)	16,
Нито едно от посочените (СПОНТАННО)	17,
Не знам	18,

NEW

3) ВЪПРОСИ ЗА ПРЕДСЕДАТЕЛСТВОТО

QA19 В Европейския съюз всяка страна-членка последователно става Председател на Съвета на Европейския съюз за шест месеца. В момента е редът на Чехия. Наскоро случвало ли Ви се е да прочетете във вестник, или да чуете по радиото или телевизията, или да видите в Интернет, нещо, свързано с чешкото председателство?

Да	1
Не	2
Не знам	3

EB70.1 QA29

QA21 На 1ви юли 2009 година ще дойде редът на Швеция. Наскоро случвало ли Ви се е да прочетете във вестник, или да чуете по радиото или телевизията, или да видите в Интернет, нещо, свързано с шведското председателство?

Да	1
Не	2
Не знам	3

EB70.1 QA31

ЕС, СВЕТОТ, ГЛОБАЛИЗАЦИЯТА

QB1a Кое от изброените според Вас е най-важно при определянето на общата сила и влияние на една страна или група страни в света? На първо място?

QB1b А на второ място?

(ПОКАЖЕТЕ КАРТА - ЕДИН ОТГОВОР В КОЛОНА)

(ПРОЧЕТЕТЕ - ОТ ДОЛУ НА ГОРЕ/ОТ ГОРЕ НАДОЛУ)	QB1a	QB1b
	НА ПЪРВО МЯСТО	НА ВТОРО МЯСТО
Икономическата ѝ сила	1	1
Политическото ѝ влияние	2	2
Военната ѝ сила	3	3
Културното ѝ влияние	4	4
Други (СПОНТАННО)	5	5
Нито едно (СПОНТАННО)	6	6
Не знам	7	7

NEW

QB2a А по Ваше мнение, кое от изброените най-добре характеризира Европейския съюз? На първо място?

QB2b А на второ място?

(ПОКАЖЕТЕ КАРТА - ЕДИН ОТГОВОР В КОЛОНА)

(ПРОЧЕТЕТЕ - ОТНОВО ОТ ДОЛУ НА ГОРЕ/ОТ ГОРЕ НА ДОЛУ КАТО ПРИ QB1)	QB2a	QB2b
	НА ПЪРВО МЯСТО	НА ВТОРО МЯСТО
Икономическата му сила	1	1
Политическото му влияние	2	2
Военната му сила	3	3
Културното му влияние	4	4
Други (СПОНТАННО)	5	5
Нито едно (СПОНТАННО)	6	6
Не знам	7	7

NEW

QB3 Моля, кажете ми за всяко от следните твърдения дали сте изцяло съгласен/на, донякъде съгласен/на, донякъде несъгласен/на или изцяло несъгласен/на.

(ПОКАЖЕТЕ КАРТАТА СЪС СКАЛАТА – САМО ЕДИН ОТГОВОР НА РЕД)

	(ПРОЧЕТЕТЕ - СМЕНЯЙТЕ ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТТА)	Изцяло съгласен/н	Донякъде съгласен/н	Донякъде несъгласен	Изцяло несъгласен	Не знам
1	Глобализацията е възможност за икономически растеж	1	2	3	4	5
2	Глобализацията увеличава социалните неравенства	1	2	3	4	5
3	Глобализацията прави необходими общите правила на световно ниво (т.нар. "световно управление")	1	2	3	4	5

EB69.2 QA47a&b TREND MODIFIED

QB4a Кое от следните две твърдения е по-близо до Вашето мнение по отношение на глобализацията?

(ПРОЧЕТЕТЕ-САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Глобализацията отваря добри възможности пред българските фирми благодарение на отварянето на пазарите	1
Глобализацията представлява заплаха за заетостта и фирмите в България	2
Не знам	3

EB70.1 QA33a

ЗАДАЙТЕ QB5a САМО НА АНКЕТНА ГРУПА А - ОСТАНАЛИТЕ ПРЕМИНАВАТ НА QB5b

QB5a До каква степен сте съгласен/на или не сте съгласен/на със следното твърдение: Европейският съюз спомага за защитата на европейските граждани от негативните влияния на глобализацията?

(ПОКАЖЕТЕ КАРТА - ЕДИН ОТГОВОР)

Напълно съгласен	1
Склонен съм да се съглася	2
Склонен съм да не се съглася	3
Напълно съм несъгласен	4
Не знам	5

EB71.1 QA17a

ЗАДАЙТЕ QB5b САМО НА АНКЕТНА ГРУПА В - ОСТАНАЛИТЕ ПРЕМИНАВАТ НА QB6

QB5b Доколко сте съгласен/а със следното твърдение: Европейският съюз спомага за това европейските граждани да се възползват по-добре от положителните влияния на глобализацията?

(ПОКАЖЕТЕ-САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Напълно съгласен	1
Склонен съм да се съглася	2
Склонен съм да не се съглася	3
Напълно несъгласен	4
Не знам	5

EB71.1 QA17b

QB6a До каква степен смятате, че българската икономика е повлияна от световната икономическа ситуация?

(ПОКАЖЕТЕ-САМО ЕДИН ОТГОВОР)

В голяма степен	1
Донякъде	2
Не много	3
Изобщо не	4
Не знам	5

NEW

ПИТАЙТЕ ВСИЧКИ

QB7 Бихте ли казали, че Европейската икономика е по-ефективна, по-малко ефективна или също толкова ефективна като икономика?

(ПОКАЖЕТЕ КАРТА)

	(ПРОЧЕТЕТЕ)	По-ефективна	По-малко ефективна	Също толкова ефективна	Не знам
--	-------------	--------------	--------------------	------------------------	---------

1	Американската	1	2	3	4
2	Японската	1	2	3	4
3	Китайската	1	2	3	4
4	Индийската	1	2	3	4
5	Руската	1	2	3	4
6	Бразилската	1	2	3	4

EB69.2 QA50

СВЕТОВНОТО УПРАВЛЕНИЕ В КОНТЕКСТА НА ИКОНОМИЧЕСКАТА КРИЗА/РОЛЯТА НА ЕС

QB8 Според Вас, кой от следните е най-способен да предприеме успешни мерки срещу последствията от финансовата и икономическа криза?

ПОКАЖЕТЕ КАРТА - СМЕНЯЙТЕ ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТТА - САМО ЕДИН ОТГОВОР

Българското правителство	1
Европейският съюз	2
САЩ	3
Г-20 (групата на 20-те най-развити страни в света)	4
Международният валутен фонд (МВФ)	5
Други (СПОНТАННО)	6
Никой (СПОНТАННО)	7
Не знам	8

EB71.1 QD3 TREND MODIFIED

QB9 Доколко сте съгласен/на или несъгласен/на, че Европейският съюз има достатъчно сила и начини да защити икономическите си интереси в световната икономика?

(ПОКАЖЕТЕ КАРТА - ПРОЧЕТЕТЕ - САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Напълно съгласен/на	1
Склонен/на съм да се съглася	2
Склонен/на съм да не се съглася	3
Напълно съм несъгласен/на	4
Не знам	5

EB71.1 QA18 TREND MODIFIED

QB10	На кои две от следните мерки Европейският съюз трябва да даде приоритет, за да помогне на хората да преодолеят последствията от финансовата и икономическа криза?
------	---

(ПОКАЖЕТЕ КАРТАТА - ПРОЧЕТЕТЕ - СМЕНЯЙТЕ ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТТА - НАЙ-МНОГО ДВА ОТГОВОРА)

Инвестиции в образование\ квалификация и преквалификация\ изследователска дейност	1,
Инвестиции в инфраструктура	2,
Инвестиции в областта на енергетиката и околната среда	3,
Подкрепа за големите компании/индустрията	4,
Подкрепа на малките и средни фирми / дребния бизнес	5,
Гаранции за осигуряването на здравеопазване	6,
Подпомагане на пенсионерите	7,
Подкрепа на безработните	8,
Подпомагане на най-бедните	9,
Други (СПОНТАННО)	10,
Нито едно (СПОНТАННО)	11,
Не знам	12,

EB71.1 QA19 TREND MODIFIED

ЦЕННОСТИ

QC1a	Доколко сте съгласен/а или несъгласен/а с всяко от следните твърдения?
------	--

(ПОКАЖЕТЕ КАРТАТА СЪС СКАЛАТА-ЕДИН ОТГОВОР НА РЕД)

	(ПРОЧЕТЕТЕ)	Напълно съгласен	Склонен съм да се съглася	Склонен съм да не се съглася	Напълно несъгласен	Не знам
1	Държавата се намесва твърде много в нашия живот	1	2	3	4	5
2	ГРУПА А Икономическият растеж трябва да бъде приоритет за България, дори ако това се отразява на околната среда	1	2	3	4	5
3	ГРУПА В Опазването на околната среда трябва да бъде приоритет за България, дори ако това се отразява на икономическия растеж	1	2	3	4	5
4	Свободната конкуренция е най-решаващият фактор за икономическия просперитет	1	2	3	4	5

EB69.2 QD1a TREND MODIFIED

ПИТАЙТЕ ВСИЧКИ

QC2 Ако следните промени в начина ни на живот се случат в близкото бъдеще, мислите ли че това ще бъде нещо добро, нещо лошо, или нито добро, нито лошо нещо?

(ЕДИН ОТГОВОР НА РЕД)

	(ПРОЧЕТЕТЕ)	Нещо добро	Нещо лошо	Нито добро,	Не знам
1	По-малко наблягане на парите и материалното имущество	1	2	3	4
2	Повече наблягане върху развитието на технологиите	1	2	3	4

NEW

QC3 От изброените позиции, на кои две трябва да наблегне нашето общество, за да се справи с основните световни предизвикателства?

(ПОКАЖЕТЕ КАРТА - ПРОЧЕТЕТЕ - СМЕНЯЙТЕ ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТТА - НЕ ПОВЕЧЕ ОТ ДВА ОТГОВОРА)

Опазване на околната среда	1,
Социално равенство и солидарност	2,
Свободна търговия/пазарна икономика	3,
Културно разнообразие и откритост към другите	4,
Прогрес и новаторство	5,
Традиции	6,
Друго (СПОНТАННО)	7,
Нито едно (СПОНТАННО)	8,
Не знам	9,

NEW

QC4 Кое от изброените твърдения най-добре описва Вашето мнение за това как да променим нашето общество?

(ПРОЧЕТЕТЕ-САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Важните промени в нашето общество трябва да бъдат постигнати малко по малко, дори и това да отнеме повече време	1
Можем да постигнем важни промени в нашето общество само ако действаме бързо, дори и това да означава понякога да бъдем радикални	2
Няма нужда да променяме нашето общество (СПОНТАННО)	3
Не знам	4

NEW

QC5 Кои са три най-важни финансови приоритета за Вас?

ПОКАЖЕТЕ КАРТАТА - ПРОЧЕТЕТЕ - ВЪЗМОЖНИ СА ДО ТРИ ОТГОВОРА

Плащането на сметките	1,
Спестяване за времето след пенсиониране	2,
Изплащането на дългове	3,
Купуването на къща/апартамент	4,
Осигуряването на пари за моите деца/внуци	5,
Защита за моето семейство в случай че съм болен(а)/не мога да работя	6,
Да имам спестявания за спешни случаи	7,
Да живея възможно най-добре според сегашния си доход	8,
Да започна бизнес	9,
Нито едно (СПОНТАННО)	10,
Друго (СПОНТАННО)	11,
Не знам	12,

EB63.2 QD1 TREND MODIFIED

QC6 Независимо дали в момента търсите работа, кое от изброените Вие лично бихте определи/а като свой основен приоритет?

(ПОКАЖЕТЕ КАРТА - ПРОЧЕТЕТЕ - САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Добра заплата	1
Сигурна работа	2
Интересна работа	3
Не знам	4

NEW

ВЪПРОСИ СВЪРЗАНИ С ЧОВЕШКИТЕ ПРАВА

QD1 От изброения списък с въпроси, засягащи човешките права, кои трябва да бъдат основните приоритети на външната политика на Европейския съюз?

(ПОКАЖЕТЕ КАРТАТА - ПРОЧЕТЕТЕ - СМЕНЯЙТЕ ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТТА - НЕ ПОВЕЧЕ

Отмяна на смъртната присъда	1,
Борбата срещу изтезанията	2,
Правата на децата	3,
Правата на жените	4,
Борбата срещу трафика на хора	5,
Икономическите и социални права	6,
Свободата на словото	7,
Свободата на медиите	8,
Борбата срещу задържането под стража без процес	9,
Липсата на справедлив процес	10,
Борбата срещу расизма, ксенофобията и дискриминацията	11,
Правата на хората, принадлежащи към малцинства и етнически групи	12,
Други (СПОНТАННО)	13,
Нито едно (СПОНТАННО)	14,
Не знам	15,

NEW

QD2	Според Вас, дали ЕС в момента прави твърде много, прави приблизително колкото трябва или не прави достатъчно, за да популяризира и защитава човешките права по света?
-----	---

(ПРОЧЕТЕТЕ-САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Твърде много	1
Приблизително колкото трябва	2
Недостатъчно	3
Не знам	4

NEW

QD3	Доколко информиран/а се чувствате относно дейностите, предприемани от ЕС за защита на човешките права по света?
-----	---

(ПРОЧЕТЕТЕ-САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Много добре информиран /а	1
По-скоро добре информиран/а	2
Не много добре информиран/а	3
Изобщо неинформиран/а	4
Не знам	5

NEW

QD4	В коя част на света ЕС трябва да си постави за приоритет увеличаването на усилията за популяризиране и защита на човешките права?
-----	---

(ПОКАЖЕТЕ КАРТА – САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Африка, на юг от пустинята Сахара	1
Северна Африка	2
Близкия изток и Персийския залив	3
Азия, Централна Азия	4
Централна и Южна Америка, Карибите	5
Северна Америка	6
Източна Европа и Кавказките страни	7
Западните Балкани	8
Други (СПОНТАННО)	9
Всички изброени, не един определен район (СПОНТАННО)	10
Нито едно (СПОНТАННО)	11
Не знам	12

NEW

НОВИ ТЕМИ

1) ИДЕНТИЧНОСТ

QE1 Според Вас, кои от изброените са двата най-важни елемента, които изграждат европейската идентичност?

(ПОКАЖЕТЕ КАРТАТА-ИЗЧЕТЕТЕ- МАКСИМАЛНО 2 ОТГОВОРА)

Общата история	1,
Географията	2,
Демократичните ценности	3,
Високото ниво на социална защита	4,
Общата култура	5,
Общото религиозно наследство	6,
Предприемаческия дух	7,
Други (СПОНТАННО)	8,
Нито едно/няма обща европейска идентичност (СПОНТАННО)	9,
Не знам	10,

NEW

QE2 Хората се различават в мненията си за това какво означава да си българин/ка. От Ваша гледна точка, кои от изброените са най-важните характеристики, за да си българин/ка?

(ПОКАЖЕТЕ КАРТАТА - ПРОЧЕТЕТЕ - СМЕНЯЙТЕ ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТТА - НЕ ПОВЕЧЕ

Да си християнин/ка	1,
Да споделяш българските културни традиции	2,
Да си роден/а в България	3,
Да имаш поне един родител - българин	4,
Да се чувстваш българин/ка	5,
Да говориш идеално български език	6,
	7,
Да упражняваш гражданските си права, например да гласуваш в България	8,
Да си отраснал/а в България	9,
Да си активен член в някоя асоциация или организация в България	10,
Друго (СПОНТАННО)	11,
Нито едно (СПОНТАННО)	12,
Не знам	13,

NEW

QE3	А от гледна точка на това да си европейец/ейка, кои от изброените смятате, че са най-важните характеристики?
-----	--

(ПОКАЖЕТЕ КАРТАТА - ПРОЧЕТЕТЕ - СМЕНЯЙТЕ ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТТА - НЕ ПОВЕЧЕ ОТ ТРИ ОТГОВОРА)

Да си християнин/ка	1,
Да споделяш европейските културни традиции	2,
Да си роден/а в Европа	3,
Да имаш поне един родител-европеец	4,
Да се чувстваш европейец/ейка	5,
Да говориш идеално някой европейски език, освен своя роден език	6,
Да упражняваш гражданските си права, например да гласуваш на европейските избори	7,
Да си отраснал/а в европейска страна	8,
Да си активен член в някоя асоциация или организация, която е свързана с други европейски граждани	9,
Друго (СПОНТАННО)	10,
Нито едно (СПОНТАННО)	11,
Не знам	12,

NEW

Бих искал/а да помислите за понятието "географска принадлежност". Различните хора го възприемат по различен начин. Хората могат в различна степен да възприемат себе си като европейци, българи или хора от определен регион. Съществува мнение, че в следствие

QE4	Мислейки за това, Вие лично доколко се чувствате ...
-----	--

(ПОКАЖЕТЕ КАРТА СЪС СКАЛАТА - ЕДИН ОТГОВОР НА РЕД)

	(ПРОЧЕТЕТЕ-СМЕНЯЙТЕ ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТТА)	До голяма степен	Донякъде	Не съвсем	Изобщо не	Не знам
1	Европеец/йка	1	2	3	4	5
2	Българин/ка	1	2	3	4	5
3	Жител на Вашия регион	1	2	3	4	5
4	Гражданин/ка на света	1	2	3	4	5

EB69.2 QB1

2) ЛИНИЯ НА ВРЕМЕТО: БЪДЕЩЕТО - ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ПРЕЗ 2030

QF1	Бихте ли казал/а, че сте настроен/а много оптимистично, по-скоро оптимистично, по-скоро песимистично или много песимистично по отношение на бъдещето на Европейския съюз ...?
-----	---

(САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Много оптимистично	1
По-скоро оптимистично	2
По-скоро песимистично	3
Много песимистично	4
Не знам	5

EB69.2 QA38

QF2	Представете си какъв ще бъде Европейският съюз през 2030 година. В сравнение с днес, дали животът на европейските граждани ще бъде...
-----	---

(ПОКАЖЕТЕ-САМО ЕДИН ОТГОВОР)

По-лесен	1
По-труден	2
Нито по-лесен, нито по-труден	3
Не знам	4

NEW

а) ПРОГНОЗИ ЗА 2030

QF3	Мислите ли, че през 2030 в Европейския съюз хората ще живеят в общество, в което ще се отдава по-голямо значение на икономиката или на околната среда?
-----	--

(САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Икономиката	1
Околната среда	2
И двете ще имат еднакво значение (СПОНТАННО)	3
Без промяна, същото като при днешното общество (СПОНТАННО)	4
Не знам	5

NEW

QF4	А смятате ли, че през 2030 в Европейския съюз хората ще живеят в общество, в което ще се отдава по-голямо значение на солидарността или на индивидуализма?
-----	--

(САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Солидарността	1
Индивидуализма	2
И двете ще имат еднакво значение (СПОНТАННО)	3
Без промяна, същото като в днешното общество (СПОНТАННО)	4
Не знам	5

NEW

QF5	А мислите ли, че хората ще живеят в общество, в което ще бъде отдавано по-голямо значение на работата или на свободното време?
-----	--

(САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Работата	1
Свободното време	2
И двете ще имат еднаква важност (СПОНТАННО)	3
Без промяна, същото като при днешното общество (СПОНТАННО)	4
Не знам	5

NEW

QF6	А мислите ли, че през 2030 в Европейския съюз, хората ще живеят в общество, в което ще се отдава по-голямо значение на реда или на личната свобода?
-----	---

(САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Ред	1
Личната свобода	2
И двете ще имат еднаква важност (СПОНТАННО)	3
Без промяна, същото като при днешното общество (СПОНТАННО)	4
Не знам	5

NEW

QF7	А как мислите, дали хората ще имат повече време или по-малко време, което да посветят на семейния си живот?
-----	---

(САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Повече време	1
По-малко време	2
Без промяна, същото като при днешното общество (СПОНТАННО)	3
Не знам	4

NEW

QF8	А как мислите - дали през 2030 година в Европейския съюз хората ще живеят в общество, което ще бъде по-толерантно или по-малко толерантно към етническите и религиозни малцинства?
-----	--

(САМО ЕДИН ОТГОВОР)

По-толерантно	1
По-малко толерантно	2
Без промяна, същото като при днешното общество (СПОНТАННО)	3
Не знам	4

NEW

б) НАДЕЖДИ ЗА 2030

QF9	Сега нека поговорим за Вашите собствени надежди и прогнози за бъдещето. През 2030 година в Европейския съюз, какво общество бихте предпочели - в което се отдава по-голяма важност на икономиката или на околната среда?
-----	--

(САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Икономиката	1
Околната среда	2
Общество, в което и двете ще имат еднаква важност (СПОНТАННО)	3
Без промяна, същото като при днешното общество (СПОНТАННО)	4
Не знам	5

NEW

QF10	А през 2030 в Европейския съюз, какво общество бихте предпочели - в което се отдава по-голяма важност на солидарността или на индивидуализма?
------	---

(САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Солидарността	1
Индивидуализма	2
Общество, в което и двете ще имат еднаква важност (СПОНТАННО)	3
Без промяна, същото като при днешното общество (СПОНТАННО)	4
Не знам	5

NEW

QF11	А какво общество предпочитате - в което се отдава по-голяма важност на работата или на свободното време?
------	--

(САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Работата	1
Свободното време	2
Общество, в което и двете ще имат еднаква важност (СПОНТАННО)	3
Без промяна, същото като при днешното общество (СПОНТАННО)	4
Не знам	5

NEW

QF12	А през 2030 г. в Европейския съюз, дали предпочитате общество, в което се отдава по-голяма важност на реда или на личната свобода?
------	--

(САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Ред	1
Личната свобода	2
Общество, в което и двете ще имат еднаква важност (СПОНТАННО)	3
Без промяна, същото като при днешното общество (СПОНТАННО)	4
Не знам	5

NEW

QF13	А какво общество бихте предпочели - в което хората имат повече време или по-малко време, което да посветят на семейния си живот?
------	--

(САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Повече време	1
По-малко време	2
Без промяна, същото като при днешното общество (СПОНТАННО)	3
Не знам	4

NEW

QF14	А през 2030 г. в Европейския съюз, какво общество бихте предпочели - което е повече или е по-малко толерантно към етническите и религиозни малцинства?
------	--

(САМО ЕДИН ОТГОВОР)

По-толерантно	1
По-малко толерантно	2
Без промяна, същото като при днешното общество (СПОНТАННО)	3
Не знам	4

NEW

QF15	Моля кажете ми за всяко от изброените, дали по Ваше мнение, през 2030 г. в Европейския съюз...?
------	---

(ПОКАЖЕТЕ КАРТАТА СЪС СКАЛАТА - ЕДИН ОТГОВОР НА РЕД)

	(ПРОЧЕТЕТЕ)	Да, вероятно да	Не, вероятно не	Не знам
--	-------------	-----------------------	-----------------------	---------

1	Средно, заплатите на жените ще бъдат равни с тези на мъжете при едно и също ниво на умения и опит	1	2	3
2	Ще има еднакъв дял на мъже и жени във всички политически институции	1	2	3

NEW

QF16	А през 2030 г. в Европейския съюз, бихте ли предпочели общество, в което...?
------	--

(ПОКАЖЕТЕ КАРТАТА СЪС СКАЛАТА - ЕДИН ОТГОВОР НА РЕД)

	(ПРОЧЕТЕТЕ)	Категоричн о да	Да, в известна степен	Не, не точно	Не, категоричн о не	Не знам
--	-------------	--------------------	-----------------------------	-----------------	---------------------------	---------

1	Средно, заплатите на жените са равни с тези на мъжете при едно и също ниво на умения и опит	1	2	3	4	5
2	Има еднакъв дял на мъже и жени във всички политически институции	1	2	3	4	5

NEW

QF17	За всяко от следните, моля кажете ми, дали според Вас след 50 години Европейският съюз...?
------	--

(ПОКАЖЕТЕ КАРТАТА. ПРОЧЕТЕТЕ. ЕДИН ОТГОВОР НА РЕД)

	(ПРОЧЕТЕТЕ-СМЕНЯЙТЕ ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТТА)	Да, вероятно да	Не, вероятно не	Не знам
1	Ще бъде не повече от второстепенна икономическа сила	1	2	3
2	Ще има, чрез еврото, по-силна валута от долара	1	2	3
3	Ще бъде водеща дипломатическа сила в света	1	2	3
4	Ще отиде далеч отвъд границите на европейския континент	1	2	3

EB67.2 QA38 TREND MODIFIED

QF18	Все още представяйки си каква ще бъде 2030 година, по Ваше мнение, какви ще бъдат двата основни проблема, пред които ще бъде изправена България през 2030 г.?
------	---

ПОКАЖЕТЕ КАРТА - ПРОЧЕТЕТЕ - ВЪЗМОЖНИ СА НАЙ-МНОГО ДВА ОТГОВОРА

Престъпността	1,
Икономическата ситуация	2,
Покачването на цените/ инфлацията	3,
Данъците	4,
Безработицата	5,
Тероризмът	6,
Отбраната/ външната политика	7,
Жилищната политика	8,
Имиграцията	9,
Системата на здравеопазването	10,
Образователната система	11,
Пенсиите	12,
Защита на околната среда (Група А)/Околната среда (Група Б)	13,
Енергията	14,
Друго (СПОНТАННО)	15,
Нито едно (СПОНТАННО)	16,
Не знам	17,

NEW

3) РЕГИОНАЛНИ ВЪПРОСИ

QG1	Според Вас, кое от следните различни нива на обществената власт - европейско ниво, национално ниво, регионално или местно ниво - има най-голямо влияние върху Вашите условия на живот?
-----	--

(ИЗЧЕТЕТЕ - САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Европейско ниво	1
Национално ниво	2
Регионално или местно ниво	3
Не знам	4

EB70.1 QH1 TREND SLIGHTLY MODIFIED

QG2	Според Вас, когато се взимат решения за политиката на Европейския съюз, в каква степен се взимат под внимание регионалните и местните власти - достатъчно или недостатъчно?
-----	---

(ИЗЧЕТЕТЕ - САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Достатъчно	1
Недостатъчно	2
Не знам	3

EB70.1 QH2

4) ИМИГРАЦИЯ

ПИТАЙТЕ ВСИЧКИ

QH1	За всяко от следните твърдения, моля кажете ми дали сте по-скоро съгласен/а или по-скоро несъгласен/а?
-----	--

(ЕДИН ОТГОВОР НА РЕД)

	(ПРОЧЕТЕТЕ)	Склонен/а съм да се съглася	Склонен/а съм да не се съглася	Зависи (СПОНТАН НО)	Не знам
1	Хората от други етнически групи обогатяват културния живот в България	1	2	3	4
2		1	2	3	4
3	Наличието на хора от други етнически групи е причина за несигурност	1	2	3	4
4	Наличието на хора от други етнически групи увеличава безработицата в България	1	2	3	4
5		1	2	3	4
6	Нуждаем се от имигранти (хора, дошли от други страни), които да работят в определени икономически сектори	1	2	3	4
7	Пристигането на имигранти в Европа може да бъде ефикасно решение на проблема със застаряващото й население	1	2	3	4
8	Имигрантите могат да играят важна роля в развиването на по-добро разбиране и толерантност към останалия свят	1	2	3	4
9	(ГРУПА А) Имигрантите допринасят чрез данъци повече, отколкото се облагодетелстват от здравните и социалните услуги	1	2	3	4
10	(ГРУПА Б) Легалните имигранти допринасят чрез данъци повече, отколкото се облагодетелстват от здравните и социалните услуги	1	2	3	4

EB66.3 QA25 TREND MODIFIED

5) ГРАЖДАНИ НА ЕС/ПОВЕДЕНЧЕСКИ НАМЕРЕНИЯ

Q11	Помислете сега за платените персонални грижи. Налагало ли Ви се е досега да плащате, в момента плащате ли или пък очаквате ли да плащате в бъдеще за професионални грижи у дома или в специализирано заведение, за някой от Вашите родители? Моля, посочете всички отговори, които са верни.
-----	--

(ПРОЧЕТЕТЕ-ВЪЗМОЖЕН Е ПОВЕЧЕ ОТ ЕДИН ОТГОВОР)

Да, Вие вече сте плащали в миналото	1,
Да, Вие плащате сега	2,
Да, Вие очаквате да плащате в бъдеще	3,
Не, нито едно от тези	4,
Не знам	5,

EB67.3 QA13

Q12	Мислите ли, че в бъдеще, ще получите необходимата помощ и грижи, ако Ви се наложи ?
-----	---

(ПРОЧЕТЕТЕ-САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Да, определено	1
Да, вероятно	2
Не, вероятно не	3
Не, категорично не	4
Не знам	5

NEW

6) ОЦЕНКА НА СИСТЕМАТА ЗА СОЦИАЛНИ ГРИЖИ, ДНЕС И УТРЕ

QJ1a	За всяко от следните, кажете ми, моля, дали мислите, че е валидно за българската система за социални грижи? Нашата система за социални грижи...
------	---

(ЕДИН ОТГОВОР НА РЕД)

	(ПРОЧЕТЕТЕ)	Валидно е в доста голяма степен	Валидно е в много малка степен	Нито едно от двете (СПОНТАН НО)	Не знам
1	Осигурява достатъчно широк кръг от грижи и услуги	1	2	3	4
2	Би могла да служи като пример за други страни	1	2	3	4
3	Е твърде скъпа за българското общество	1	2	3	4

EB66.3 QA20

QJ2a	Сега нека помислим каква ще бъде българската система за социални грижи през 2030 година. Според Вас, дали през 2030, нашата система за социални грижи ...
------	---

(ЕДИН ОТГОВОР НА РЕД)

	(ПРОЧЕТЕТЕ)	Да, определен о	Не, вероятно не	Не знам
--	-------------	-----------------------	-----------------------	---------

1	Ще осигурява достатъчно широк кръг от грижи и услуги	1	2	3
2	Ще бъде твърде скъпа за българското общество	1	2	3

NEW

ПЕНСИИ

ПИТАЙТЕ ВСИЧКИ

QJ3	В момента, като мислите за бъдещето и за Вашата пенсия, бихте ли казали че се чувствате ...?
-----	--

(ПРОЧЕТЕТЕ-САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Напълно сигурен/а	1
По-скоро сигурен/а	2
По-скоро несигурен/а	3
Изобщо не се чувствам сигурен/а	4
Не знам	5

EB66.3 QA15 TREND MODIFIED

ЗАДАЙТЕ QJ4a САМО АКО "РАБОТИ В МОМЕНТА" (КОДОВЕ ОТ 5 ДО 18 НА D15A) - ОСТАНАЛИТЕ ОТИВАТ НА QJ5a

QJ4a	Ако трябва да избирате от следните възможности за осигуряване финансирането на пенсионната система в България, коя от тях е най-приемлива за Вас?
------	---

(ПРОЧЕТЕТЕ-САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Да се работи и да се плащат осигуровки по-дълго време	1
Да се запази възрастта за пенсиониране и да се увеличи размерът на социалните осигуровки	2
Да се запази възрастта за пенсиониране и да приемете, че ще получавате по-малко	3
Комбинация от трите възможности (СПОНТАННО)	4
Нито една от тези възможности (СПОНТАННО)	5
Не знам	6

EB66.3 QA16b TREND MODIFIED

ЗАДАЙТЕ QJ5a АКО "НЕ РАБОТИ В МОМЕНТА" (КОДОВЕ ОТ 1 ДО 4 НА D15a) -
ОСТАНАЛИТЕ ПРЕМИНАВАТ на QJ6

QJ5a Според Вас, коя от следните възможности за осигуряване финансирането на пенсионната система в България, ще бъде най-приемлива за работещите хора?

(ПОКАЖЕТЕ ШОУКАРТА - ЕДИН ОТГОВОР)

Да се работи и да се плащат осигуровки по-дълго време	1
Да се запази възрастта за пенсиониране и да се увеличи размерът на социалните осигуровки, които се плащат от работещите	2
Да се запази възрастта за пенсиониране и хората да приемат, че ще получават по-малко	3
Комбинация от трите възможности (СПОНТАННО)	4
Нито една от тези възможности (СПОНТАННО)	5
Не знам	6

EB66.3 QA16d TREND MODIFIED

ПИТАЙТЕ ВСИЧКИ

QJ6 Кое от следните твърдения най-добре отразява положението, в което се намира Вашето домакинство?

(ПОКАЖЕТЕ КАРТАТА - ЕДИН ОТГОВОР)

Вашето настоящо положение не Ви позволява да правите каквито и да е планове за бъдещето. Вие живеете ден за ден	1
Вие знаете какво ще правите през следващите шест месеца	2
Вие имате дългосрочна идея за това, какво ще се случва във Вашето домакинство през следващите 1 или 2 години	3
Друг отговор	4
Не знам	5

EB65.3 QE14a TREND MODIFIED

QJ7 Бихте ли ми казали дали сте напълно съгласен/а, по-скоро съгласен/а, по-скоро несъгласен/или напълно несъгласен/ с всяко от изброените твърдения?

(ПОКАЖЕТЕ КАРТАТА СЪС СКАЛАТА - ЕДИН ОТГОВОР НА РЕД)

	(ПРОЧЕТЕТЕ)	Напълно съгласен/н а	Склонен/на съм да се съглася	Склонен/на съм да не се съглася	Напълно съм несъгласен	Не знам
1	Трудно е да намериш добра работа в България, дори и ако имаш висока квалификация	1	2	3	4	5
2		1	2	3	4	5
3	Смяната на работата на всеки няколко години е необходимост, за да не останеш без работа	1	2	3	4	5

NEW

QJ8	Сега нека помислим за ситуацията с трудовата заетост в България през 2030 година. Според Вас, дали през 2030 г. ...
-----	---

(ЕДИН ОТГОВОР НА РЕД)

	(ПРОЧЕТЕТЕ)	Категорично да	Не, категорично не	Не знам
--	-------------	----------------	--------------------	---------

1	Ще бъде трудно да се намери добра работа в България, дори и ако имаш висока квалификация	1	2	3
2		1	2	3
3	Смяната на работата на всеки няколко години ще бъде необходимост, за да не останеш без работа	1	2	3

NEW

СЛЕДИЗБОРНО ПРОУЧВАНЕ

QK1	На 7-ми юли 2009 година бяха проведени избори за Европейски парламент. Поради една или друга причина, някои хора в България не гласуваха на тези избори. Вие лично гласувахте ли на скорошните избори за Европейски парламент?
-----	--

Гласувах	1
Не гласувах	2
Не знам	3

FL162 Q1 TREND MODIFIED

ЗАДАЙТЕ QK2 И QK3a АКО "ГЛАСУВАХ", КОД 1 НА QK1 - ОСТАНАЛИТЕ ПРЕМИНАВАТ НА QK3b

QK2	За коя политическа сила гласувахте на тези скорошни избори за Европейски парламент?
-----	---

(ПОКАЖЕТЕ КАРТА – ПРОЧЕТЕТЕ – САМО ЕДИН ОТГОВОР) – (ПОКАЖЕТЕ СПИСЪКА С ПОЛИТИЧЕСКИТЕ СИЛИ, УЧАСТВАЛИ В ИЗБОРИТЕ ЗА ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ ПРЕЗ 2009 ГОДИНА В БЪЛГАРИЯ)

ГЕРБ	1
Коалиция за България / БСП	2
ДПС	3
Атака	4
НДСВ	5
Синята коалиция	6
Партия Лидер	7
РЗС - Ред, законност, справедливост	8
Коалиция Напред	9
Друга / друго	10
*	11
*	12
*	13
Не знам	14

FL162 Q2

ДАТА НА ВЗЕМАНЕТО НА РЕШЕНИЕ

QK3a Кога решихте да гласувате за политическата партия или кандидат, за които гласувахте на скорошните избори за Европейски парламент?

(ПОКАЖЕТЕ КАРТА - ПРОЧЕТЕТЕ - САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Винаги сте гласували така	1
Решихте преди няколко месеца	2
Решихте преди няколко седмици	3
Решихте няколко дни преди изборите	4
Решихте в деня на изборите	5
Не знам	6

FL162 Q3a

ЗАДАЙТЕ QK3b ДО QK4b АКО "НЕ ГЛАСУВАХ", КОД 2 НА QK1 - ОСТАНАЛИТЕ ПРЕМИНАВАТ НА QK4d

QK3b Кога решихте да НЕ гласувате на скорошните избори за Европейски парламент?

(ПОКАЖЕТЕ КАРТАТА - ПРОЧЕТЕТЕ - САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Никога не гласувате	1
Решихте преди няколко месеца	2
Решихте преди няколко седмици	3
Решихте няколко дни преди изборите	4
Решихте в деня на изборите	5
Не знам	6

FL162 Q3b

ПРИЧИНИ ЗА ВЪЗДЪРЖАНЕ ОТ ГЛАСУВАНЕ

QK4a Каква е основната причина, поради която НЕ гласувахте на скорошните избори за Европейски парламент?

(ПОКАЖЕТЕ КАРТАТА - СМЕНЯЙТЕ ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТТА - САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Болест/здравен проблем по същото време	1
На почивка/отсъствие от дома	2
Твърде зает(а) /нямах време /имах работа	3
Зает/а със семейството/дейност в свободното време	4
Проблеми с регистрацията или с бюлетината	5
Липса на доверие /неудовлетвореност от политиката като цяло	6
Липса на интерес към политиката като такава	7
Липса на интерес към въпросите свързани с Европейския съюз	8
Разочарование от Европейския парламент като институция	9
Против Европейския съюз	10
Не знам много за Европейския съюз/Европейския парламент или изборите за Европейски парламент	11
Гласуването няма никакви последици/гласуването не променя нищо	12
Рядко или никога не гласувам	13
Не знаех, че има избори	14
Липса на публичен дебат/липса на избирателна кампания	15
Друго (СПОНТАННО - УТОЧНЕТЕ)	16
Не знам	17

FL162 Q4 TREND MODIFIED

QK4b	Какви са основните причини, поради които НЕ гласувахте на скорошните избори за Европейски парламент?
------	--

(ПОКАЖЕТЕ КАРТАТА - ПРОЧЕТЕТЕ - СМЕНЯЙТЕ ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТТА - НАЙ-МНОГО ТРИ ОТГОВОРА)

Болест/здравен проблем по същото време	1,
На почивка/отсъствие от дома	2,
Твърде зает(а) /нямах време /имах работа	3,
Зает/а със семейството/дейност в свободното време	4,
Проблеми с регистрацията или с бюлетината	5,
Липса на доверие /неудовлетвореност от политиката като цяло	6,
Липса на интерес към политиката като такава	7,
Липса на интерес към европейските теми / въпроси	8,
Липса на истинско удовлетворение от Европейския парламент като	9,
Против Европейския съюз	10,
Не знам много за Европейския съюз/Европейския парламент или изборите за	11,
Гласуването няма никакви последици/гласуването не променя нищо	12,
Рядко или никога не гласувам	13,
Не знаех, че има избори	14,
Липса на публичен дебат/липса на избирателна кампания	15,
Друго (СПОНТАННО - УТОЧНЕТЕ)	16,
Не знам	17,

FL162 Q4 TREND MODIFIED

МОТИВАЦИЯ ЗА ГЛАСУВАНЕ

ЗАДАЙТЕ ВЪПРОСИ ОТ QK4d ДО QK5b АКО "ГЛАСУВАХ", КОД 1 НА QK1 - ОСТАНАЛИТЕ ПРЕМИНАВАТ НА QK

QK4c	Каква е основната причина да решите да гласувате на Европейските избори?
------	--

(ПОКАЖЕТЕ КАРТАТА - СМЕНЯЙТЕ ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТТА - САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Това е Ваш дълг като гражданин/ка	1
Вие подкрепяте ЕС	2
Можете да промените нещата като гласувате на европейските избори	3
ЕС играе важна роля във Вашето ежедневие	4
За да изразите несъгласието си	5
За да подкрепите политическата партия, до която се чувствате близък/ка	6
За да подкрепите Вашето правителство	7
За да наложите санкции на Вашето правителство	8
За да наложите санкции на ЕС	9
Винаги гласувате	10
Силно сте заинтересован/а от въпросите свързани с ЕС	11
Чувствате се европейец/ейка /гражданин/ка на ЕС	12
Информацията, която получихте по време на кампанията, Ви убеди да отидете да гласувате	13
*	14
Друго (СПОНТАННО - УТОЧНЕТЕ)	15
Не знам	16

NEW

QK4d Какви са основните причини да решите да гласувате на Европейските избори?

(ПОКАЖЕТЕ КАРТАТА - ПРОЧЕТЕТЕ - СМЕНЯЙТЕ ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТТА - НАЙ-МНОГО ТРИ ОТГОВОРА)

Това е Ваш дълг като гражданин/ка	1,
Вие подкрепяте ЕС	2,
Можете да промените нещата като гласувате на европейските избори	3,
ЕС играе важна роля във Вашето ежедневие	4,
За да изразите несъгласието си	5,
За да подкрепите политическата партия, до която се чувствате близък/ка	6,
За да подкрепите Вашето правителство	7,
За да наложите санкции на Вашето правителство	8,
За да наложите санкции на ЕС	9,
Винаги гласувате	10,
Силно сте заинтересован/а от въпросите свързани с ЕС	11,
Чувствате се европеец/ейка /гражданин/ка на ЕС	12,
Информацията, която получихте по време на кампанията, Ви убеди да отидете да гласувате	13,
*	14,
Друго (СПОНТАННО - УТОЧНЕТЕ)	15,
Не знам	16,

NEW

QK5a Кой е основният въпрос, който Ви кара да гласувате на европейските избори? На първо място?

(ПОКАЖЕТЕ КАРТА - ПРОЧЕТЕТЕ - САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Безработицата	1
Престъпността	2
Тероризмът	3
Икономически растеж	4
Единната валута, еврото	5
Бъдещето на пенсиите	6
Имиграцията	7
Селско стопанство	8
Правомощия и компетенции на европейските институции	9
Борба срещу промените в климата	10
Европейски ценности и идентичност	11
Ролята на ЕС на международната сцена	12
Сигурността на храните	13
Енергетика	14
Инфлация и покупателна способност	15
Друго (СПОНТАННО - УТОЧНЕТЕ)	16
Нито едно (СПОНТАННО)	17
Не знам	18

NEW

QK5b	А други?
------	----------

(ПОКАЖЕТЕ КАРТА - ПРОЧЕТЕТЕ - ВСЕКИ ВЕРЕН ОТГОВОР)
--

Безработицата	1,
Престъпността	2,
Тероризмът	3,
Икономически растеж	4,
Единната валута, еврото	5,
Бъдещето на пенсиите	6,
Имиграцията	7,
Селско стопанство	8,
Правомощия и компетенции на европейските институции	9,
Борба срещу промените в климата	10,
Европейски ценности и идентичност	11,
Ролята на ЕС на международната сцена	12,
Сигурността на храните	13,
Енергетика	14,
Инфлация и покупателна способност	15,
Друго (СПОНТАННО - УТОЧНЕТЕ)	16,
Нито едно (СПОНТАННО)	17,
Не знам	18,

NEW

ПИТАЙТЕ ВСИЧКИ

ЗАПОЗНАТОСТ С РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗБОРИТЕ

QK6	Можете ли да ми кажете коя политическа сила спечели най-голям брой гласове на скорошните избори за Европейски парламент в България?
-----	---

(НЕ ПОДСКАЗВАЙТЕ - КОДИРАЙТЕ СЪОТВЕТНИЯ ОТГОВОР СЪГЛАСНО РЕЗУЛТАТИТЕ В СТРАНАТА)
--

Правилен отговор	1
Грешен отговор	2
Не знам	3

FL162 Q5

QK7	За всяко от следните предположения, моля кажете ми дали то по-скоро отговаря или по-скоро не отговаря на Вашето отношение или мнение.
-----	---

(ЕДИН ОТГОВОР НА РЕД)

	(ПРОЧЕТЕТЕ - СМЕНЯЙТЕ ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТТА)	Да, по-скоро отговаря	Не, по-скоро не отговаря	Не знам
1	Имахте цялата необходима информация, за да можете да изберете за кого да гласувате на скорошните Европейски избори	1	2	3
2	Вярвате на институциите на ЕС	1	2	3
3	Чувствате, че сте гражданин/ка на ЕС	1	2	3
4	Европейският парламент взима предвид притесненията на европейските граждани	1	2	3
5	Членството на България в ЕС е добро нещо	1	2	3
6	Чувствате се свързан/а с България	1	2	3
7	Чувствате се свързан/а с Европа	1	2	3
8	За Вас е много важно кои точно са кандидатите, избрани за евродепутати на изборите за Европейски парламент	1	2	3
9	За Вас е много важно коя точно е политическата партия, която има най-много евродепутати на изборите за Европейски парламент	1	2	3
10	Вие много се интересувате от политика	1	2	3

FL162 Q6 TREND MODIFIED

ПРЕДСТАВЯНЕ НА ИЗБИРАТЕЛНАТА КАМПАНИЯ

QK8	Лично Вие спомняте ли си да сте видели по телевизията, в Интернет, на плакати или билбордове, да сте чели във вестниците или да сте чули по радиото кампания на Европейския съюз, насърчаваща хората да гласуват на европейските избори?
-----	--

(САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Да, спомням си	1
Не, не си спомням	2
Не знам	3

NEW

ИЗБИРАТЕЛНА АКТИВНОСТ НА ПОСЛЕДНИТЕ НАЦИОНАЛНИ ИЗБОРИ

QK9	На 22-ри октомври 2006-та година тук в България бяха проведени избори за президент. По една или друга причина, някои хора в България не гласуваха на тези избори. Вие гласувахте ли на изборите за президент?
-----	---

(САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Гласувах	1
Не гласувах	2
Не знам	3

FL162 Q9

ПОЛИТИЧЕСКА БЛИЗОСТ

QK10 Чувствате ли се близък/а до някоя политическа партия?

(ПРОЧЕТЕТЕ-САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Да, много близък/а	1
Да, донякъде близък/а	2
Не, не особено близък/а	3
Не, изобщо не се чувствам близък/а	4
Не знам	5

FL162 Q10 TREND MODIFIED

ДЕМОГРАФИЯ

D1 Когато говорят за политика хората боравят с понятията "ляво" и "дясно". Къде върху следната скала бихте поставили Вашите виждания?

(ПОКАЖЕТЕ КАРТА). (ИНТ.: НЕ ПОДСКАЗВАЙТЕ - АКО РЕСПОНДЕНТЪТ СЕ КОЛЕБАЕ, ОПИТАЙТЕ ПАК)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ляво									Дясно
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Отказ (СПОНТАННО) 11

Не знам 12

EB71.2 D1

НЯМА ВЪПРОСИ ОТ D2 ДО D6

D7 Кой от следните отговори описва най-добре Вашето настоящо положение?

(ПОКАЖЕТЕ КАРТА - ПРОЧЕТЕТЕ - САМО ЕДИН ОТГОВОР)

ЖЕНЕН/ОМЪЖЕНА ИЛИ ПОВТОРНО ЖЕНЕН/ОМЪЖЕНА	
Живее без деца	1
Живее с деца от този брак	2
Живее с деца, родени от предишна връзка на един от съпрузите	3
Живее с деца от този брак и деца, родени от предишна връзка на един от съпрузите	4
НЕЖЕНЕН/НЕОМЪЖЕНА В СЪВМЕСТНО СЪЖИТЕЛСТВО	
Живее без деца	5
Живее с деца от тази връзка	6
Живее с деца, родени от предишна връзка на един от партньорите	7
Живее с деца от тази връзка и деца от предишна връзка на един от партньорите	8
НЕЖЕНЕН/НЕОМЪЖЕНА	
Живее без деца	9
Живее с деца	10
РАЗВЕДЕН/А ИЛИ РАЗДЕЛЕН/А	
Живее без деца	11
Живее с деца	12
ВДОВЕЦ/ВДОВИЦА	
Живее без деца	13
Живее с деца	14
Друго (СПОНТАННО)	15
Отказ (СПОНТАННО)	16

EB71.2 D7

D8 На колко години бяхте, когато завършихте най-високата степен на Вашето образование - редовно обучение (без да включвате допълнителни курсове за обучение или квалификация)?

(ИНТ.: АКО "ВСЕ ОЩЕ УЧИ", КОДИРАЙТЕ '00' - АКО "БЕЗ ОБРАЗОВАНИЕ" КОДИРАЙТЕ '01' - АКО "ОТКАЗ" КОДИРАЙТЕ '98' - АКО "НЕ ЗНАМ" КОДИРАЙТЕ '99')

--	--

EB71.2 D8

НЯМА ВЪПРОС D.9

D10 Пол

Мъж	1
Жена	2

EB71.2 D10

D11 На колко години сте?

--	--

EB71.2 D11

НЯМА ВЪПРОСИ ОТ D.12 ДО D.14

ЗАДАЙТЕ ВЪПРОС D.15b САМО АКО ПОНАСТОЯЩЕМ НЕ РАБОТИ СРЕЩУ ЗАПЛАЩАНЕ - КОДОВЕ 1-4 НА D.15a

D15a Какво е Вашето основно занятие в момента?

D15b Работили ли сте преди срещу заплащане? Какво беше последното Ви занятие?

	D15a	D15b
	НАСТОЯЩА	ПОСЛЕДНА
НЕРАБОТЕЩ		
Грижи се за пазаруването и поддържането на дома, без текущо занятие, неработещ/а	1	
Учащ	2	
Безработен или временно без работа	3	
Пенсионер или неработещ поради болест	4	
САМОНАЕТ		
Селски стопанин	5	5
Рибар	6	6
Специалист на частна практика (лекар, адвокат, счетоводител, архитект)	7	7
Собственик на магазин, занаятчия, друго	8	8
Бизнесмен, собственик (изцяло или частично) на фирма	9	9
РАБОТЕЩ		
Нает специалист (лекари, адвокати, счетоводители, архитекти)	10	10
Изпълнителен директор, директор, мениджър или висш управленски кадър	11	11
Ръководител на средно равнище, ръководител на отдел, низов ръководител, учител, техник	12	12
Административен служител, работещ в офис	13	13
Работещ извън офис, чиято работа е свързана с пътуване (търговски пътник, шофьор и др.)	14	14
Работещ в сферата на услугите (болница, ресторант, полиция, пожарна и др.)	15	15
Супервайзер /бригадир	16	16
Квалифициран работник (ръчен труд)	17	17
Друг (неквалифициран) работник и неквалифициран обслужващ персонал	18	18
НИКОГА НЕ Е РАБОТИЛ/А СРЕЩУ ЗАПЛАЩАНЕ		19

EB71.2 D15a D15b

НЯМА ВЪПРОСИ ОТ D.16 ДО D.24

D25 Вие живеете в?

(ПРОЧЕТЕТЕ)

Селски район или село	1
Малък или среден град	2
Голям град	3
Не знам	4

EB71.2 D25

НЯМА ВЪПРОСИ ОТ D.26 ДО D.39

D40a Бихте ли ми казали, колко души на възраст над 15 години живеят във Вашето домакинство, с Вас включително?

(ИНТ.: ПРОЧЕТЕТЕ - ЗАПИШЕТЕ)

--	--

EB71.2 D40a

D40b Колко деца под 10 години живеят във вашето домакинство?

(ИНТ.: ПРОЧЕТЕТЕ - ЗАПИШЕТЕ)

--	--

EB71.2 D40b

D40c Колко деца на възраст между 10-14 години живеят във вашето домакинство?

(ИНТ.: ПРОЧЕТЕТЕ - ЗАПИШЕТЕ)

--	--

EB71.2 D40c

D41 Вие лично, сте роден/а....?

(ПОКАЖЕТЕ КАРТА - ИЗЧЕТЕТЕ - САМО ЕДИН ОТГОВОР)

В България	1
В друга страна, членка на Европейския съюз	2
В Европа, но не в страна, членка на Европейския съюз	3
В Азия, Африка или Латинска Америка	4
В Северна Америка, Япония или Австралия и Океания	5
Отказ (СПОНТАННО)	6

EB71.2 D41

D42 Кое от следните предположения отговаря на вашето положение?

(ПОКАЖЕТЕ КАРТА - ИЗЧЕТЕТЕ - САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Вашите майка и баща са родени в България	1
Един от родителите Ви е роден в България, а другият - в друга страна-членка на Европейския съюз	2
Вашите майка и баща са родени в друга страна-членка на Европейския съюз	3
Един от Вашите родители е роден в България, а другият - в страна извън Европейския съюз	4
Вашите майка и баща са родени извън Европейския съюз	5
Един от Вашите родители е роден в друга страна-членка на ЕС, а другият е роден извън ЕС	6
Не знам / Отказ (СПОНТАННО)	7

EB71.2 D42

D43a Имате ли стационарен телефон вкъщи ?

D43b Вие лично притежавате ли мобилен телефон?

	D43a	D43b
	Стационарен	Мобилен
Да	1	1
Не	2	2

EB71.2 D43a D43b

D46 Кои от следните вещи притежавате?

(ПОКАЖЕТЕ КАРТА - ПРОЧЕТЕТЕ - ВСЕКИ ВЕРЕН ОТГОВОР)

Телевизор	1,
DVD плейър	2,
CD плейър	3,
Компютър	4,
Интернет достъп вкъщи	5,
Кола	6,
Апартамент / къща, чието изплащане сте приключили	7,
Апартамент / къща, която изплащате	8,
Нито едно (СПОНТАННО)	9,
Не знам	10,

EB71.2 D46

D60 Бихте ли казали, че през последните дванадесет месеца сте изпитвали трудности при плащането на сметките си в края на месеца...?

(ПОКАЖЕТЕ КАРТА - ПРОЧЕТЕТЕ - САМО ЕДИН ОТГОВОР)

Повечето пъти	1
Понякога	2
Почти никога / никога	3
Отказ (СПОНТАННО)	4

EB71.2 D60

D61 Позиция "1" от тази скала отговаря на "най-нисък социален статус", а позиция "10" - на "най-висок социален статус". Къде по тази скала бихте поставили себе си?

(ПОКАЖЕТЕ КАРТА - САМО ЕДИН ОТГОВОР)

1 Най-нисък социален статус	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9
10 Най-висок социален статус	10
Отказ (СПОНТАННО)	11

EB71.2 D61

(ПОКАЖЕТЕ КАРТАТА СЪС СКАЛАТА - ЕДИН ОТГОВОР НА РЕД)
--

	(ПРОЧЕТЕТЕ)	Всеки ден или почти всеки ден	Два или три пъти седмично	Около веднъж седмично	Веднъж или два пъти месечно	По-рядко	Никога	Няма достъп до Интернет (НЕ СЕ ЧЕТЕ)
--	-------------	-------------------------------	---------------------------	-----------------------	-----------------------------	----------	--------	--------------------------------------

1	Използвате Интернет у дома, вкъщи	1	2	3	4	5	6	7
2	Използвате Интернет на работното си място	1	2	3	4	5	6	7
3	Използвате Интернет някъде другаде (в училище, университет, Интернет клуб и пр.)	1	2	3	4	5	6	7

EB71.2 D62
